

T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRK İNŞAAT SEKTÖRÜNDE GÖÇMEN İŞÇİ SORUN ve
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
ÖZLEM REİS
1206010077

Anabilim Dalı: Mimarlık
Program: Yapım Yönetimi ve Teknolojisi

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Esra BOSTANCIOĞLU

HAZİRAN 2022

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRK İNŞAAT SEKTÖRÜNDE GÖÇMEN İŞÇİ SORUN ve
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

YÜKSEKLİSANS TEZİ
Özlem REİS
1206010077

Anabilim Dalı: Mimarlık
Program: Yapım Yönetimi ve Teknolojisi

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih: 30.05.2022
Tezin Savunulduğu Tarih: 22.06.2022

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Esra BOSTANCIOĞLU

Jüri Üyeleri: Prof. Dr. Esin KASAPOĞLU

Dr.Öğr. Üyesi: Burcu BALABAN ÖKTEN

HAZİRAN 2022

ÖNSÖZ

Çalışma sürecinde bilgilerini paylaşan ve destekte bulunan değerli hocam ve tez danışanım Prof. Dr. Esra BOSTANCIOĞLU'na,

Her zaman yanımda olan, hayatım boyunca beni destekleyen ve her konuda arkamda duran, başta annem ve sevgili aileme,

Sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

HAZİRAN 2022

ÖZLEM REİS

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	i
TABLO LİSTESİ	ii
ŞEKİL LİSTESİ	v
TÜRKÇE ÖZET	vii
YABANCI DİL ÖZET	viii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problemin Belirlenmesi	1
1.2. Çalışmanın Amacı	5
1.3. Kapsam ve Sınırlamalar	6
1.4. Yöntem	7
2. İNŞAAT SEKTÖRÜNDE GÖÇMEN İŞÇİ SORUNLARIN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN BELİRLENMESİ (LİTERATÜR ÇALIŞMASI)	9
2.1. Göçmen İşçi Sorunlarına Yönelik Çalışmalar	9
2.2. İçerik Analizi Yöntemi	18
2.3. Literatürden Göçmen İşçi Sorunlarının ve Çözüm Önerilerinin İçerik Analizi Yöntemi ile Belirlenmesi	20
2.4. Literatürden Belirlenen Göçmen İşçi Sorunlarının ve Çözüm Önerilerinin Değerlendirilmesi	27
3. TÜRKİYE'DEKİ GÖÇMEN İŞÇİ SORUN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ (ALAN ÇALIŞMASI)	29
3.1. Alan Çalışmasının Amacı	29
3.2. Alan Çalışmasının Yöntemi	29
3.3. Anketin Oluşturulması	31
3.4. Anketin Uygulanması	37
3.5. Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi (Sorun ve Çözüm Önerilerinin Değerlendirilmesi)	38
3.6. Göçmen İşçi Sorunlarının Değerlendirilmesi	43
3.7. Göçmen İşçi Sorunlarının Çözüm Önerilerinin Değerlendirilmesi	66
4. DÜNYADAKİ GÖÇMEN İŞÇİ SORUN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN TÜRKİYE İLE KARŞILAŞTIRILMASI	80

4.1. Dünyadaki Göçmen İşçi Sorunlarının ve Çözüm Önerilerinin Ülkeler Bazında Değerlendirilmesi.....	80
4.2. Ülkeler Bazında Göçmen İşçi Sorunlarının Belirlenmesi.....	82
4.3. Farklı Ülkelerdeki Göçmen İşçi Sorun ve Çözüm Önerilerinin Türkiye İle Karşılaştırılması	90
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	92
6. KAYNAKLAR	96
EKLER:.....	104

KISALTMALAR

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TABLO LİSTESİ	Sayfa No
Tablo 2.1 Literatürden belirlenen göçmen işgücü sorunları ile çözüm önerileri ve kategoriler	20
Tablo 3.1 Göçmen işçi ve/veya işverenlere göçmen işçi sorunlarını değerlendirmek üzere sorulacak sorular	31
Tablo 3.2 Göçmen işçi ve/veya işverenlere göçmen işçi sorunlarını değerlendirmek üzere sorulacak sorular	34
Tablo 3.3 1-5 Puanlı Likert Ölçeği	36
Tablo 3.4 Anketi cevaplayanların sektördeki deneyimi, iş grubu ve firma içindeki pozisyonuna ilişkin veriler (Göçmen işçi ve işverenler için)	38
Tablo 3.5 Göçmen işçi sorunlarını göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	44
Tablo 3.6 Göçmen işçi sorunlarının işverenler tarafından değerlendirilmesi	48
Tablo 3.7 Çalışma koşulları sorunu kategorilerinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	51
Tablo 3.8 Çalışma koşulları sorunu kategorisine işverenler tarafından değerlendirilmesi	52
Tablo 3.9 İş güvenliği sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	54
Tablo 3.10 İş güvenliği sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi	55
Tablo 3.11 Ayrımcılık sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	57
Tablo 3.12 Ayrımcılık sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi	57
Tablo 3.13 Göçmen sayısındaki artış sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	58

Tablo 3.14 Göçmen sayısındaki artış sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi	58
Tablo 3.15 Güvencesiz çalışma sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	59
Tablo 3.16 Güvencesiz çalışma sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi	59
Tablo 3.17 İletişim sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	60
Tablo 3.18 İletişim sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi	60
Tablo 3.19 İş becerisi sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	61
Tablo 3.20 İş becerisi sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi	61
Tablo 3.21 Kültürel farklılık sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	62
Tablo 3.22 Kültürel farklılık sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi	62
Tablo 3.23 Ödeme kaynaklı sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	63
Tablo 3.24 Ödeme kaynaklı sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi	63
Tablo 3.25 Emek sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	64
Tablo 3.26 Sağlık sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	64
Tablo 3.27 Yaşam koşulları sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	65
Tablo 3.28 Bağlılık sorunu kategorisinin işveren tarafından değerlendirilmesi	65
Tablo 3.29 Geçici çalışma sorunu kategorisinin işveren tarafından değerlendirilmesi	66

Tablo 3.30 Sosyal sorun kategorisinin işveren tarafından değerlendirilmesi	66
Tablo 3.31 Göçmen işçi sorunlarının çözüm önerilerinin işçiler tarafından değerlendirilmesi	68
Tablo 3.32 Göçmen işçi sorunlarının çözüm önerilerinin işveren tarafından değerlendirilmesi	71
Tablo 3.33 Göçmen işçi sorunlarının iş güvenliği sorununa çözüm önerilerinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	74
Tablo 3.34 Göçmen işçi sorunlarının iş güvenliği sorununa çözüm önerilerinin işverenler tarafından değerlendirilmesi	75
Tablo 3.35 Göçmen işçi sorunlarının çalışma koşulları sorununa çözüm önerilerinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi	77
Tablo 3.36 Göçmen işçi sorunlarının çalışma koşulları sorununa çözüm önerilerinin işverenler tarafından değerlendirilmesi	78
Tablo 4.1. Literatürden ülkeler bazında belirlenen inşaat sektöründeki göçmen işçi sorunları ve çözüm önerileri	82

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No

Şekil 1.1 Yıllara göre inşaat sektöründeki yabancı işgücünü konu alan çalışma sayısı (Kaynak: web of science)	4
Şekil 1.2 İnşaat sektöründe yabancı işgücü konusuna yönelik yayınların ülkelere göre dağılımı (Kaynak: web of science)	4
Şekil 2.1 Literatürde inşaat sektöründeki yabancı işgücü ile ilgili sorunların tekrarlanma sayıları	25
Şekil 2.2 Literatürde İnşaat sektöründeki göçmen işçi sorunlarının karşılığında önerilen çözümlerin tekrarlanma sıklıkları	26
Şekil 3.1 Yönteme ilişkin akış şeması	30
Şekil 3.2 Anketi cevaplayan göçmen işçilerin yaş grubu	39
Şekil 3.3 Anketi cevaplayan işverenin yaş grubu	40
Şekil 3.4 Anketi cevaplayan göçmen işçinin sektördeki deneyimi	40
Şekil 3.5 Anketi cevaplayan işverenin sektördeki deneyimi	41
Şekil 3.6 Anketi cevaplayan göçmen işçinin çalıştığı iş grubu	42
Şekil 3.7 Anketi cevaplayan işverenin firmadaki pozisyonu	42
Şekil 3.8 Göçmen işçi sorunlarını göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)	47
Şekil 3.9 Göçmen işçi sorunlarının işverenler tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)	50
Şekil 3.10 Çalışma koşulları sorunu kategorilerinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)	53
Şekil 3.11 Çalışma koşulları sorunu kategorilerinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Normalize edilmiş öncelik değerleri)	53
Şekil 3.12 İş güvenliği sorunu kategorisinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)	56

Şekil 3.13 İş güvenliği sorunu kategorisinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Normalize edilmiş öncelik değerleri)	56
Şekil 3.14 Göçmen işçi sorunlarının çözüm önerilerinin işçiler tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)	70
Şekil 3.15 Göçmen işçi sorunlarının çözüm önerilerinin işverenler tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)	73
Şekil 3.16 İş güvenliği sorunu çözüm önerilerinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)	76
Şekil 3.17 Çözüm önerilerinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Normalize edilmiş öncelik değerleri)	76
Şekil 3.18 Çalışma koşulları sorunu çözüm önerilerinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)	79
Şekil 3.19 Çalışma koşulları sorunu çözüm önerilerinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Normalize edilmiş öncelik değerleri)	79
Şekil 4.1 Ülkelere göre inşaat sektöründeki göçmen işgücünü konu alan çalışma sayısı (Kaynak: web of science)	81
Şekil 4.2 Göçmen işgücünün sorunlarına yönelik yayınların ülkelere göre dağılımı	88
Şekil 4.3 Göçmen işgücünün sorunlarının çözüm önerilerine yönelik yayınların ülkelere göre dağılımı	89

TÜRKÇE ÖZET

Küreselleşen dünyanın en önemli gündem maddeleri arasında yer alan göç ve ona bağlı sorunlar her geçen yıl artmaktadır. Göçmen işgücü konusu da tüm dünyada bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır ve bu konuyu çeşitli açılardan ele alan çalışmalara rastlanmaktadır. İnşaat sektörü için de göçmen işgücü önemli bir sorundur. Literatürde son yıllarda göçmen işgücü sorunlarına yönelik pek çok çalışmaya rastlanmıştır. Türkiye’de göçe yönelik yapılan çalışmaların çoğu konuyu ekonomik ve siyasal açılardan ele almışlardır. Türkiye’de inşaat sektörü içinde istihdam edilen oldukça fazla göçmen bulunmasına rağmen, literatürde inşaat sektöründe hizmet veren göçmen işçilere ilişkin çok az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Göçün Türkiye’nin bir gerçeği olması, niteliksiz işgücü için inşaat sektörünün en uygun sektörlerden biri olması nedenleriyle; yapılacak çalışmada inşaat sektöründeki yabancı işçilerle ilgili sorunları belirleyip, çözüm önerileri geliştirerek Türk inşaat sektöründeki verimliliği arttırmak amaçlanmaktadır.

Yapılacak çalışmada; konu ilgili literatür taranarak içerik analizi yöntemi ile inşaat sektöründe göçmen işçilere ait sorunlar ve çözüm önerileri belirlenecektir. İçerik analizi, göçmen işçiler ile ilgili sorunların ve çözüm önerilerinin belirli kelimeler ile ifade edilip sınıflandırması için literatürde yer alan metinlerin taranmasında kullanılabilecek uygun bir yöntemdir. Ayrıca, Türkiye’deki inşaat sektöründe istihdam edilen göçmen işçilerin sorunlarının ve çözüm önerilerinin önem derecelerine göre tespit edilebilmesi amacıyla göçmen işçilere ve işverenlerine uygulanmak üzere anket hazırlanacak ve uygulanacaktır. Anket sonucu göçmen işçi ve işverenleri tarafından değerlendirilen sorunlar ve çözüm önerileri, literatür çalışmasından elde edilen inşaat sektöründe istihdam edilen göçmen işçilere yönelik sorunlar ve çözüm önerileri ile karşılaştırılacaktır. Belirlenen sorunlara Türkiye’deki şantiyelerde istihdam edilen işçi ve işverenlerinin önerdiği çözüm önerileri ile literatürdeki yayınlarda farklı ülkelerdeki benzer sorunlara geliştirilen çözüm önerileri değerlendirilerek; Türkiye’de inşaat sektöründe göçmen işçilerin yaşadığı sorunlara çözüm önerileri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göçmen İşçi, İnşaat Sektörü

YABANCI DİL ÖZET

ABSTRACT

Migration and its related problems, which are among the most important agenda items of the globalizing world, are increasing every year. The issue of migrant labor is also a problem all over the world, and there are studies that deal with this issue from various perspectives. Migrant labor is also an important problem for the construction industry. In recent years, many studies on migrant labor problems have been found in the literature. Most of the studies on migration in Turkey have dealt with the issue from economic and political perspectives. Although there are quite a lot of immigrants employed in the construction sector in Turkey, very few studies have been found in the literature on migrant workers serving in the construction sector. Due to the fact that immigration is a fact of Turkey and the construction sector is one of the most suitable sectors for unskilled labor; In this study, it is aimed to increase productivity in the Turkish construction sector by identifying the problems related to foreign workers in the construction sector and developing solutions.

In the work to be done; The related literature will be scanned and the problems and solution proposals of migrant workers in the construction sector will be determined by content analysis method. Content analysis is a suitable method that can be used in scanning the texts in the literature in order to express and classify the problems and solution proposals related to migrant workers with certain words. In addition, a questionnaire will be prepared and applied to migrant workers and their employers in order to determine the problems of migrant workers employed in the construction sector in Turkey and their solution proposals according to their importance. The problems and solution proposals evaluated by migrant workers and employers as a result of the survey will be compared with the problems and solutions for migrant workers employed in the construction sector obtained from the literature study. Evaluating the solution proposals proposed by the workers and employers employed in the construction sites in Turkey to the identified problems and the solution proposals developed for similar problems in different countries in the publications in the

literature; Solution suggestions will be presented to the problems experienced by migrant workers in the construction sector in Turkey.

Keywords: Immigration, Migrant Worker, Construction Sector

1. GİRİŞ

1.1. Problemin Belirlenmesi

Bireyin veya toplulukların coğrafi olarak yer değiştirmesi göç olarak tanımlanmaktadır. Yüzyıllar boyunca göç veya göçmen olgusunda yer değiştirme eylemleri görülmektedir. Ayrıca göç hareketiyle birlikte, göç olgusunun zaman sürecince değişerek evrimleştiği ve farklı anlamlar kazanarak farklı özelliklere sahip olduğu görülmüştür. İnsanların içinde bulunduğu dönemlerde ekonomik, sosyal ve kültürel faktörler gibi nedenlerin göç olgusunu ve göç merkezlerini etkilediği görülmüştür. Günümüzde de insanların içinde bulunduğu dönemlerde ekonomik, sosyal ve kültürel nedenler, örneğin savaşlar insanları göçe zorlamaktadır. Göç, insanların hayatını her dönemde etkilemiştir ve zaman içinde etkisini sürdürmeye devam etmektedir.

Türkiye jeopolitik konumu bakımından oldukça fazla göç alan bir ülkedir. Türkiye'ye göç edenlerin sayısı 2019 yılında bir önceki yıla göre %17,2 artarak 677 bin 42 kişi oldu. Bu nüfusun %54,4'ü erkek, %45,6'ünü ise kadın nüfus oluşturmuştur. Türkiye'ye yurt dışından gelen nüfusun 98 bin 554'ünü Türkiye Cumhuriyeti (T.C.) vatandaşı iken 578 bin 488'ini yabancı uyruklu nüfustur. Türkiye'ye 2019 yılında gelen yabancı uyruklu nüfusun içerisinde ilk sırayı %14,5 ile Irak vatandaşları almıştır. Bunu sırasıyla %13,8 ile Türkmenistan, %8,2 ile Afganistan, %7,5 ile Suriye ve %7,3 ile İran vatandaşları izlemiştir. Türkiye'den göç eden yabancı uyruklu nüfusun içerisinde ilk sırayı %23,9 Irak vatandaşları almıştır. Bunu sırasıyla %7,3 ile İran, %6,8 ile

Afganistan, %6 ile Azerbaycan ve %5,7 ile Türkmenistan vatandaşları takip etmiştir (TÜİK, 2020).

Literatürde yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde; son yıllarda göçmen ve yabancı işgücü ile ilgili pek çok çalışmaya rastlanmıştır. Türkiye’de yapılan lisansüstü tezlerin özetlerinde “göçmen” kelimesi tarandığında; 2015-2022 yılları arasında 485’i yüksek lisans ve 106’sı doktora tezi olmak üzere, konuya yönelik olarak toplam 574 adet tezin tamamlandığı görülmektedir. 485 tez çok çeşitli konu alanları içerisinde yer almaktadır. 2020 yılında 5 adet tezde ekonomi ve eğitim konularında çalışılmıştır. 2019 yılında 153 teze ulaşılmıştır. Bu çalışmaların 139’u yüksek lisans, 14’ü doktora tezidir. Yapılan tezlerin konu alanları değişiklik göstermektedir. Bu çalışmaların yalnız 3’ü mimarlık konu alanı altındaki yüksek lisans çalışmalarıdır. 2018 yılında 2, 2017 ve 2015 yıllarında da 1'er tez bulunmaktadır. 2016 yılında mimarlık konu alanında yer alan herhangi bir teze rastlanmamıştır (YÖK, Ulusal Tez Merkezi).

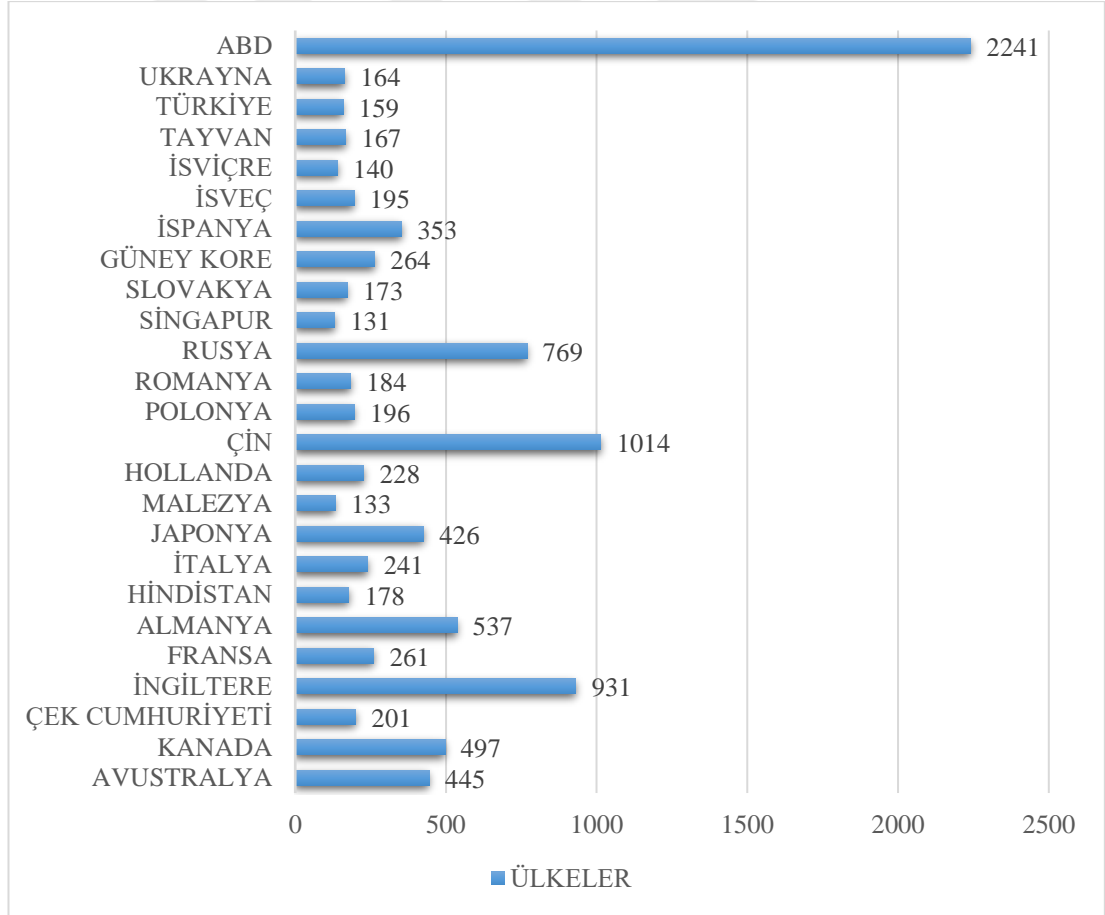
Türkiye’de yapılan tezler incelendiğinde; Wurm (2019), evlerin mekânsal kurgusuna odaklanarak, evdeki katmanların oluşumu, derinliği ve entegrasyonu ile göç ve cinsel kimlikler hakkındaki özel alan kurgusunu tartışmaktadır. Yıldırım (2019), 2. Dünya Savaşı'ndan sonra iki yüz otuz bine yakın Bulgar vatandaşının Türkiye'ye göç ettirilmesinin ardından bunun sonucunda ortaya çıkan barınma sorunlarını ele almış. Daha sonra bu konuda yapılan örnek tasarım projelerini öneri olarak sunarak 5 adet göçmen evini inceleyerek alan çalışması yapmıştır. Chagel (2019), çalışmasında günümüzde İstanbul'da bulunan Suriyeli göçmenlerin mekân ve komşuluk ilişkileri üzerinden, aidiyet oluşumlarını ve kimlik değişimlerini analiz ederek irdemiştir. Göçmenlerin taşıdıkları kültürel kodları ortaya çıkarabilmek için ilişkili görülen kavramlar irdelenmiş, Suriye'deki yaşam alanları, alışkanlıkları ve sosyal yaşantılarına ilişkin bilgiler toplanmıştır. Belirli bir habitusa sahip göçmenlerin yeni toplumda içselleştirdikleri özelliklerin mekânsal karşılığı araştırılmıştır. Kurt (2018), isteğe bağlı ya da ayrıcalıklı olarak tanımlanan göç tipinin de kendi içinde barındırdığı zorlukları ön plana çıkarmayı hedeflenmiştir. Ayrıca göçmenin kendi ülkesinden ayrılma kararını vermesiyle başlayan süreci incelemiştir. Bulguları, iç mimari ve

görüşmecilerden alınan gerçek yaşam örneklerine göre değerlendirmiştir. Okumuş'un (2017) çalışmasında ise, göçmenin bellek kavramının göç kapsamında mekân ile olan ilişkisi değerlendirilmiştir. Bu kapsamda ilişkinin aidiyet, kimlik, tanıdık, yabancı, yersizleşme, yeniden yer edinme ve hibridite gibi bağlamları tartışmaya açılarak; göç belleğinin mikro ölçekten makro ölçeğe doğru şekillenen yapısının tarifi yapılmıştır. Göç belleğinin kurguları; göçmenlerin sanat, edebiyat ve sinema alanlarında gerçekleştirdikleri üretimler üzerinden okunmuştur. Belleğin mekân ile ilgili yeniden üretimleri kurguları doğrultusunda ele alınmış ve göçmenin tüm bu süreç içerisindeki konumu tartışılmıştır. Yücel (2015), göçmenlerin oluşturdukları farklı ve birbirini tamamlayan ev kavramını irdelemiştir. İnsan ve mekân, evdeki mekânsal pratikler ve de evin mekânsal karakteristiğini incelemek amacıyla bir aile seçerek, örnek durum incelemesi yapmıştır.

Göç ve yabancı işgücü konusu tüm Dünya'da bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır ve bu konuyu çeşitli açılardan inceleyen çalışmalara rastlanmaktadır. İnşaat sektörü için de yabancı işgücü bir problemdir. Yabancı işgücü ve göç konusunda; "Web of Science" da yer alan yayınların özetlerinde "yabancı işgücü" kelimesi tarandığında, 5,917 yayın içinde; 8,834 makale, 1,522 bildiri, 346 kitap bölümü, 182 araştırma makalesi, 179 erişilebilir belgeye ulaşılmıştır. Yabancı işgücü konusunda yayınlanan 5,917 makalenin 198'i 2022 yılında, 799'u 2021 yılında, 764'ü 2020 yılında, 713'ü 2019 yılında, 631'i 2018 yılında, 546'sı 2017 yılında yayınlanmıştır. Şekil 1.1'de de görüldüğü üzere, yabancı işgücü konusunda yapılan yayın sayıları son yıllarda artmıştır. Bu da, ilgili konuların son yıllarda çok önemli konular olduğunu ve bütün dünyada pek çok araştırma yapıldığını göstermektedir. Şekil 1.2'de görüldüğü gibi, yapılan çalışmaların büyük bir kısmı ABD'de gerçekleştirilmiştir (Web of Science, 2022).

Şekil 1.1. Yıllara göre inşaat sektöründeki yabancı işgücünü konu alan çalışma sayısı (Kaynak: web of science)

Şekil 1.2. Yabancı işgücü konusuna yönelik yayınların ülkelere göre dağılımı (Kaynak: web of science, 2022)

Türkiye nüfusu içinde büyük oranda yabancı işgücü bulunmaktadır ve bu konuyla ilgili pek çok problem yaşanmaktadır. Türkiye’de yapılan çalışmaların birçoğu bu konuyu ekonomik ve siyasal açılardan ele almışlardır. Ancak günümüzde göçmen verilerine bakıldığında, göçmenlerin yoğun olarak inşaat sektöründe istihdam edildikleri görülmektedir (Çınar, 2018). İnşaat sektörü her eğitim grubunu içinde barındıran bir sektördür. Türkiye’de inşaat sektörü içinde istihdam edilen oldukça fazla göçmen bulunmasına rağmen, literatür de inşaat sektöründe hizmet veren göçmenlere ilişkin çok az çalışmaya rastlanmıştır. Türkiye’deki göçmenlerle ilgili çalışmalar ekonomik ve siyasal içerikli çalışmalarla sınırlı kalmıştır. Günümüzde göçmen ve yabancı işgücü araştırılması gereken önemli bir konudur. Bunun bir göstergesi olarak bütün dünyada göçmen işgücüne yönelik çok fazla araştırma yapılmaktadır. Türkiye’de inşaat sektörü hem küçük ölçekli firmaların sayısının fazlalığı ve hem de kayıt dışı istihdamın yaygın oluşu nedeniyle göçmenlerin çalışması için ‘uygun’ bir sektördür. Şantiyelerdeki yabancı işgücü psikolojik, sosyal, kültürel, inanç gibi birçok sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Bu durum işçinin verimini etkilemektedir. İşçinin verimini artırmak için bu sorunlara çözüm bulunması gerekmektedir. Tüm Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de inşaat sektöründe verimliliğin artırılması için yabancı işgücüne ait sorunların tespit edilerek çözüm önerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

1.2. Çalışmanın Amacı

Literatürde yapılan araştırmalar incelendiğinde, yabancı işgücünün tercih edilmesindeki en büyük neden yabancı işgücünün ucuz olmasıdır. Ucuz olan bu işgücü birçok problemi de beraberinde getirmektedir. Şantiyelerde çalışan yabancı işgücü pek çok sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Bu durum iş verimini de etkilemekte, dolayısı ile işveren de işçi verimi eksikliği gibi sorunlarla karşılaşmaktadır. Asıl amaç tercih edilen yabancı işgücünün problemlerinin belirlenip çözüm üretilerek, sistemin daha üretken bir yapı ortaya koymasıdır. Göçün Türkiye’nin bir gerçeği olması, niteliksiz işgücü için inşaat sektörünün en uygun sektörlerden biri olması nedenleriyle; yapılacak çalışmada yabancı işçilerle ilgili sorunlar belirlenip, çözüm önerileri geliştirerek Türk inşaat sektöründeki verimliliği arttırmak amaçlanmaktadır.

1.3. Kapsam ve Sınırlamalar

İnşaat sektöründe göçmen işçilere yönelik sorunların belirlenmesi amacıyla yapılan literatür araştırması sonucunda, ülkeler bazında ele alınan göçmen işçilere ait sorunların farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Yapılan literatür çalışması sonucunda; Malezya'da göçmen işçilere aşırı bağımlılık, suçların ve sosyal sorunlardaki artış, yasadışı işçilerin varlığı, emek sömürgesi, ayrımcılık, emek etkisi, verimliliğin maliyet ve zamana etkisi; Hong Kong'da çalışma koşulları, eğitim, sağlık ve güvenlik, işe alım uygulamaları, beceri eksikliği; Kore'de kültürel farklılık; Kanada'da güvensizlik ve düşük ücret; Singapur'da güvensizlik, yönetim problemleri; İspanya'da ırk farklılığı; Norveç' de etnik işbölümü, kültürel farklılık; Japonya'da istihdam ve yaşam koşulları; İspanya ve İngiltere'de ekonomik istikrarsızlık ve güvensizlik; Orta Doğu ve Uzak Doğu'da ilişkiler, pazar arayışı, işe alım uygulamaları; İrlanda'da emek etkisi, istihdam ve yaşam koşulları; Brunei'de ırk farklılığı; Çin'de verimlilik, sürdürülebilirlik; Katar'da güvenlik; İtalya'da düşük ücret ve istihdam, gündelik işçi konularının inşaat sektöründeki göçmen işgücü ile ilgili yaşanan sorunlar olarak yayınlarda ele alındığı belirlenmiştir. Bu sorunların pek çoğunun Türkiye'de inşaat sektöründe çalışan göçmen işçilere ait sorunlar olduğu çalışmanın hipotezini oluşturmaktadır. Öncelikle literatürde yer alan çalışmalardan inşaat sektöründe göçmen işçilere yönelik sorunlar ve çözüm önerileri belirlenecektir. Türkiye'de inşaat sektöründe istihdam edilen göçmen işçilere ait sorunların tespit edilip, mevcut sorunlara çözüm önerilerinin geliştirilebilmesi için; göçmen işçi ile işverenlerine anketler hazırlanıp uygulanacaktır. Anket sonuçlarına dayanarak, Türkiye'deki göçmen işçilerin sorunları işçi ve işveren bakış açılarından değerlendirilecek; sektördeki işgücü verimliliğinin artırılmasına yönelik öneriler sunulacaktır.

1.4. Yöntem

Yapılacak literatür çalışması sonucunda, başta Web of Science' da konu ile ilgili yayınlanan makaleler olmak üzere, konu ilgili literatür taranarak içerik analizi yöntemi ile inşaat sektöründe göçmen işçilere ait sorunlar ve çözüm önerileri belirlenecektir. İçerik analizi; yazılı, sözlü veya görsel iletişim mesajlarını analiz etmenin bir yöntemidir (Cole, 1988). İçerik analizi kullanılarak kelimeleri içerikle ilgili daha az kategoride incelemek mümkündür. Aynı kategoride sınıflandırıldığında kelimelerin, ifadelerin ve benzerlerinin aynı anlamı ifade ettiği varsayılmaktadır (Cavanagh, 1997). Metin ve alan notlarının sistematik olarak incelenmesi; temaların tanımlanması ve gruplanması, kategorilerin kodlanması, sınıflandırılması ve geliştirilmesidir. Nitel içerik analizinde, sonuçlar kategori ve/veya temalar halinde sunulur (Graneheim ve diğerleri, 2017).

İçerik analizi, göçmen işgücü ile sorunlarının ve çözüm önerilerinin belirli kelimeler ile ifade edilip sınıflandırması için literatürde yer alan metinlerin taranmasında kullanılabilir uygun bir yöntemdir. İçerik analizi yöntemi ile ilgili kaynaklar taranırken, belirlenen sorunların ve çözüm önerilerinin literatürdeki kaynaklardaki tekrarlanma sayıları da ortaya çıkacaktır. Aynı zamanda ülkeler bazında da inşaat sektöründe istihdam edilen göçmen işçilere yönelik farklılaşan sorunlar ve çözüm önerileri tespit edilecektir.

Türkiye'deki inşaat sektöründe istihdam edilen göçmen işçilere yönelik çok az sayıda araştırmaya rastlanmıştır. Oysa ki, Türkiye çok fazla göç alan ve göçmen işçilerin inşaat sektöründe de istihdam edildiği bir ülkedir. Uluslararası literatürdeki çalışmalarda belirlenen düşük ücret, kayıt dışı istihdam, kültürel farklılıklar vb. sorunlar, Türkiye inşaat sektöründe çalışan mevcut göçmen işçiler için de söz konusudur. Dolayısıyla ile, Türkiye'deki inşaat sektöründe istihdam edilen göçmen işçilerin de sorunlarının ve çözüm önerilerinin önem derecelerine göre tespit edilebilmesi amacıyla göçmen işçilere ve işverenlerine uygulanmak üzere anket

hazırlanacak ve uygulanacaktır. Anketin 35 göçmen işçi ve 35 işverene uygulanması planlanmaktadır. Anket şantiyelerde yüz yüze uygulanacaktır. Anket sonucu elde edilen bulgular değerlendirilecektir.

Anket sonucu göçmen işçi ve işverenleri tarafından değerlendirilen sorunlar ve çözüm önerileri, literatür çalışmasından elde edilen inşaat sektöründe istihdam edilen göçmen işçilere yönelik sorunlar ve çözüm önerileri ile karşılaştırılacaktır. Belirlenen sorunlara Türkiye'deki şantiyelerde istihdam edilen işçi ve işverenlerinin önerdiği çözüm önerileri ile literatürdeki yayınlarda farklı ülkelerdeki benzer sorunlara geliştirilen çözüm önerileri değerlendirilerek; Türkiye'de inşaat sektöründe göçmen işçilerin yaşadığı sorunlara çözüm önerileri sunulacaktır.

2. İNŞAAT SEKTÖRÜNDE GÖÇMEN İŞÇİ SORUNLARIN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN BELİRLENMESİ (LİTERATÜR ÇALIŞMASI)

İnşaat sektöründe istihdam edilen göçmen işgücüne yönelik çalışmalar literatürden taranmıştır. Konu ile ilgili 81 adet kaynağa ulaşılmıştır. Taranan çalışmalarda içerik analizi yöntemi ile inşaat sektöründe istihdam edilen göçmen işçilere ait sorunlar ve çözüm önerileri tespit edilecektir.

2.1. Göçmen İşçi Sorunlarına Yönelik Çalışmalar

Literatürde yapılmış olan yabancı çalışmalar incelendiğinde;

Abdul-Rahman, Wanga, Wood, Fung, Low, (2012) çalışmalarında Malezya inşaat sektöründeki yabancı işçilerin yarattığı olumsuz etkilerini gösteren çalışmalarında, yabancı işçilere aşırı bağımlılık, suç faaliyetlerinde veya sosyal sorunlarda artış ve yasa dışı işçilerin varlığı sorunları inceleyerek göçmenlerin olumsuz etkileri tespit edip ve bu olumsuz etkileri en aza indirmek için stratejiler belirlemişlerdir.

Abdul- Aziz, (2001) çalışmasında Malezya'nın inşaat sektöründe içinde yabancı işçiler ve emek sömürsünü inceleyen bir çalışma yapmıştır. Abdul Kadir, Lee, Jaafar, Sapuan, Ali, (2005) çalışmalarında Malezya konut projeleri için inşaat işçiliği verimliliğini etkileyen faktörleri incelemişlerdir. İnşaat işgücü verimliliğinin, proje maliyetini ve zaman aşımını etkileri üzerine çalışma yapmışlardır. Ahmad, Hansson, (2008) çalışmasında düzensiz işgücünün neden olduğu kültür çatışması, sağlık ve

güven sorunlarını incelemiştir. Arcury, Mills, Marín, Summers, Quandt, Rushing, Lang, Grzywacz, (2012) çalışmalarında Latin konut inşaat işçileri arasındaki iş güvenliği algısını, kişisel ve istihdam özelliklerine göre inceleyerek, iş güvenliği ikliminin belirli iş güvenliği davranışlarıyla ilişkilerini belirlemiştir. Abrar, Deshingkar, Taslima, Reza, (2017) çalışmalarında göçmenlerin aracılık konusundaki bakış açısı farklılıklarını, göçmen işçilerin refahı ve insani yardım örgütü anlatılarının süreci nasıl çerçevelediğini göstererek, göçmenler ve aracılar arasındaki ilişkileri incelemiştir.

Baey ve Yeoh (2018), göçmenlerin farklı alanlarda riskler ve güvenlik açıklarını incelemiştir. Baey ve Yeoh (2015) çalışmalarında; göç öncesi karar verme, eğitim ve işe alım koşulları ile işçilerin göç sonrası istihdam deneyimlerini göz önüne alarak göç ve güvencesiz çalışmanın karşılıklı olarak önemini araştırmışlardır.

Cunningham, Keller, Guerin, Flynn, Salgado, Hudson, (2018) çalışmalarında küçük inşaat işletmelerinde göçmen işçilere sağlanan işyeri güvenliği ve sağlık eğitiminin miktarı, sıklığı ve biçiminin yetersiz olduğunu tespit etmişlerdir. Göçmen işçiler için yürütülen eğitim türlerinin, bu işçilerin karşılaştığı dil ve okuryazarlık sorunlarını dikkate alma olasılığının düşük olduğu ve istihdam edilen göçmen işçilere iş sağlığı ve güvenliği eğitimi sağlamada hedefli bir yaklaşıma ihtiyaç olduğunu ortaya koymuşlardır. Cho, (2019) yerli inşaat sektöründe yabancı işçilerin iş güvencesi için gerekli kurumsal iyileştirmeleri sağlamak amacıyla çalışma yapmıştır. Chan, Javed, Lyu, Hon, Wong, (2016) göçmen inşaat işçilerinin güvenliğini ve sağlığını iyileştirmek için geliştirilecek olan yöntemleri incelemiştir. Chen, Parker, Zheng, Fang, (2021) çalışmalarında şantiyelerde çalışan göçmen işçilerin sağlık sigortası sorunlarını araştırmışlardır.

Del Aguila, (2017) işçilerin şantiyelerde konaklaması ve kapitalist girişimciler tarafından göçmen emeğinin şantiyelerdeki sömürsünü incelemiştir. Dutta, (2017) çalışmasında inşaat işçilerinin maruz kaldığı işyeri ölümleri ve kayıp zaman

yaralanmalarını incelemiştir. Dong, (2018) çalışmasında inşaat endüstrisindeki göçmen işçilerin yaşam kalitesini etkileyen yaşam koşulları, beslenme durumu, baskı ve mevcut hastalık faktörlerini incelemiştir. Dhal, 2020 göçmen işçilerin şantiyelerde güvencesiz çalışmasını incelemiştir. De Smalen, Chan, Lopes, Vanore, Loganathan, Pocock, (2021) çalışmalarında göçmen işçilerin sağlık sorunları konusunda çalışma yapmışlardır.

Frost, (2004) çalışmasında Hong Kong inşaat sektöründe Nepal emeğini inceleyerek; göçmenlerin çalışma koşulları, işe alım uygulamaları, iş sağlığı ve güvenliği, işle ilgili eğitimleri hakkında bir model geliştirmiştir. Friberg, (2010) Norveç şantiyelerindeki Polonyalı göçmenler ile ilgili çalışmış, etnik iş bölümü ve kültür farklılıkları üzerine bir çalışma yapmışlardır. Fellini, Ferro, Fullin, (2007) makalelerinde Avrupa'daki inşaat endüstrisi işe alım süreçleri, işgücü hareketliliği ve bu hareketliliğin yabancı işçilerin işe alım kararları üzerindeki etkisini incelemiştir. Fernande ve Bino Paul, (2011) göçmen işgücü piyasasıyla ilgili bilgi akışı, işgücüne giriş, şantiyelerde iş tahsisi, işçiler aralarındaki ilişkiler dahil olmak üzere işgücü piyasasının farklı aşamalarını gösteren göçmen inşaat işçileri arasındaki sosyal ağların izini sürmeyi amaçlamışlardır. Frangi, Zhang, Banerjee, (2020) çalışmalarında Milano'daki inşaat sektöründeki göçmen çalışanların istihdam yörüngelerini ve sendikaların işgücü piyasasına katılımlarını teşvik etmedeki rolünü incelemiştir.

Gross, (2011) çalışmasında inşaat sektöründeki geçici dış işçinin yarattığı ekonomik tehditler üzerine bir çalışma yapmıştır. Çalışmasında, işçilerdeki güvensizlik düşük ücretler sorunlarının nedenlerini araştırmıştır. Grzywacz, Quandt, Marín, Summers, Lang, Mills, Evia, Rushing, Donadio, Arcury, (2012) göçmen Latin konut inşaat işçilerindeki mesleki yaralanma yükünü ve yaralanmanın altında yatan iş organizasyonu faktörlerini analiz etmişlerdir. Golden ve Skibniewski, (2010) ABD'deki şantiyelerde çalışan göçmen işçiler üzerinde çalışmışlardır. Göçmenlik reform mevzuatının işçi ücretleri üzerindeki olası etkilerini tahmin etmek ve göçmen işgücü arzının azalması nedeniyle olası ücret artışını değerlendirmişlerdir.

Ho, (2016) iş gücü ve beceri eksikliklerinden kaynaklanan sorunları çözmek için uygulanabilir stratejileri belirleyerek, belirlenen bu stratejilerin etkinliğini değerlendirmiştir. Hussain, Pedro, Lee, Pham, Park, (2018) çalışmalarında göçmen inşaat işçilerinin güvenlik eğitimi ve müdahalelerinin eğitim-transferine etkisini incelemişlerdir. Çalışmalarında, inşaat güvenliği eğitimi ve göçmen işçi kazaları sorunları üzerinde durmuşlardır. Hino, Ohdo, Takanashi, Takahashi, (2011) çalışmalarında inşaatlarda kazaların önlenmesi amacıyla yeni inşaat yöntemlerinin veya güvenlik ve sağlık yönetim sistemlerinin uygulanması için alınacak önlemleri araştırmışlardır. Hamid, Singh, Yusof, Abdullah, (2011) çalışmalarında yabancı işçi sayısının artmasına katkıda bulunan faktörleri, işverenlerin yabancı işçi çalıştırmada karşılaştığı sorunları, yabancı işçilerin çalışma kültürünü ve işverenleri yabancı işçi çalıştırmaya iten faktörleri değerlendirmişlerdir. Hamid, ve Tutt, (2019) şantiyelerde güvencesizlik ve ayrımcılığı, işçilerin iş yeri dışındaki dünyalarında deneyimledikleri sosyal uygulamalarla incelemişlerdir. Hassan ve Houdmont, (2014) Orta Doğu'daki işe alınan göçmen inşaat işçisine yapılan ödeme, algılanan genel sağlık ile şantiye kazaları arasındaki ilişkileri incelemişlerdir. Hare, Cameron, Real, Maloney, (2013) şantiyelerdeki göçmen işçilere tehlikelerin ve kontrollerin iletilmesi için 50 göçmen işçi arasında iletişim çalışması yapmışlardır.

Kim, Kim, Gwang, (2015) çalışmalarında Kore inşaat sektöründe yabancı işçilerin yönetimini etkileyen motivasyon faktörlerindeki kültürel farklılıkları incelemişlerdir. Çalışmalarında işçilerin kültürel farklılıklarından etkilenen motivasyon faktörlerini ve bunların verimlilikleri üzerindeki etkisini tespit etmişlerdir. Krings, Bobek, Moriarty, Salamońska, Wickham, (2011) çalışmalarında İrlanda inşaat sektöründeki göçmen işçiler ve işverenler hakkında çalışma yapmışlar ve emek göçü ile kötüleşen istihdam koşullarını incelemişlerdir. Korkmaz ve Park, (2017) çalışmada Kore şantiyelerinde yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıklarını incelemişlerdir. Jiang, Luo, Yang, (2020) göçmen inşaat işçilerinin çevresel risk algısının fiziksel ve zihinsel sağlıkları üzerindeki etkilerini incelemişlerdir. Kim, Oğlu, Yum, Ahn, (2020) göçmen işçilerin göreceli risklerini analiz etmişlerdir. Göçmen işçilerin sistematik güvenlik yönetimi için nicel verilere dayanarak risk faktörlerini belirlemişlerdir. Iskander ve Lowen, (2013) göçmenlerin çalışma ortamında iş kalitesini iyileştirmek için kolektif

öğrenme uygulamalarını araştırmışlardır. Kuruwila ve Gahalaut, (2006) Hindistan'daki göçmen inşaat işçileri arasında çeşitli deri hastalıkları ile ilgili epidemiyolojik veriler sağlamaya çalışılmıştır. Kongchasing ve Suaiam, (2021) çalışmada inşaat işlerinde yaşanan sorunları göçmen işçilerle birlikte Delphi tekniğini kullanarak önceliklendirmişlerdir. Örnek olayı Bangkok ve Tayland'ın metropol bölgelerindeki inşaat işlerinde gerçekleştirmişlerdir. Göçmen inşaat işçileri başta olmak üzere komşu ülkelerden gelen göçmen inşaat işçileri ile çalışmanın neden olduğu algılanan sorunların çerçevesi literatür taramalarından belirlenmiştir. Konu ile ilgili görüşleri alınmak üzere 162 uzmanla iletişime geçilmiştir. Ardından 58 maddelik uygun konu listesinden uzman görüşleri doğrultusunda anket oluşturulup değerlendirilmiştir.

McCornac ve Zhang, (2017) makalelerinde Japon işgücü piyasasında işgücünün istihdam ve yaşam koşulları hakkında çalışma yapmışlardır. Meardi, Martín, Riera, (2012) çalışmalarında İspanya ve İngiltere'de inşaatta sendikalar ve göçmen işçinin ekonomik istikrarsızlığı, işgücü güvensizliği ile güvenlik riski konularında incelemelerde bulunmuşlardır. Li, Li, Wang, Zhu, Li, (2019) göçmen inşaat işçisinin kötü barınma koşullarını iyileştirme yollarını incelemiştir. Sürdürülebilir tasarım kavramına dayalı olarak, konteyner konaklamaları için yarı özelleştirilmiş bir tasarım çerçevesi önermişlerdir. Loganathan ve Kalidindi, (2016) çalışmalarında Hint inşaat endüstrisindeki göçmen işçilerin devamsızlık ve düşük ücret sorununu ele almışlardır. Hindistan'daki 15 inşaat projesinde yüksek devamsızlık ve işçi devirlerinin nedenlerini belirlemek için proje yöneticileri ve işçi alt yüklenicileriyle görüşmeler yapmışlardır. Çalışma; hastalık, yaralanma, temel olanakların olmaması ve ödeme gecikmelerinin devamsızlık ile işten ayrılmaya neden olan önemli faktörler olduğunu göstermektedir. Mydin, Buyung, Sani, Abas, (2014) çalışmalarında yabancı işçilere aşırı bağımlılığı azaltmak, daha yetenekli ve eğitimli profesyonelleri çekmek amacıyla, yabancı işçilere yönelik orta ila uzun vadeli bir politika geliştirmek istemişlerdir.

Lyu, Hon, Chan, Javed, Zhang, Wong, (2020) inşaat işçileri için güvenlik iklimi, güvenlik davranışı ve güvenlik sonuçları arasındaki ilişkileri incelemiştir. Mosly ve Makki, (2021) çeşitli göçmen işçi grupları arasındaki güvenlik ortamına ilişkin

algıları araştırmışlardır. Martinez-Rojas, Soto-Hidalgo, Martinez-Aires, Rubio-Romero, (2021) İşpanyol şantiyelerinde meydana gelen iş kazalarını, işçilerin uyruğunu dikkate alarak analiz etmişlerdir. Porsuk ve Lai, (2005) gçmen emeğinin inşaat sektr üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Malezya'nın gçmen iřęc kaynağını değiştirmesi ve inşaat koşullarını iyileştirerek konut işçilerini çekme çabalarını yoğunlaştırması gerektiği sonucuna varmışlardır.

Ofori ve Debrah, (1998) çalışmalarında Singapur inşaat sektrnde istihdam uygulamalarında esnek ynetim işçilerine ait incelemede bulunmuşlardır. Çalışmalarında gçmen işçilere olan gvensizlik ve işçi kullanım stratejilerinin iyileştirilmesizerinenerilerde bulunmuşlardır. Santoso, (2009) Brunei'deki şantiyelerde azınlık gçmen işçilere ynelik bir çalışma yapmıştır. Çalışmasında, azınlık grubuna odaklanarak, çeşitli milliyetlerin şantiyelerdeki değerlendirilmesini yapmıştır. Salleh, Mamter, Lop, Kamar, Hamdan, (2014) çalışmalarında yabancı işçi sayısındaki artışı etkileyen faktrleri değerlendirmişlerdir. Malezya'daki mteahhitler arasında yrtlen anketle; insan gc eksikliği, yerel iřęcnn isteksizliği, projenin iřęc talebini artırması ve ekonomik kalkınmanın hızlanması gibi birkaç faktrn etkisinin olduğunu tespit etmişlerdir. Silva, Darmicka, Fernando, (2014) çalışmalarında şantiyelerdeki yabancı işçilerin inşaat verimliliğizerindeki etkisini araştırmışlardır. İnşaat sektrndeki yabancı iřęcnn; gçmenlerinzelliklerine, kurumsal dzenlemelere ve yerli işçilerin tepkilerine bağlı olarak verimliliği olumlu veya olumsuz etkileyerek projenin maliyetini etkilediği ortaya çıkmıştır.

Swider, (2015) çalışmasında Çin'de kayıt dışı gvencesiz çalışmanın çok olduğunu ve kentsel istihdamın çoğunu temsil ettiğini tespit etmiştir. Bu çalışmada, inşaat sektrndeki gçmen işçilerle ilgili bir vaka çalışması sunularak gvencesiz kayıt dışı çalışma araştırılmıştır. Shin, Nam, Kim, Kim, (2013) çalışmalarında yabancı inşaat işçileri iin gvenlik eğitiminin mevcut durumunu analiz etmişlerdir. Mevcut durumun analizini yapmak iin şantiyelerde çalışan yabancı inşaat işçilerine anket uygulanarak, yabancı işçiler iin gvenlik eğitimindeki sorunlar ve farkındalıkzerine kurulmuş bir iyileştirme planı taslağınerilmiştir. Susseret, Kurtz, Bauleo, Radon, (2018)

göçmenlerin istihdam koşullarının kontrolü için tasarlanmış eğitim kurslarının düzenlenmesini incelemiştir. Susseret, Briceno-Ayala, Radon, (2019) Arjantin'deki göçmen ve yerel inşaat işçileri arasındaki istihdam ve psikososyal çalışma koşullarını karşılaştırmışlardır.

Peiro, Nielsen, Latorre, Shepherd, Vignoli, (2020) göçmen inşaat işçilerinin mevcut güvenlik eğitimi konusunda sistematik bir literatür incelemesi yapmışlardır. Güvenlik eğitiminin öğrenme, eğitim transferi, davranış değişikliği, kaza ve ölüm oranları gibi bireysel ve kurumsal düzeydeki sonuçlar üzerindeki etkisini değerlendirmek için çok boyutlu araştırma yapılması gerektiğini önermişlerdir. Ochsner, Marshall, Martino, Pabelón, Kimmel, Rostran, (2012) Latin günlük işçilerini; eğitmeye yönelik bir programın geliştirmişlerdir. Sisk ve Bankston, (2014) Latin kökenli göçmen inşaat işçi akımının New Orleans inşaat sektörünün demografik ve mesleki ücret yapısı üzerindeki etkisini araştırmışlardır.

Oh ve Park, (2010) yabancı işgücü çalışma durumunun etkililiğini ve gerçekliğini analiz etmişlerdir. Son, Jang, Oh, (2016) yerli işgücünün çalışma durumunu analiz ederek, fabrika inşaatı alanında yabancı işçi istihdamının kısıtlanma nedenlerini araştırmışlardır. Singh, Rawat, Aggarwal, Maskara, (2020) Hindistan'da organize bir şantiyede örnek olay incelemesi gerçekleştirerek, inşaat sektöründe işgücünün artan kayıt dışılığına ilişkin işverenlerin durumunu araştırmıştır. Santalahti, Sumit, Perkio, (2020) Hindistan'da inşaat sektöründe çalışan göçmenlerin sağlık hizmetlerine erişiminin önündeki engelleri araştırmışlardır.

Rainwater, (2020) inşaat sektöründeki ücret eşitsizliğine ilişkin mevcut araştırmalarda, göçmenlerin yerli işçilerden önemli ölçüde düşük ücret aldığı ikili işgücü piyasalarına odaklandığını tespit etmiştir. Bu çalışmada farklı milliyetteki misafir işçiler arasındaki mesleki eşitsizlikler incelenmiştir. Rotimi, Ramanayaka, Olatunji, Rotimi, (2021) çalışmalarında, Yeni Zelanda inşaat sektöründe göçmenlerin demografisinin iş tatminini üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Shepherd, Lorente, Vignoli, Nielsen,

Peiro, (2021) İtalya, İspanya ve Birleşik Krallık'taki göçmen inşaat işçilerinin güvenliğini etkileyen zorlukları keşfetmeye odaklanan uluslararası, nitel bir çalışma yapmışlardır. Sarkar, (2021) çalışmasında Hindistan'da inşaat endüstrilerindeki göçmen işçilerin istihdam koşullarını araştırmayı amaçlamıştır. Batı Bengal'in geri kalmış bir bölgesinden çalışmak için ülkenin farklı kentsel bölgelerine taşınan erkek göçmenleri bir vaka çalışması olarak ele almıştır. Wells, (1996) makalesinde Orta Doğu ve Uzak Doğu da emek göçü ve uluslararası inşaat olgularını incelemişlerdir. Ye, Wang, Zhang, Wang, Xie, Fu, Zuo, (2019) çalışmalarında göçmen işçilerin Çin inşaat sektöründe toplam faktör verimliliğine etkisini incelemişlerdir. Çalışmalarında, inşaat sektörünün sürdürülebilirliği için toplam verimlilik etkisinin üzerine incelemeler yapmışlardır.

Venturini ve Villosio, (2008) çalışmalarında İtalya'daki yabancı işçilerin işgücü piyasası asimilasyonu üzerine bir çalışma yapmışlardır. Zerguine, Tamrin, Jalaludin, (2018) çalışmalarında Malezya inşaat sektöründeki yüksek kaza ve ölüm oranlarından dolayı sağlık alanında sorunları araştırmışlardır. Bu araştırmada; yaralanmaların yaygınlığı, kaynakları ve ciddiyeti ile yabancı inşaat işçilerinin güvenliğe bağlılığı arasındaki ilişki araştırılmıştır. Won, Kwon, Jung, Kim, Shin, (2013) şantiye yöneticileri ile yabancı işçiler arasındaki inşaat güvenliği eğitimi farkındalığındaki farklılığı araştırmışlardır. Ek güvenlik eğitimlerine ihtiyaç olduğu sonucunu ortaya koymuşlardır. Tran ve Crinis, (2018) Vietnamlı göçmen işçilerin hem Malezya'da çalışırken, hem de Vietnam'a döndüklerinde değişen işgücü durumunu incelemişlerdir.

Welton, Shen, Ebell, DeJoy, Robb, (2018) göçmenler arasında inşaat sektörü istihdamı ile meslek dışı ölümler arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Meksikalı göçmen nüfusunun büyük bir kısmının inşaat sektöründe kullanıldığını (%38) ve mesleki ölümler konusunda yüksek risklerle karşı karşıya olduklarını ortaya koymuşlardır. Bu araştırmayla inşaat sektöründe ve diğer yüksek riskli sektörlerde çalışan yabancı göçmenlerin mesleki hastalık ile yaralanma durumlarının daha fazla izlenmesini önermişlerdir. Torres, Heyman, Munoz, Apgar, Timm, Tzintzun, Hale, Mckiernan-Gonzalez, Speed, (2013) Teksas'taki inşaat endüstrisinin zayıf ve tehlikeli çalışma

koşulları, düşük ve çalıntı ücretleri, ırkçı iş bölümleri, zayıflamış sosyal vatandaşlık ve dışlanma durumlarından oluşan yapısını incelemiştir. Wasilkiewicz, Albrechtsen, Antonsen, (2016) çalışmalarında inşaat alanlarında istenen güvenlik koşullarını elde etmek için, güvenlik yönetiminde göçmen işçilerle ilgili kültürel unsurların daha fazla dikkate alınmasını önermişlerdir.

Wang, Li, Zhang, Li, (2016) Çin'de kırsal göçmen inşaat işçilerinin barınaklarını iyileştirme sorununu ele alarak, inşaat işçileri için şantiyede modüler inşaat teknolojilerini kullanımı ile yenilikçi bir entegre prefabrike konaklama sistemi geliştirmişlerdir. Geliştirilen sistem ile şantiyedeki göçmen işçiler için daha konforlu konaklama ve yaşam koşulları sağlaması amaçlanmıştır. Tam, Huong, Ngoc, (2018) çalışmasında Vietnam inşaat sektörünün işgücü verimliliğini değerlendirmişlerdir. Araştırma, işgücü verimliliğini etkileyen her faktörün işgücü verimliliğine olan etkisini değerlendirmeyi ve derecelendirmeyi amaçlamaktadır. Trajkovski ve Loosemore, (2006) Avusturalya inşaat endüstrisinde göçmenler üzerinde çalışmışlardır. Dilsel sorunların kapsamını ve bunların iş sağlığı ve güvenliği riskleri üzerindeki etkilerini araştırmışlardır.

Vignoli, Nielsen, Guglielmi, Mariani, Patras, Peiro, (2021) çalışmalarında göçmen işçilerin karşılaştığı belirli zorlukları kabul ederek şantiyelerde güvenlik davranışlarını iyileştirmeyi amaçlayan teoriye dayalı bir eğitim programı tasarlamışlardır. İkinci ve üçüncü nesil eğitim modellerine dayanarak, inşaat sektöründe göçmen işçilerin karşılaştığı zorlukları, yani dil ve kültürel engelleri, zaman baskısını, zor yaşam koşullarını ve yerli ve göçmen işçiler arasındaki ayrımı ele alan bir eğitim programı geliştirmişlerdir.

Çalışma kapsamında bundan sonraki adımda ele alınan kaynaklar içerik analizi yöntemi ile taranarak, inşaat sektöründe istihdam edilen göçmen işgücüne yönelik sorunlar belirlenecektir.

2.2. İçerik Analizi Yöntemi

İçerik analizi; yazılı, sözlü veya görsel iletişim mesajlarını analiz etmenin bir yöntemidir (Jonge, 2006). İçerik analizi sayesinde, kelimeleri içerikle ilgili daha az kategoride incelemek mümkündür. Aynı kategoride sınıflandırıldığında kelimelerin, ifadelerin ve benzerlerinin aynı anlamı paylaştığı varsayılmaktadır (Graneheim, 2017).

İçerik analizi, göçmen işgücü ile sorunların belirli kelimeler ile ifade edilip sınıflandırması için literatürde yer alan metinlerin taranmasında kullanılabilecek uygun bir yöntemdir. İçerik analizi yöntemi ile ilgili kaynaklar taranırken, belirlenen sorunların literatürdeki kaynaklardaki tekrarlanma sayıları da ortaya çıkacaktır.

İçerik analizi yöntemi esas çerçevede, davranışları direkt olarak gözlemlemek yerine, kişilerin sembolik tutumlarını veya iletişim araçlarını (bir yazarın makalelerini, kitaplarını, TV yayınlarını veya filmlerin içeriğini, okuyucu veya izleyicilerin bu tür iletişim araçlarına karşı davranışlarını, vb.) çözümlemeye dayanmaktadır (Öğülmüş, 1991). İçerik analizi alanının ilk ortaya çıkışının Columbia Gazetecilik Okulunun, 20. Yüzyılın başında, gazetelerin nicel analizi ile ilgili yaptığı çalışmalarla ortaya çıktığı kabul edilmektedir. Bu alanda en önemli şahsın ise H. Lasswell olduğu bilinmektedir (Bilgin, 1988). Başlangıcından 1960 yılına kadar geçen dönem içerisinde, içerik analizinin, siyasal bilimler, gazetecilik, sosyoloji ve psikoloji gibi değişik alanlarda kullanıldığı görülür. Değişen dünya koşulları ve gelişen teknoloji sayesinde günlük yaşantımıza birçok alanda dahil olan bilgisayarlar sayesinde içerik analizi çalışmaları da daha detaylı ve kapsamlı şekilde yapılabilmektedir. Özellikle ikinci kuşak bilgisayarların ortaya çıktığı 1960 ve sonraki yıllarda içerik analizi artık entoloji, tarih, psikiyatri, psikanaliz ve dilbilim gibi disiplinlere de girmiştir (Bilgin, 1988). Yapılan araştırmalar doğrultusunda nitel araştırmaların en çok kullanılan analiz birimi olarak kabul gören içerik analizinin genel bir tanımını yapmak mümkün olmamaktadır. Bu sebeple yapılan tanımlardan bazıları aşağıda verilmiştir. Brewer ve Crano, içerik analizinin gözlem yöntemi olmasından ziyade çözümler yöntemi olduğunu

savunmuşlardır. İçerik analizi yöntemi bireylerin davranışlarını gözlemek ve bireylere kalıplaşmış sorular sormaktan ziyade araştırmacı şahıslar tarafından ortaya konulan iletişim araçlarını değerlendirmektedir (Brewer ve Crano, 1973). İçerik analizi aynı zamanda politik söylemin istatistiksel anlam bilimidir (Kaplan, 1943). Stacey'e göre içerik analizi esas olarak nitel verileri daha yalın bir hal olan nicel verilere dönüştüren bir yöntemdir (Stacey, 1970). Tanımlardan da anlaşılacağı üzere, farklı alanlara özgü çeşitli içerik analizini ifade eden açıklamalar olmasına rağmen içerik analiziyle ilgili en çok üzerinde durulan nokta, içerik analizinin dizgesel olması ve hiçbir görüş tarafından desteklenmemesi gerektiğidir. Bunun yanında, araştırmacının "bilimsel araştırma" çerçevesine dahil olabilmesi için içerik analizi sonucu elde edilen bulgu ve sonuçlar genelleşebilir olmalıdır. İçerik analizi, bütün iletişim araçlarının (yazılı veya sözlü) sistemik olarak değerlendirilmesine imkân sunan bilimsel bir araştırma yöntemidir (Tavşancıl ve Tavşan, 2001). Yıldırım ve Şimşek'in tanımına göre elde edilen bulguları açıklayabilecek kavramlara ve aralarındaki ilişkilere ulaşmak, içerik analizinde temel amaçtır. Buna dayanarak öncelikle bulgular kavramsallaştırılır, buradan elde edilenler mantık çerçevesince düzenlenir ve bulguları açıklayan ana yönelim tespit edilir (Şimşek ve Yıldırım, 2006).

İçerik analizi yönteminde amaç verileri tanımlamak ve bu veriler içerisinde gizlenen esasları göz önüne koymaktır (Gülbahar ve Alper, 2009). Nitel bir araştırma yöntemi olan içerik analizinde dört temel aşama bulunmaktadır. Bunlar;

- Örneklemin belirlenmesi,
- Kategorilerin belirlenmesi,
- Çözümleme,
- Sayım sisteminin belirlenmesi (Şimşek ve Yıldırım, 2006).

İçerik analizinde, araştırmacının temelindeki problem ve ana amaç belirlendikten sonra geriye kalan süreç dört aşamada gerçekleştirilir. Bu aşamalar sırasıyla; Örneklemin belirlenmesi, kategorilerin belirlenmesi, çözümleme ya da kayıt birimlerinin belirlenmesi ve son olarak da sayım sisteminin belirlenmesi şeklinde gerçekleştirilir (Öğülmüş, 1991).

2.3. Literatürden Göçmen İşçi Sorunlarının ve Çözüm Önerilerinin İçerik

Analizi Yöntemi ile Belirlenmesi

Örneklemin Belirlenmesi

1996-2022 yılları arasında inşaat sektöründeki yabancı işgücü sorunlarına yönelik olarak yayınlanmış kaynaklar örneklemini oluşturmaktadır. Web of Science' de yer alan makaleler olmak üzere toplam 81 adet kaynak taranmıştır. Bu kaynakların 1 adedi anket ve inceleme, 7 adedi bildiri ve 73 adedi makaledir.

Kategorilerin Belirlenmesi

İçerik analizinde örneklemin belirlenmesinin ardından kategorilerin belirlenmesi adımına geçilmiştir. 81 adet kaynağın özetlerinin taranması sonucunda, göçmen işgücüne ait sorunlar ile çözüm önerileri ve bunlara ait kategoriler belirlenmiştir (Tablo 2.1). Kategoriler belirlenirken benzer sorun başlıkları tek kategori altında toplanmıştır. Tablo 2.1'de kategoriler ve altında yer alan sorunlar görülmektedir. Kategoriler; “ayrımcılık sorunu”, “bağlılık sorunu”, “çalışma koşulları sorunu”, “emek sorunu”, “geçici çalışma sorunu”, “göçmen sayısındaki artış sorunu”, “güvencesiz çalışma sorunu”, “iletişim sorunu”, “iş becerisi sorunu”, “iş güvenliği sorunu”, “kültürel farklılık sorunu”, “ödeme kaynaklı sorun”, “sağlık sorunu”, “sosyal sorun”, “verimlilik sorunu”, “yaşam koşulları sorunu” olarak belirlenmiştir.

Tablo 2.1. Literatürden belirlenen göçmen işgücü sorunları ile çözüm önerileri ve kategoriler

Kategori	Sorun	Çözüm Önerileri	Kaynak
Ayrımcılık Sorunu	* İşçiler arasındaki ayrımcılık	-	Abdul-Aziz v.d. (2001)
	* İşçiler arasındaki ayrımcılık	-	Santoso (2010)
Bağlılık Sorunu	* Yabancı işçilere aşırı bağımlılık	* Yönetim yapısını iyileştirmek	Abdul-Rahman v.d. (2012)
	* Yabancı işçilere aşırı bağımlılık	* Şantiye koşullarını iyileştirmek	Porsuk (2005)

Çalışma koşulları sorunu	* Kaçak işçilerin varlığı	* Yasadışı göçü ortadan kaldırmak	Abdul-rahman v.d. (2012)
	* Kötü çalışma koşulları	* Ücret iyileştirilmesi	Wells (1996)
	* İşçilerin işe alma koşullarına olan güvensizlikleri	* Sendikalara olan güveni arttırmak	Gross (2011)
	* Göçmenler arasındaki çalışma kültürü farklılığı	* Etnik iş bölümü yapılması	Friberg (2011)
	* Yabancı işçilerin sıklıkla iş değiştirmesi	* Farklı milliyet ve kültürdeki işçileri kabul etmek	Mccornac v.d. (2017)
	* Esnek işgücünün kontrol edilememesi	-	Meardi v.d. (2012)
	* Göçmen inşaat işçilerinin ücretlerinin ve çalışma koşullarının kötü olması	-	Wells (1996)
	* İşe alım davranışlarının kötü olması	* İşe alım koşullarının iyileştirilmesi	Fellini v.d. (2007)
	* İstihdam koşullarının kötü olması	* İstihdam ilişkisinin düzenlenmesi	Krings v.d. (2011)
	* İşçiler arası ücret ve çalışma farkı bulunması	* Göçmen işçilerin işgücünü analiz etmek	Venturini v.d. (2008)
	* Düzensiz işgücü oluşumu	* Farklı milliyet ve kültürdeki işçilerin sorunlarını çözmek	Ahmad v.d. (2008)
	* Yerel işgücünün isteksizliği	* İşçi alımında karar verme sürecinin iyileştirilmesi	Salleh v.d. (2014)
	* Göçmen inşaat işçilerinin çevresel riskleri	-	Jiang v.d. (2020)
	* İstikrarsız istihdam koşulları	-	Susseret v.d. (2018)
	* İşe alımda karşılaşılan zorluklar	* Çalışma izni sisteminin iyileştirilmesi	Cho (2019)
	* Güvencesiz istihdam yönetimi	* Sosyal, ekonomik ve beden maliyetini artırmak	Torres v.d. (2013)
	* İnşaat sektöründeki göçmen çalışanların kötü istihdam koşulları	* Sendikaların güçlendirilmesi	Frangi v.d. (2020)
	Emek sorunu	* İşe devamsızlığın ve işçilerin işten ayrılma hızının artan işgücü maliyetlerine etkisi ve üretkenliğin azalması	-
* Yabancı işçilerin istihdam kısıtlanması		-	Son v.d. (2016)
* Emek göçünün devlet karşısında direnmesi		-	Tran v.d. (2018)
* Göçmen emeğinin sömürülmesi		-	Del aguila (2017)
Geçici çalışma sorunu	* Göçmen emeğinin sömürülmesi	-	Lopez (2014)
	* İnşaat sektörünün işgücü arzı sorunu	-	Mustapa (2014)
Göçmen sayısındaki artış sorunu	* Kısa vadeli çalışanların ekonomik göçü	-	Bobek v.d. (2018)
	* Afet sonrası artan göçmen işçi sayısı	* Afet sonrası oluşan iş potansiyelini değerlendirmek	How v.d. (2018)
	* Yabancı işçi sayısının fazlalığı	-	Mydin v.d. (2014)
	* Güvencesiz kayıt dışı çalışmada bulunan çeşitlilik	* İstihdam yapılandırılması	Swider v.d. (2015)

Güvencesiz çalışma sorunu	* Güvencesiz istihdamın sosyal yıpratıcılığı	-	Baey v.d. (2018)
	* Göç ve inşaatın temelini oluşturan güvencesizlik	-	Baey v.d. (2015)
	* Güvencesiz istihdam yönetimi	* Sosyal, ekonomik ve beden maliyetini artırmak	Torres v.d. (2013)
İletişim sorunu	* Göçmen işçilerde zayıf iletişim ve dil becerisi eksikliğinden kaynaklanan iş kazaları	-	Golden v.d. (2010)
	* Dil farklılığının kapsamı ve bunun iş sağlığı ve güvenliği riskleri üzerindeki etkileri	* Dil öğretici materyallerin artırılması	Trajkovski v.d. (2006)
	* Göçmen inşaat işçileri arasındaki sosyal ağlar	* İşgücü piyasasının farklı aşamalarını gösteren sosyal ağlar	Fernandes v.d. (2011)
İş becerisi sorunu	* Göçmen işçilerin işgücü ve beceri eksikliği	* İşçi ücretlerini artırmak	Ho (2016)
	* Yabancı işçilerin düşük iş kalitesine neden olması	-	Ofori v.d. (2008)
	* Yabancı işçilerin düşük iş kalitesine neden olması	-	Hamid v.d. (2011)
	* Göçmen becerisinin işyeri uygulamalarını değiştirmesi	-	Iskander v.d. (2013)
	* Göçmen işçilerin vasıflı ve vasıfsız olması	-	Oh v.d. (2010)
	* Göçmen inşaat işçilerinin düşük vasıflı olması	-	Abrar v.d. (2017)
İş güvenliği sorunu	* Göçmen işçilerin yüksek kaza oranı	* İşçilere güvenlik ve tehlike anı bilinci kazandırmak	Hussain v.d. (2018)
	* İş güvenliği önlemlerinin yetersizliği	-	Hino v.d. (2011)
	* Yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıkları	* Yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıklarını incelemesi	Korkmaz v.d. (2018)
	* Göçmen işçilerin kaza riski	-	Kim v.d. (2020)
	* İnşaat sektöründeki yüksek kaza ve ölüm oranları	-	Zerguine v.d. (2018)
	* Yabancı işçilerin karıştığı endüstriyel kazalar	* İş güvenliği ile ilgili eğitimleri iyileştirmek	Shin v.d. (2013)
	* Şantiye yöneticileri ile yabancı işçiler arasındaki inşaat güvenliği eğitimi farkındalığındaki farklılık	* Güvenlik eğitimi farkındalığı oluşturmak	Won v.d. (2013)
	* Göçmen işçiler için yüksek kaza, yaralanma ve ölüm riski	-	Peiro v.d. (2020)
	* Yüksek oranlardaki mesleki ölüm ve yaralanmalar	-	Arcury v.d. (2012)
	* Mesleki güvenlik açıklıkları	* Yabancı işçiye iş sağlığı ve güvenliği eğitimi vermek	Cunningham v.d. (2018)
	* Göçmen işçilerin tehlikeli durumları	* Resmi istihdam ilişkilerinin sağlanması	Susseret v.d. (2019)
	* İnşaat işçilerinin maruz kaldığı işyeri ölümleri ve yaralanmalar	-	Dutta (2017)
	* Şantiye kazaları	-	Hassan v.d. (2014)
* Göçmenler arasında mesleki ve mesleki olmayan ölümler	* Göçmenler arasında mesleki hastalık ve yaralanmaların izlenmesi	Welton v.d. (2018)	

	* Göçmen işçilerin tehlikeli şantiyelerde çalışması	* Sağlık ve güvenlik tehlikelerini tanıma ve bunlara müdahale etmek	Ochsner v.d. (2012)
	* Mesleki yaralanmaların altında yatan iş organizasyonu faktörleri	* Mesleki yaralanmanın altında yatan iş organizasyonu faktörlerini anlamak	Grzywacz v.d. (2012)
	* Şantiyelerdeki göçmen işçilerin maruz kaldığı tehlikeler	* Göçmen işçilere tehlikelerin ve kontrollerin iletilmesi	Hare v.d. (2013)
	* Göçmen işçilerde zayıf iletişim ve dil becerilerinin eksikliğinden kaynaklanan iş kazaları	-	Golden v.d. (2010)
	* Güvenlik sorunları	-	Chan v.d. (2016)
	* Dil farklılığının iş sağlığı ve güvenliği riskleri üzerindeki etkileri	* Dil öğretici materyalleri artırmak	Trajkovski v.d. (2006)
Kültürel farklılık sorunu	* Yabancı işçilerin yönetiminde kültürel farklılıklar	* Yabancı işçiler arasındaki kültürel farklılıklara dayalı bir yönetim planı geliştirilmek	Kim v.d. (2015)
	* Göçmenler arasındaki çalışma kültürü farklılığı	-	Friberg (2011)
Ödeme kaynaklı sorun	* Göçmen inşaat işçilerinin ücretlerinin düşürülmesi	-	Wells (1996)
	* İşçiler arası ücret ve çalışma farkı	* Göçmen işçilerin işgücünü analiz etmek	Venturini (2008)
	* Göçmen işçilerin mesleki ücret yapısı	-	Sisk v.d. (2014)
	* İşçi ücretlerindeki orantısız artış	-	Wasilkiewicz v.d. (2016)
	* İşe devamsızlığın ve işçilerin işten ayrılma hızının artan işgücü maliyetlerini ve üretkenliği azaltması	-	Loganathan v.d. (2016)
Sağlık sorunu	* Göçmen işçilerin psikososyal çalışma koşulları	* Resmi istihdam ilişkilerinin sağlanması	Susseret v.d. (2019)
	* Genel sağlık algısı	* İşe alım koşullarının iyileştirilmesi	Hassan v.d. (2014)
	* Göçmen işçilerin psikolojik sağlığı	* Göçmen işçilerin psikolojik sağlıklarını ve yaşam kalitesini incelemek	Dong (2018)
	* Sağlık iyileştirmelerinin etkisi	-	Chan v.d. (2016)
	* İşçiler arasında oluşan sağlık problemleri	-	Kuruvara v.d. (2006)
	* Dil farklılığının kapsamı ve bunun iş sağlığı ve güvenliği riskleri üzerindeki etkileri	* Dil öğretici materyalleri artırmak	Trajkovski v.d. (2006)
Sosyal sorun	* Suç faaliyetlerinde ve sosyal sorunlarda artış	* Yönetim yapısını iyileştirme	Abdul-rahman v.d. (2012)
Verimlilik sorunu	* Göçmen işgücünün verimlilik üzerindeki kötü etkisi	* Proje yöneticilerinin etkisi	Abdul kadir v.d. (2014)
	* Göçmen işçilerin inşaat sektöründe verimlilik üzerindeki etkisi	* Toplam faktör verimliliğini kullanmak	Ye v.d. (2019)
	* Şantiyedeki düşük işgücü verimliliği	-	Tam v.d. (2018)
	* İşe devamsızlığın ve işçilerin işten ayrılma hızının artan işgücü	-	Loganathan v.d. (2016)

	maliyetlerini ve üretkenliği azaltması		
Yaşam koşulları sorunu	* Göçmen işçilerin sosyal olarak dışlanması	-	Hamid v.d. (2019)
	* Göçmen işçilerin değiştirdiği demografik yapı	-	Sisk v.d. (2014)
	* Göçmen işçiler için kötü barınma koşulları ve düşük kalitede yaşam alanları	* Yeni yönetim modeli belirlemek	Wang v.d. (2016)
	* Göçmen işçiler için kötü barınma koşulları ve düşük kalitede yaşam alanları	-	Li v.d. (2019)

Çözümleme

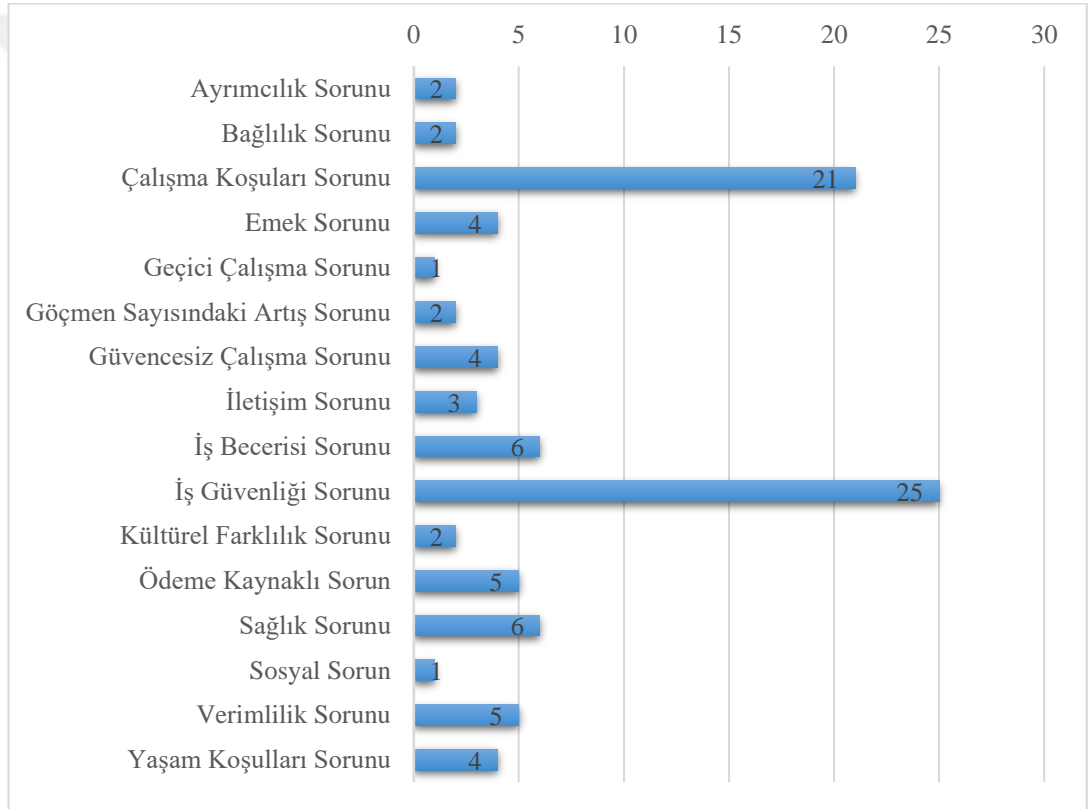
Çözümleme adımında 81 çalışma; “ayrımcılık sorunu”, “bağlılık sorunu”, “çalışma koşulları sorunu”, “emek sorunu”, “geçici çalışma sorunu”, “göçmen sayısındaki artış sorunu”, “güvencesiz çalışma sorunu”, “iletişim sorunu”, “iş becerisi sorunu”, “iş güvenliği sorunu”, “kültürel farklılık sorunu”, “ödeme kaynaklı sorun”, “sağlık sorunu”, “sosyal sorun”, “verimlilik sorunu”, “yaşam koşulları sorunu” kategorileri olmak üzere 16 kategori başlığı altında değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler tabloya dökülerek buradan kategorilerin ilgili kaynaklarda bulunma sayıları, kaynaklarda yer alan kategori sayıları ve kategorilerin tekrarlanma sayıları belirlenerek ilgili grafikler oluşturulmuştur. Böylece literatürde en fazla üzerinde durulan göçmen işçi sorunları ve çözüm önerileri belirlenerek, literatürdeki mevcut durumunun tespiti yapılmıştır.

Sayım Sisteminin Belirlenmesi

Bu verilerin sonuca ulaştırılmasında sayım sistemi olarak verilerin tekrarlanma sayıları ele alınmıştır. Belirlenen “ayrımcılık sorunu”, “bağlılık sorunu”, “çalışma koşulları sorunu”, “emek sorunu”, “geçici çalışma sorunu”, “göçmen sayısındaki artış sorunu”, “güvencesiz çalışma sorunu”, “iletişim sorunu”, “iş becerisi sorunu”, “iş güvenliği sorunu”, “kültürel farklılık sorunu”, “ödeme kaynaklı sorun”, “sağlık sorunu”, “sosyal sorun”, “verimlilik sorunu”, “yaşam koşulları sorunu” kategorileri, kelimeler üzerinden analiz edilerek, metinlerdeki tekrarlanma sayıları bulunmuştur. Diğer taraftan belirlenen sorunların karşılığı olan çözüm önerilerinin tekrarlanma sayıları da belirlenmiştir.

Bulguların Değerlendirilmesi

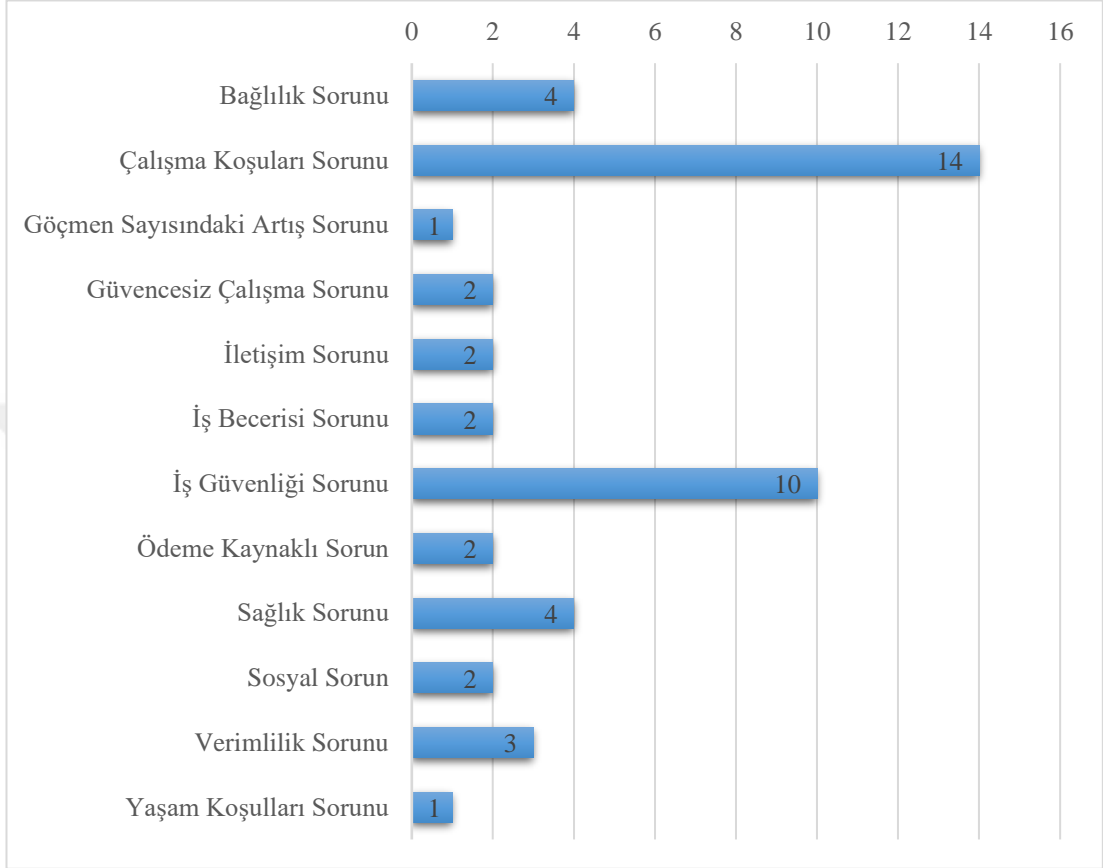
Kategorilerin tekrarlanma sayıları Şekil 2.1’de görülmektedir. Literatürde erişilen 81 çalışmada; “İş Güvenliği” sorunu 25 kez, “Çalışma Koşulları” sorunu 21 kez, “İş Becerisi ve Sağlık” sorunu 6 kez; “Verimlilik ve Ödeme Kaynaklı” sorun 5 kez; “Emek”, “Yaşam Koşulları”, “Güvencesiz Çalışma” sorunu 4 kez; “İletişim” sorunu 3 kez; “Ayrımcılık”, “Bağlılık”, “Göçmen Sayısındaki Artış” ve “Kültürel Farklılık” sorunu 2 kez; “Geçici Çalışma” ve “Sosyal Sorun” 1 kez tekrarlanmıştır.

Şekil 2.1. Literatürde inşaat sektöründeki yabancı işgücü ile ilgili sorunların tekrarlanma sayıları

İnşaat sektöründeki göçmen işçi sorunlarının karşılığında önerilen çözümlerin tekrarlanma sayıları Şekil 2.2’de görülmektedir. Literatürde erişilen 81 çalışmada; Çalışma Koşulları Sorununa 14 kez; İş Güvenliği Sorunu 10 kez; “Bağlılık ve Sağlık” sorunu 4 kez; Verimlilik Sorunu 3 kez; Güvencesiz Çalışma, İletişim, İş Becerisi,

Sosyal ve Ödeme Kaynaklı” sorun 2 kez; “Göçmen Sayısındaki Artış ve Yaşam Koşulları” sorunu 1 kez tekrarlanmıştır.

Şekil 2.2. Literatürde inşaat sektöründeki göçmen işçi sorunlarının karşılığında önerilen çözümlerin tekrarlanma sayıları

2.4. Literatürden Belirlenen Göçmen İşçi Sorunlarının ve Çözüm Önerilerinin Değerlendirilmesi

Yapılan içerik analizi sonucunda; literatürde yer alan 81 çalışmada en önemli sorunun "iş güvenliği sorunu" olduğu ortaya çıkmıştır. İş güvenliği sorunu içinde göçmen işçilerin yüksek kaza oranı, iş güvenliği önlemlerinin yetersizliği, göçmen işçilerin kaza riski, mesleki güvenlik açıklıkları, şantiye yöneticileri ve göçmen işçiler arasındaki güvenlik algısının farklılığı gibi başlıca sorunlar barındırmaktadır. İş güvenliği sorununun çok sık tekrarlanması şantiyelerdeki yüksek kaza ve ölüm oranlarının da bir göstergesidir. Şantiyelerde iş güvenlik önlemlerinin yetersizliği, güvenlik açıklıkları ve iyileştirme yapılmak istenmesi yapılan çalışmaları bu sorun üzerine yönlendirmiştir. İş güvenliği sorununun bir diğer konusu ise işçiler arasında ve yöneticiler arasındaki güvenlik algısının farklılığından kaynaklanan sorunlardır. İş güvenliği sorunu şantiyelerde uygulanacak olan eğitimle önüne geçilebilir bir sorun haline gelebilir. Düzenli olarak ve gerekli iletişim yolları kullanılarak, şantiyelerde oluşabilecek yaralanma ve ölüm oranlarına en aza indirgenebilir.

İş güvenliği sorunundan sonra sık tekrarlanan bir diğer sorun ise "Çalışma koşulları sorunu" kategorisidir. Çalışma koşullarının kötü olması, yerel işgücünün isteksizliği, işçilerin işe alma koşullarına olan güvensizlikleri, esnek işgücünün kontrol edilememesi, işe alım davranışları, kötüleşen istihdam koşulları ve düzensiz işgücü oluşumu, çalışma koşulları sorunu kategorisi altında yer alan sorunlardır.

81 kaynağın tarandığı içerik analizinde; "İş Becerisi ve Sağlık" sorunu 6 kez; "Verimlilik ve Ödeme Kaynaklı" sorun 5 kez; "Emek", "Yaşam Koşulları", "Güvencesiz Çalışma" sorunu 4 kez; "İletişim" sorunu 3 kez; "Ayrımcılık", "Bağlılık", "Göçmen Sayısındaki Artış" ve "Kültürel Farklılık" sorunu 2 kez; "Geçici Çalışma" ve "Sosyal Sorun" 1 kez tekrarlanmıştır.

İçerik analizi yöntemi ile yabancı işçilerin sorunlarının değerlendirilmesi sonucunda, sorunların ülkelerin gelişmişlik düzeyi ve ekonomik durumlarına göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Belirlenen sorunların, Türkiye'de inşaat sektöründe istihdam edilen göçmen işçilerin de yaşadığı sorunlar olduğu düşünülmektedir. Bu nedenden dolayı, Türkiye'de inşaat sektöründeki yabancı işgücü sorunlarının da değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yurt dışında yapılan çalışmalar incelendiğinde yabancı işçilerin sorunlarını iyileştirmede farklı fikirler geliştirilmiştir. Ülkemizde de yapılacak iyileştirmeler ile yabancı işçilerin şantiyedeki verimlilikleri artırılarak inşaat sektörüne ve Türk inşaat ekonomisinin gelişmesine önemli katkılar sağlanacaktır.

3. TÜRKİYE’DEKİ GÖÇMEN İŞÇİ SORUN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ (ALAN ÇALIŞMASI)

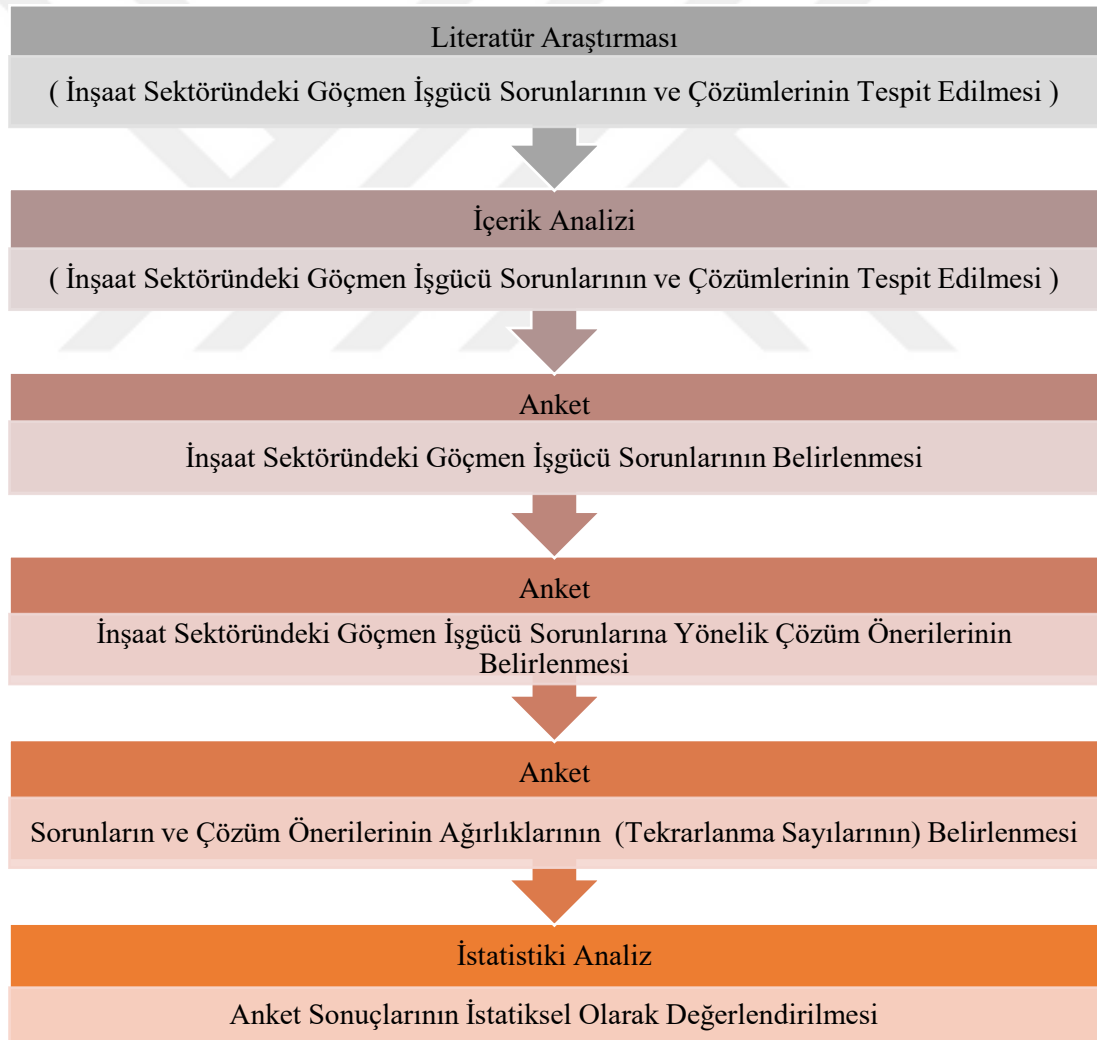
3.1. Alan Çalışmasının Amacı

Bu bölümde, Türkiye’de inşaat sektöründeki göçmen işçi sorunları ve çözüm önerileri istatistiksel olarak analiz edilerek değerlendirilecektir. Yapılan analiz sonucunda, Türkiye’deki şantiyelerde istihdam edilen göçmen işçi ve işverenlerinin önerdiği çözüm önerileri ile literatürdeki yayınlarda farklı ülkelerdeki benzer sorunlara geliştirilen çözüm önerileri değerlendirilerek; Türkiye’de inşaat sektöründe göçmen işçilerin yaşadığı sorunlara katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

3.2. Alan Çalışmasının Yöntemi

Çalışma kapsamında, inşaat sektöründe istihdam edilen göçmen işgücüne yönelik olarak yapılmış çalışmalar belirlendikten sonra, ilgili kaynaklar içerik analizi yöntemi ile taranarak inşaat sektöründeki göçmen işgücünün sorunları ve çözüm önerileri tespit edilmiştir. Daha sonra hazırlanan anketler kapsamında belirlenen sorunlar ve çözüm önerileri, göçmen işçi ve işverenlerinin değerlendirilmesine sunulacak önem dereceleri belirlenmiştir. Anket, İstanbul’da faaliyet gösteren şantiyelerde çalışan 35 adet göçmen işçi ve 35 adet işverene uygulanmıştır. Anket göçmen işçilere yüz yüze uygulanırken; işverenlere online (whatsapp) yolu ile gerçekleştirilmiştir. Anketin göçmen işçilere yüz yüze uygulanma sebebi; dili anlama zorluklarını ortadan kaldırmak, soruların yanlış anlaşılmasını önlemektir. Anket sonucunda belirlenen sorun ve çözüm önerilerinin ağırlıkları değerlendirilerek, göçmen işçi ve işverenler açısından sorun ve çözüm önerilerinin istatistiksel olarak değerlendirilmesi yapılmıştır.

Bulguları değerlendirmek için hazırlanan tablolarda; değerlendirilen her bir sorun veya çözüm önerisi için anketi cevaplayanların 1-5 arasındaki önem derecesine göre verdikleri puanlar, her bir sorun veya çözüm önerisinin ağırlığını belirlemek için katılımcıların verdikleri puanların ağırlıklı ortalamaları, sorun veya çözüm önerilerinin önceliklerini yüzdelik olarak belirleyebilmek için hesaplanan normalize edilmiş öncelik değerleri bulunmaktadır. Göçmen işçi ve işveren değerlendirmelerini karşılaştırmalı olarak görebilmek için göçmen işçi ve işverenlerin verdikleri puanların ağırlıklı ortalamaları ile ağırlıklı ortalama değerlerinin normalize edilmesi sonucu yüzdelik olarak belirlenen öncelikler grafiklerde ifade edilmiştir. Çalışmanın yöntemine ait akış şeması Şekil 3.1’de görülmektedir.

Şekil 3.1 Yönteme ilişkin akış şeması

3.3. Anketin Oluşturulması

Çalışma kapsamında İstanbul'daki şantiyelerde çalışan göçmen işçi ve işverenlerine uygulanacak anket sorunlarının belirlenebilmesi için, dünyada inşaat sektöründe çalışan göçmen işçilerin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerinden yararlanılmıştır. Bu bölümde mevcut literatür içerik analizi yöntemi ile değerlendirilerek belirlenen göçmen işçi sorunları ve çözüm önerileri anket sorularının içeriğini oluşturmada kullanılmıştır. İlk olarak içerik analizinde kategorize edilen sorunlar ve çözüm önerileri, işçiler ve işverenlere değerlendirme yaptırmak üzere sorulacak soruları belirleyebilmek için gruplandırılmıştır. Anket sorularını hazırlamada kullanılan, işçi ve/veya işverenlere değerlendirmek üzere sorulacak literatürden elde edilen göçmen işçi sorunları Tablo 3.1'de, çözüm önerileri Tablo 3.2'de görülmektedir.

Tablo 3.1. Göçmen işçi ve/veya işverenlere göçmen işçi sorunlarını değerlendirmek üzere sorulacak sorular

Göçmen İşçi Sorunları			Kaynak
Ayrımcılık Sorunu	İŞÇİ-İŞVEREN	İşçiler arasındaki ayrımcılık vardır.	Abdul-aziz v.d. (2001) Santoso (2010)
Bağıllık Sorunu	İŞVEREN	Yabancı işçilere aşırı bağımlılık vardır.	Abdul-rahman v.d. (2012) Porsuk (2005)
Çalışma Koşulları Sorunu	İŞÇİ	Göçmen işçilerin çalışma koşulları kötüdür.	Wells (1996)
	İŞÇİ	Göçmen işçilerin çalışma koşulları kötüdür.	Wells (1996)
	İŞÇİ	Göçmen işçiler işe girişte zorluk yaşamaktadır.	Fellini v.d. (2007)
	İŞÇİ	Göçmen işçiler işe girişte zorluk yaşamaktadır.	Krings v.d. (2011)
	İŞÇİ	Göçmenler arasındaki çalışma kültürü farklılığı vardır	Venturini v.d. (2008)
	İŞÇİ	Göçmen işçilerde güvencesiz olduğu için tercih edilir.	Torres v.d. (2013)
	İŞÇİ-İŞVEREN	İnşaat sektöründe kaçak göçmen işçi sayısı fazladır.	Frangi v.d. (2020)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerde güvencesiz olduğu için tercih edilir.	Loganathan v.d. (2016)

	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmenler arasındaki çalışma kültürü farklılığı vardır	Son v.d. (2016)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerde işten ayrılma oranı fazladır.	Tran v.d. (2018)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Esnek işgücünün kontrol edilememesi	Del aguila (2017)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerde işten ayrılma oranı fazladır.	Lopez (2014)
	İŞÇİ-İŞVEREN	İnşaat sektöründe kaçak göçmen işçi sayısı fazladır.	Mustapa (2014)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin çalışma koşulları kötüdür.	Bobek v.d. (2018)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerde işten ayrılma oranı fazladır.	How v.d. (2018)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçiler sürekli iş değişikliğinde bulunmaktadır	Mydin v.d.(2014)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerde işten ayrılma oranı fazladır.	Swider v.d. (2015)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin çalışması kısıtlanmaktadır	Baey v.d. (2018)
Emek Sorunu	İŞÇİ	Göçmen işçiler emeğinin karşılığını alamamaktadır.	Baey v.d. (2015)
	İŞÇİ	Göçmen işçiler emeğinin karşılığını alamamaktadır.	Torres v.d. (2013)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçiler emeğinin karşılığını alamamaktadır.	Golden v.d. (2010)
Geçici Çalışma Sorunu	İŞÇİ	Göçmen işçiler sürekli iş değişikliğinde bulunmaktadır.	Trajkovski v.d. (2006)
Göçmen Sayısındaki Artış Sorunu	İŞÇİ-İŞVEREN	İnşaat sektöründe göçmen işçi sayısı fazlalığı sorun yaratmaktadır.	Fernandes v.d. (2011)
	İŞÇİ-İŞVEREN	İnşaat sektöründe göçmen işçi sayısı fazlalığı sorun yaratmaktadır.	Ho (2016)
Güvencesiz Çalışma Sorunu	İŞÇİ	Göçmen işçilerde güvencesiz olduğu için tercih edilir.	Ofori v.d. (2008)
	İŞÇİ	Göçmen işçilerin güvencesiz çalışması sosyal hayatta yıpranmasına neden olur.	Hamid v.d. (2011)
	İŞÇİ	Göçmen işçilerde güvencesiz olduğu için tercih edilir.	Iskander v.d. (2013)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerde güvencesiz olduğu için tercih edilir.	Oh v.d. (2010)
İletişim Sorunu	İŞÇİ	Göçmen işçilerde dil farklılığı kazalara neden olur.	Abrar v.d. (2017)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerde dil farklılığı kazalara neden olur.	Hussain v.d. (2018)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerde dil farklılığı kazalara neden olur.	Hino v.d. (2011)
İş Becerisi Sorunu	İŞVEREN	Göçmen işçilerin işgücü ve beceri eksikliği	Korkmaz v.d. (2018)
	İŞVEREN	Yabancı işçilerin düşük iş kalitesine neden olması	Kim v.d. (2020)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin düşük vasıflı olması inşaat sektörünü kötü etkiler.	Zerguine v.d. (2018)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin düşük vasıflı olması inşaat sektörünü kötü etkiler.	Shin v.d. (2013)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin düşük vasıflı olması inşaat sektörünü kötü etkiler.	Won v.d. (2013)
İş Güvenliği Sorunu	İŞÇİ	Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	Peiro v.d. (2020)
	İŞÇİ	Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	Arcury v.d. (2012)

	İŞÇİ	Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	Cunningham v.d. (2018)
	İŞÇİ	Göçmen işçiler tehlikeli şantiyelerde çalışmaktadır.	Susseret v.d. (2019)
	İŞVEREN	Yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıkları bulunmaktadır.	Dutta (2017)
	İŞVEREN	Göçmen işçiler tehlikeli şantiyelerde çalışmaktadır.	Hassan v.d. (2014)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	Welton v.d. (2018)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	Ochsner v.d. (2012)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçiler tehlikeli şantiyelerde çalışmaktadır.	Grzywacz v.d. (2012)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	Hare v.d. (2013)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	Golden v.d. (2010)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	Chan v.d. (2016)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	Trajkovski v.d. (2006)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	Kim v.d. (2015)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	Friberg (2011)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçiler tehlikeli şantiyelerde çalışmaktadır.	Wells (1996)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçiler tehlikeli şantiyelerde çalışmaktadır.	Venturini (2008)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçiler tehlikeli şantiyelerde çalışmaktadır.	Sisk v.d. (2014)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	Wasilkiewicz v.d. (2016)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	Loganathan v.d. (2016)
Kültürel Farklılık Sorunu	İŞVEREN	Göçmen işçilerin çalışma kültürü farklıdır.	Susseret v.d. (2019)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin çalışma kültürü farklıdır.	Hassan v.d. (2014)
Ödeme Kaynaklı Sorun	İŞÇİ	Göçmen işçiler arasında ücret farkı vardır.	Dong (2018)
	İŞVEREN	Göçmen inşaat işçilerinin ücretlerinin düşürülmesi	Chan v.d. (2016)
	İŞVEREN	İşe devamsızlığın ve işçilerin işten ayrılma hızının artan işgücü maliyetlerini ve üretkenliği azaltması	Kuruwila v.d. (2006)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçiler arasında ücret farkı vardır.	Trajkovski v.d. (2006)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçiler arasında ücret farkı vardır.	Abdul-rahman v.d. (2012)
Sağlık Sorunu	İŞÇİ	Göçmen işçilerin sağlık koşulları kötüdür.	Abdul kadir v.d. (2014)
	İŞÇİ	Göçmen işçilerin sağlık koşulları kötüdür.	Ye v.d. (2019)
	İŞÇİ	Göçmen işçilerin sağlık koşulları kötüdür.	Tam v.d. (2018)
	İŞÇİ	Göçmen işçilerin sağlık problemleri fazladır.	Loganathan v.d. (2016)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin sağlık problemleri fazladır.	Hamid v.d. (2019)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin sağlık problemleri fazladır.	Sisk v.d. (2014)
Sosyal Sorun	İŞVEREN	Suç faaliyetlerinde veya sosyal sorunlarda artış	Wang v.d. (2016)

	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin psikolojik sağlık sorunları	Li v.d. (2019)
Verimlilik Sorunu	İŞVEREN	Göçmen işgücünün verimlilik üzerindeki etkisi	Frangi v.d. (2020)
	İŞVEREN	Göçmen işçilerin inşaat sektöründe toplam faktör verimliliği üzerindeki etkisi	Loganathan v.d. (2016)
	İŞVEREN	Şantiyedeki düşük işgücü verimliliği	Son v.d. (2016)
	İŞVEREN	İşe devamsızlığın ve işçilerin işten ayrılma hızının artan işgücü maliyetlerini ve üretkenliği azaltması	Tran v.d. (2018)
Yaşam Koşulları Sorunu	İŞÇİ	Göçmen işçilerin yaşam koşulları kötüdür.	Del aguila (2017)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçiler kendilerini dışlanmış hissetmektedir.	Mustapa (2014)

Tablo 3.2. Göçmen işçi ve/veya işverenlere göçmen işçi sorunlarının çözüm önerilerini değerlendirmek üzere sorulacak sorular

Göçmen İşçi Sorunlarının Çözüm Önerileri			Kaynak
Bağlılık Sorunu	İŞVEREN	Yönetim yapısını iyileştirmek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Frangi v.d. (2020)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Yönetim yapısını iyileştirmek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Loganathan v.d. (2016)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Yönetim yapısını iyileştirmek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Son v.d. (2016)
	İŞÇİ-İŞVEREN	İnşaat koşullarının iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Tran v.d. (2018)
Çalışma Koşulları Sorunu	İŞÇİ	Sendikaların güçlendirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Del aguila (2017)
	İŞÇİ	İşe alım koşullarının iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Lopez (2014)
	İŞÇİ	Farklı milliyet ve kültürdeki işçileri kabul etmek	Mustapa (2014)
	İŞÇİ	Çalışma izni sisteminin iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Bobek v.d. (2018)
	İŞÇİ	Sendikaların güçlendirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	How v.d. (2018)
	İŞVEREN	İstihdam yapılandırılması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Mydin v.d.(2014)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Çalışma izni sisteminin iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Swider v.d. (2015)
	İŞÇİ-İŞVEREN	İşçi ücretlerini artırmak göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Baey v.d. (2018)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Çalışma koşullarının iyileştirilmesi	Baey v.d. (2015)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Farklı milliyet ve kültürdeki işçileri kabul etmek	Torres v.d. (2013)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Farklı milliyet ve kültürdeki işçileri kabul etmek	Golden v.d. (2010)
	İŞÇİ-İŞVEREN	İstihdam ilişkisinin düzenlenmesi	Trajkovski v.d. (2006)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Farklı milliyet ve kültürdeki işçileri kabul etmek	Fernandes v.d. (2011)
Güvencesiz Çalışma Sorunu	İŞÇİ-İŞVEREN	İstihdam yapılandırılması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Hamid v.d. (2011)
	İŞÇİ-İŞVEREN	İstihdam yapılandırılması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Iskander v.d. (2013)

İletişim Sorunu	İŞÇİ	Dil öğretici materyallerin artırılması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Oh v.d. (2010)
	İŞÇİ-İŞVEREN	İşçilere eğitim vermek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Abrar v.d. (2017)
İş Becerisi Sorunu	İŞVEREN	Yabancı çalışanları ithal etmek	Hussain v.d. (2018)
	İŞVEREN	İşçilere eğitim vermek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Hino v.d. (2011)
	İŞÇİ-İŞVEREN	İşçi ücretlerini artırmak	Korkmaz v.d. (2018)
İş Güvenliği Sorunu	İŞÇİ	Yabancı işçiye iş sağlığı ve güvenliği eğitimi vermek göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	Kim v.d. (2020)
	İŞÇİ	Göçmenler arasında mesleki hastalık ve yaralanmaların izlenmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	Zerguine v.d. (2018)
	İŞÇİ	İşçilerin güvenlik ve tehlike anı bilinci kazandırmak göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	Shin v.d. (2013)
	İŞÇİ	İnşaat işçileri arasında mesleki yaralanmanın yükünü ve yaralanmanın altında yatan iş organizasyonu faktörlerini anlamak	Won v.d. (2013)
	İŞÇİ	İşçilere güvenlik ve tehlike anı bilinci kazandırmak göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	Peiro v.d. (2020)
	İŞÇİ-İŞVEREN	İşçilere güvenlik ve tehlike anı bilinci kazandırmak göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	Arcury v.d. (2012)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıklarını incelenmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	Cunningham v.d. (2018)
	İŞÇİ-İŞVEREN	İşçilere eğitim vermek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Susseret v.d. (2019)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıklarının incelenmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	Dutta (2017)
	İŞÇİ-İŞVEREN	İş güvenliği ile ilgili eğitimleri iyileştirmek göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	Hassan v.d. (2014)
Kültürel Farklılık Sorunu	İŞÇİ-İŞVEREN	Yabancı işçiler arasında kültürel farklılıklara dayalı bir yönetim planı geliştirilmek	Welton v.d. (2018)
Ödeme Kaynaklı Sorun	İŞÇİ-İŞVEREN	İşçi ücretlerini artırmak göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Ochsner v.d. (2012)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Ücret iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Grzywacz v.d. (2012)
Sağlık Sorunu	İŞÇİ	İşe alım koşullarının iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Hare v.d. (2013)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Resmi istihdam ilişkilerinin sağlanması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Golden v.d. (2010)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Psikolojik sağlıklarını ve yaşam kalitesini iyileştirmek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Chan v.d. (2016)
	İŞÇİ-İŞVEREN	Dil öğretici materyallerin artırılması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Trajkovski v.d. (2006)
Sosyal Sorun	İŞVEREN	Yeni yönetim modelinin belirlenmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Kim v.d. (2015)

	İŞÇİ-İŞVEREN	Göçmen işçilerin psikolojik sağlıklarını ve yaşam kalitesini iyileştirmek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Friberg (2011)
Verimlilik Sorunu	İŞÇİ-İŞVEREN	Motivasyonu artırmak göçmen işçilerin verimlilik sorunlarını çözer.	Sisk v.d. (2014)
Yaşam Koşulları Sorunu	İŞÇİ-İŞVEREN	Yeni yönetim modelinin belirlenmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	Wasilkiewicz v.d. (2016)

Anket, göçmen işçi ve işverenlerine uygulanacağı için işçi ve işverenler için iki ayrı anket formu hazırlanmıştır. Anketlerin ilk bölümünde anketi cevaplayan kişinin profili hakkında bilgi sahibi olmak için sorulan sorular bulunmaktadır. İkinci bölümünde anketi cevaplayanlardan, literatür araştırması sonucu belirlenen göçmen işçi sorunlarının her birini önem derecesine göre değerlendirmesi istenmektedir. Üçüncü bölümde ise, anketi cevaplayanlardan literatür araştırması sonucu belirlenen göçmen işçi sorunlarının çözüm önerilerinin her birini önem derecesine göre değerlendirmesi istenmektedir. Sorunların ve çözüm önerilerinin değerlendirilmesinde 5’li Likert ölçeği kullanılmıştır. 5 ‘li Likert ölçeği Tablo 3.3’te görülmektedir.

Tablo 3.3 1-5 Puanlı Likert Ölçeği

Önem Derecesi	Önem için dilsel ölçek
5	Tamamen Katılıyorum
4	Katılıyorum
3	Kararsızım
2	Katılmıyorum
1	Tamamen Katılmıyorum

Likert ölçeği, birden çok Likert-tipi sorunun bir araya getirilerek kullanıldığı ölçekleri ifade eder. Tek bir araştırma problemini cevaplandırmak amacıyla iki veya daha fazla Likert tipi soru oluşturmak ve analiz aşamasında bu soruların ortalama (birleştirilmiş) değerlerini kullanmak şeklinde tanımlanmıştır (Clason ve Dormody, 1994). Bu ölçekte amaç, tüm soruların birleştirilmiş değerlerinden insanların bu konular üzerindeki ortalama tutumlarını belirlemektir.

Likert ölçekleri toplamalı bir ölçek olduğu için katılımcının bir konu hakkındaki genel fikrine ulaşmak için tek tek sorulara verdiği cevaplar toplanır. Bu nedenle Likert ölçeği aynı değişkeni ölçtüğü varsayılan Likert-tipi soruların rastgele bir araya getirilmesi ile oluşturulamaz. Öncelikle biçimsel ve dil açısından bütünlük sağlanmalı, sorularda olgusal ifadelere yer verilmemeli, ifadeler yanlış anlamalara yol açmayacak şekilde açık ve net olmalı, eşit miktarda olumlu ve olumsuz ifadeye yer verilmelidir (Tezbaşaran, 2008).

3.4. Anketin Uygulanması

Anket, İstanbul'daki şantiyelerde çalışan 35 göçmen işçi ve işverenlerine uygulanmıştır. Anket yüz yüze ve online platformlardan biri (whatsapp gibi) yoluyla gerçekleştirilmiştir. Anket sonucunda elde edilen bulgular değerlendirilerek, göçmen işçi ve işverenleri açısından sorunların önemi tespit edilerek çözüm önerileri sunulmaya çalışılacaktır. Verileri değerlendirmek amacıyla hazırlanan tablolarda; değerlendirilen her bir sorun parametresine anketi cevaplayanların 1-5 arasındaki önem derecesine göre verdikleri puanlar, her bir sorunun önemini belirleyebilmek amacıyla anket katılımcılarının verdikleri puanların ağırlıklı ortalamaları, sorunların önceliklerini yüzdelik olarak belirleyebilmek amacıyla hesaplanan normalize edilmiş öncelik değeri bulunmaktadır.

Anketin katılımcıları göçmen işçiler, firma sahipleri, proje müdürleri, şantiye şefleri, teknik ofis mühendisleri, saha mühendisleri/mimarları ve teknikerleridir. 35 göçmen işçi ve 35 işveren ile anket gerçekleştirilmiş olup toplam katılımcı sayısı 70' tir. Anket, göçmen işçilere yüzyüze uygulanırken, işverenlere online (whatsapp) yolu ile gerçekleştirilmiştir. Anket katılımcıları İstanbul'da yer alan farklı Avrupa Bölgesi'ndeki şantiyelerde çalışan kişilerden oluşmaktadır.

3.5. Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi (Sorun ve Çözüm Önerilerinin Değerlendirilmesi)

Uygulanan anket sonucunda 35 göçmen işçi ve 35 işverenden alınan cevaplar, bu bölümde detaylı şekilde incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Anketin birinci bölümünde yer alan üç soru anketi cevaplayanların sektördeki deneyimi, iş grubu ve firma içindeki pozisyonunun belirlenmesine yöneliktir. Anketin uygulanması sonucu birinci bölümde yer alan üç soruya anketi cevaplayanların verdiği cevaplar Tablo 3.4'te yer almaktadır.

Tablo 3.4 Anketi cevaplayanların sektördeki deneyimi, iş grubu ve firma içindeki pozisyonuna ilişkin veriler (Göçmen işçi ve işverenler için)

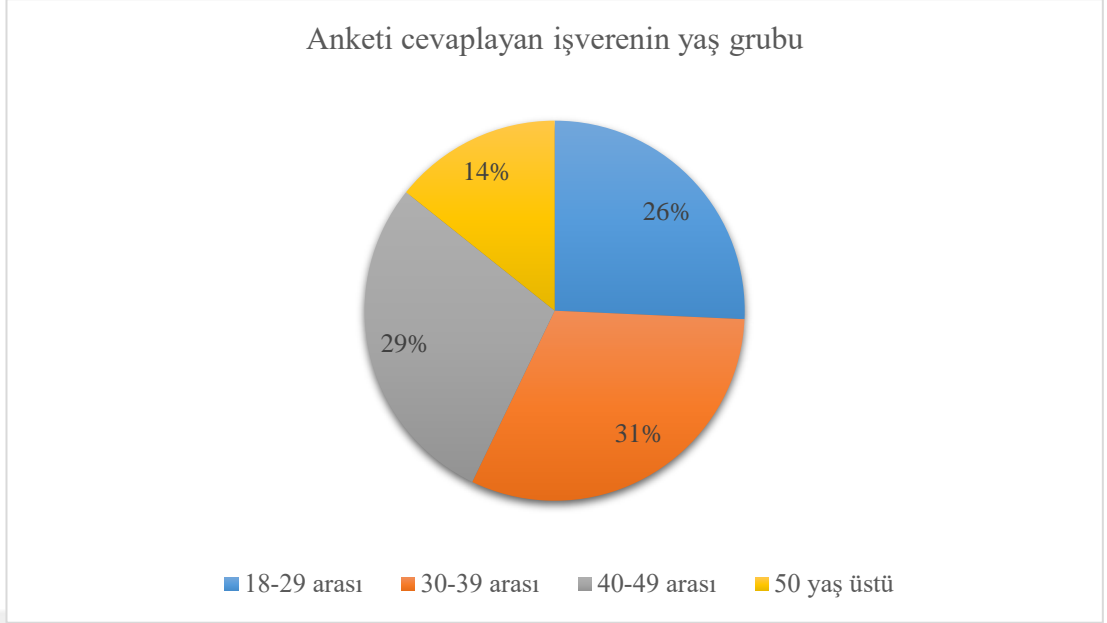
	Anketi cevaplayan göçmen işçinin yaş grubu	Anketi cevaplayan işverenin yaş grubu
18-29 arası	14	9
30-39 arası	17	11
40-49 arası	2	10
50 yaş üstü	2	5
Toplam	35	35
	Anketi cevaplayan göçmen işçinin sektördeki deneyimi	Anketi cevaplayan işverenin sektördeki deneyimi
2 yıldan az	2	3
2-5 yıl arası	3	8
6-10 yıl arası	16	12
10-14 yıl arası	6	3
15'ten fazla	8	9
Toplam	35	35
	Anketi cevaplayan göçmen işçinin çalıştığı iş grubu	
Kaba yapı	20	
İnce yapı	6	
Dekorasyon işleri	3	
Tesisat işleri	6	
Diğer	0	
Toplam	35	

	Anketi cevaplayan işverenin firmadaki pozisyonu
Saha Mühendisi / Mimarı /Teknikeri	5
Teknik Ofis Mühendisi	10
Şantiye Şefi	3
Proje Müdürü	10
Firma Sahibi	7
Diğer	0
Toplam	35

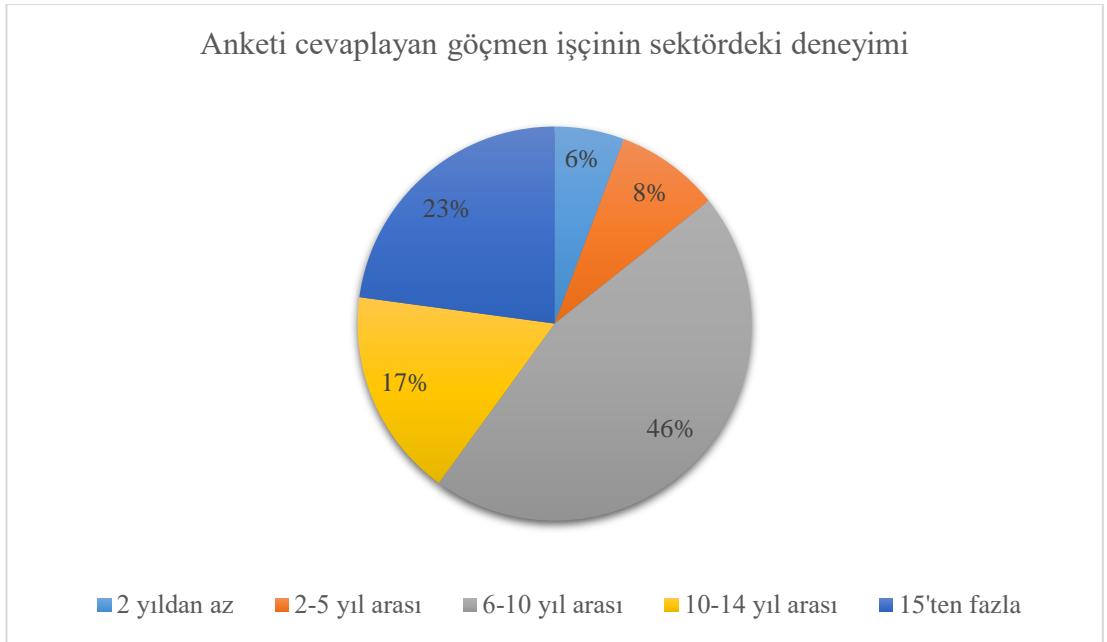
Şekil 3.2 Anketi cevaplayan göçmen işçilerin yaş grubu

Tablo 3.4 ve Şekil 3.2’de görüldüğü üzere, anketi cevaplayan göçmen işçilerin %48’i 30-39 yaş grubunda inşaat sektöründe çalışan göçmen işçilerden oluşmaktadır. Bu oranı %40 ile 18-29 yaş aralığında olanlar, %6 ile 40-49 ve 50 yaş üstü göçmen işçiler takip etmektedir. Anketi cevaplayan göçmen işçilerin büyük çoğunluğu 30-39 yaş aralığındadır.

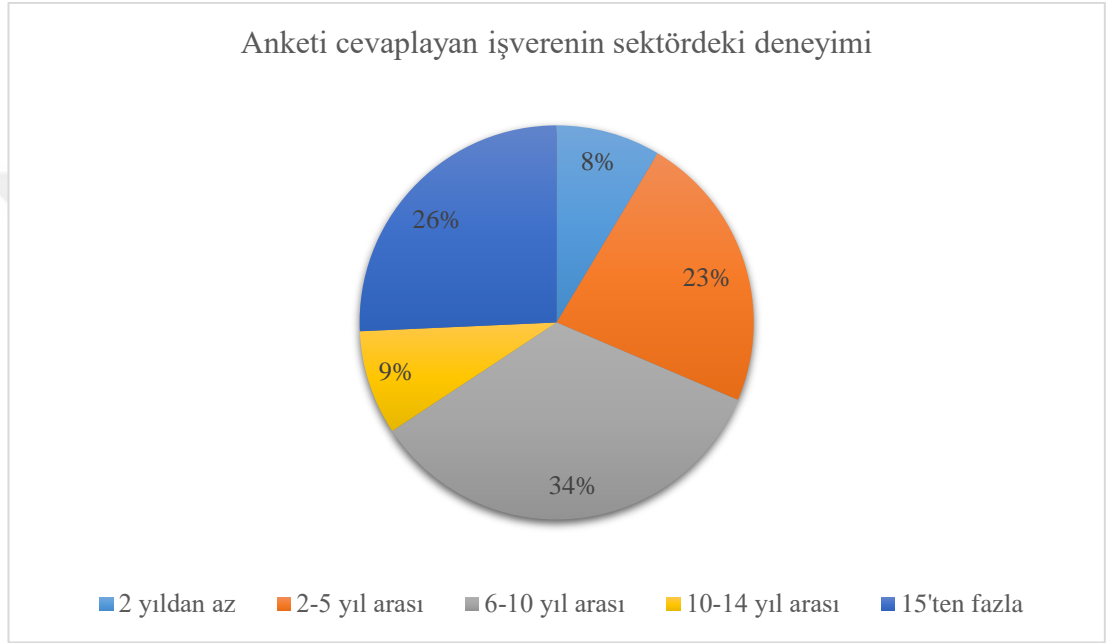
Şekil 3.3 Anketi cevaplayan işverenin yaş grubu

Tablo 3.4 ve Şekil 3.3'te görüldüğü üzere, anketi cevaplayan işverenlerin %31'i 30-39 yaş grubundan oluşmaktadır. Bu oranı %29 ile 40-49 yaş aralığında olanlar, %26 ile 18-29 ve %14 ile 50 yaş üstü işverenler takip etmektedir. Anketi cevaplayan işverenlerin büyük çoğunluğu 30-39 yaş aralığındadır.

Şekil 3.4 Anketi cevaplayan göçmen işçinin sektördeki deneyimi

Anketi cevaplayan göçmen işçilerin sektördeki deneyimine ilişkin veriler Tablo 3.4'te yer almaktadır. Göçmen işçilerin %46'sı (16 kişi) 6-10 yıl arası tecrübeli, %23'ü (8 kişi) 15 yıldan fazla tecrübeli, %17's'i (6 kişi) ise 10-14 yıl arası tecrübelidir. Aynı zamanda %8'i (3 kişi) 2-5 yıl arası ve %6'sı (2 kişi) 2 yıldan az tecrübeye sahiptir. Anketi cevaplayan göçmen işçilerin sektördeki deneyimlerinin dağılımları oran olarak Şekil 3.4'te görülmektedir.

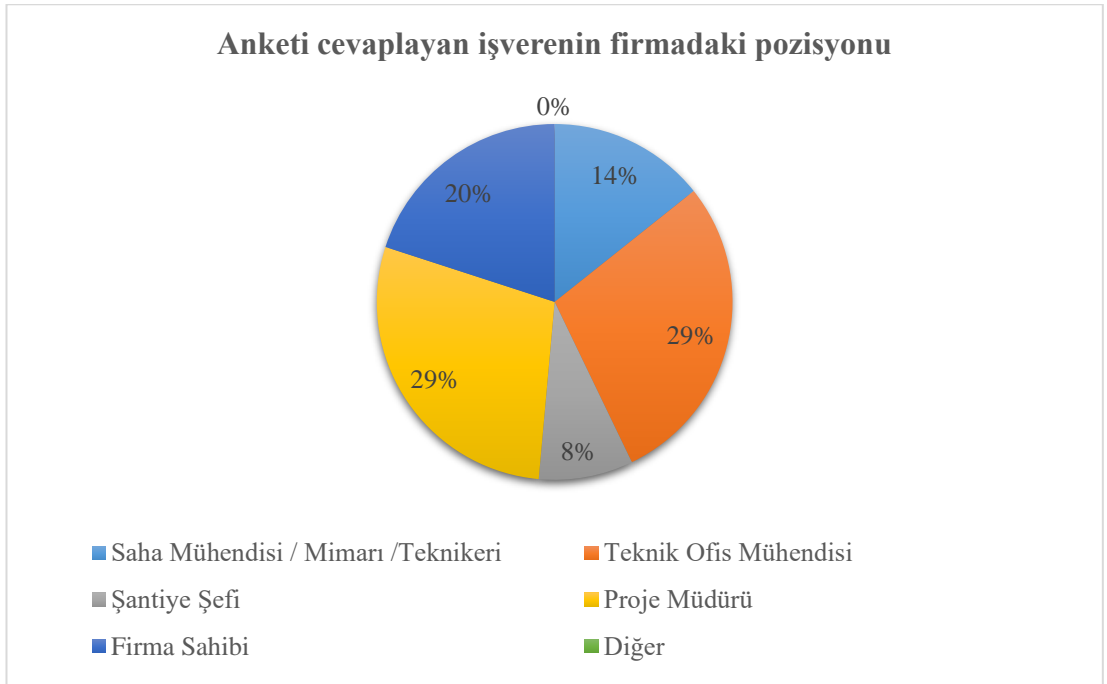
Şekil 3.5 Anketi cevaplayan işverenin sektördeki deneyimi

Anketi cevaplayan işverenlerin sektördeki deneyimine ilişkin veriler Tablo 3.4'te yer almaktadır. İşverenlerin %34'ü (12 kişi) 6-10 yıl arası tecrübeli, %26'sı (9 kişi) 15 yıldan fazla tecrübeli, %23'ü (3 kişi) ise 2-5 yıl arası tecrübelidir. Aynı zamanda %9'u (3 kişi) 10-14 yıl arası ve %8'si (3 kişi) 2 yıldan az tecrübeye sahiptir. Anketi cevaplayan işverenlerin sektördeki deneyimlerinin dağılımları oran olarak Şekil 3.5'te görülmektedir.

Şekil 3.6 Anketi cevaplayan göçmen işçinin çalıştığı iş grubu

Anketi cevaplayan göçmen işçilerin iş gruplarına göre dağılımı Şekil 3.6’ da gösterilmiştir. Anketi cevaplayan göçmen işçilerin ağırlıklı iş grubu %57 ile kaba yapıdır. Bunu %17 ile ince yapı ve %17 ile tesisat işleri takip etmektedir. Anketi cevaplayan göçmen işçilerin %9’u dekorasyon işlerinde alanında çalışmaktadır.

Şekil 3.7 Anketi cevaplayan işverenin firmadaki pozisyonu

Anketi cevaplayan işverenin firmadaki pozisyonlarına ilişkin veriler Tablo 3.4'te ve firmadaki pozisyonlarına göre oransal dağılımları da Şekil 3.7'de görülmektedir. Anketi cevaplayan ana yüklenici çalışanlarının %29'i Teknik Ofis Mühendisi ve Proje Müdürü, %20'si Firma Sahibi, %14'ü Saha Mühendisi / Mimarı /Teknikeri, %8'i Şantiye Şefi olarak görev yapmaktadır.

3.6. Göçmen İşçi Sorunlarının Değerlendirilmesi

Anketin ikinci bölümünde, göçmen işçilere ait sorunların göçmen işçi ve işverenleri tarafından 1-5 önem skalasına değerlendirilmesi istenmiştir. 5 en yüksek, 1 en düşük sorun derecesini ifade etmektedir. Tablo 3.5'te 35 göçmen işçinin ve Tablo 3.6'de 35 işverenin göçmen işçi sorunlarını 1 ile 5 arasında değerlendirmesi sonucu verdikleri puanlar, her bir sorunun değerlendirme sonucu oluşan ağırlıklı ortalama değeri ile normalize edilmiş öncelik değeri görülmektedir. Şekil 3.8'de göçmen işçilerin göçmen işçi sorunlarını değerlendirmesi sonucu elde edilen puanların ağırlıklı ortalamaları karşılaştırmalı olarak görülmektedir. Şekil 3.9'da ise göçmen işçilerin işverenlerinin göçmen işçi sorunlarını değerlendirmesi sonucu elde edilen puanların ağırlıklı ortalamaları karşılaştırmalı olarak görülmektedir. Tablo 3.5 ve Şekil 3.8'de görüldüğü üzere, göçmen işçiler “göçmen işçilerin çalışma koşullarının kötü” olmasını 4,143 puan ortalaması ile en önemli sorun olarak görmektedir. Göçmenler arasındaki “ücret farklılığı” sorunu 3,943 puan ortalaması ile ikinci sırada yer alırken, “göçmenler arasında çalışma kültürü farklılığı” sorunu 3,886 puan ile üçüncü sırada en önemli sorun olarak yer almaktadır. “Göçmen işçiler kendilerini dışlanmış hissetmesi” ve “göçmen işçilerin çalışma kültürü farklılığı” sorunları 3,829 puanlar ile dördüncü sırada, “göçmen işçilerin güvencesiz çalışması nedeniyle sosyal hayatta yıpranması” sorunu 3,771 puanla beşinci sırada yer almaktadır. “İnşaat sektöründe kaçak göçmen işçi sayısının fazla olması” 3,114 ve “göçmen işçilerin işten ayrılmasının fazla olması” sorunları 3,000 puan ile son sıralarda yer almaktadır.

Tablo 3.6 ve Şekil 3.9'da görüldüğü üzere, göçmen işçilerin işverenleri “göçmen işçilerin kaza oranının fazla olması” sorununu 4,143 puan ortalaması ile en önemli

sorun olarak görmektedir. “Göçmen işçilerin sürekli iş değişikliğinde bulunması” sorunu 4,057 puan ortalaması ile ikinci sırada yer alırken; “göçmen işçilerin yaşam koşullarının kötü olması” ve “inşaat sektöründe göçmen işçi sayısı fazlalığının sorun yaratması” sorunu 3,914 puan ortalmaları ile üçüncü sırada en önemli sorunlar olmuştur. “Göçmen işçilerin işten ayrılma maliyetinin fazla olması”, “göçmen işçilere bağımlılık olması”, “göçmen işçilere yönelik iş güvenlik önlemlerinin yetersiz olması”, “göçmen ve yerel işçiler arasında ayrımcılık olması” sorunları 3,886 puan ortalamaları ile dördüncü sırada; “inşaat sektöründe kaçak göçmen işçi sayısı fazla olması”, “göçmen işçilerin tehlikeli şantiyelerde çalışması”, “göçmen işçilerde ücret artışı olması” sorunları 3,857 puan ortalamaları ile beşinci sırada yer almaktadır. “Göçmen işçilerin iş kalitesinde düşüklüğe yol açması” sorunu işverenler tarafından 3,400 puan ortalaması ile değerlendirilerek, en son sırada önemli görülmüştür.

Tablo 3.5 Göçmen işçi sorunlarını göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

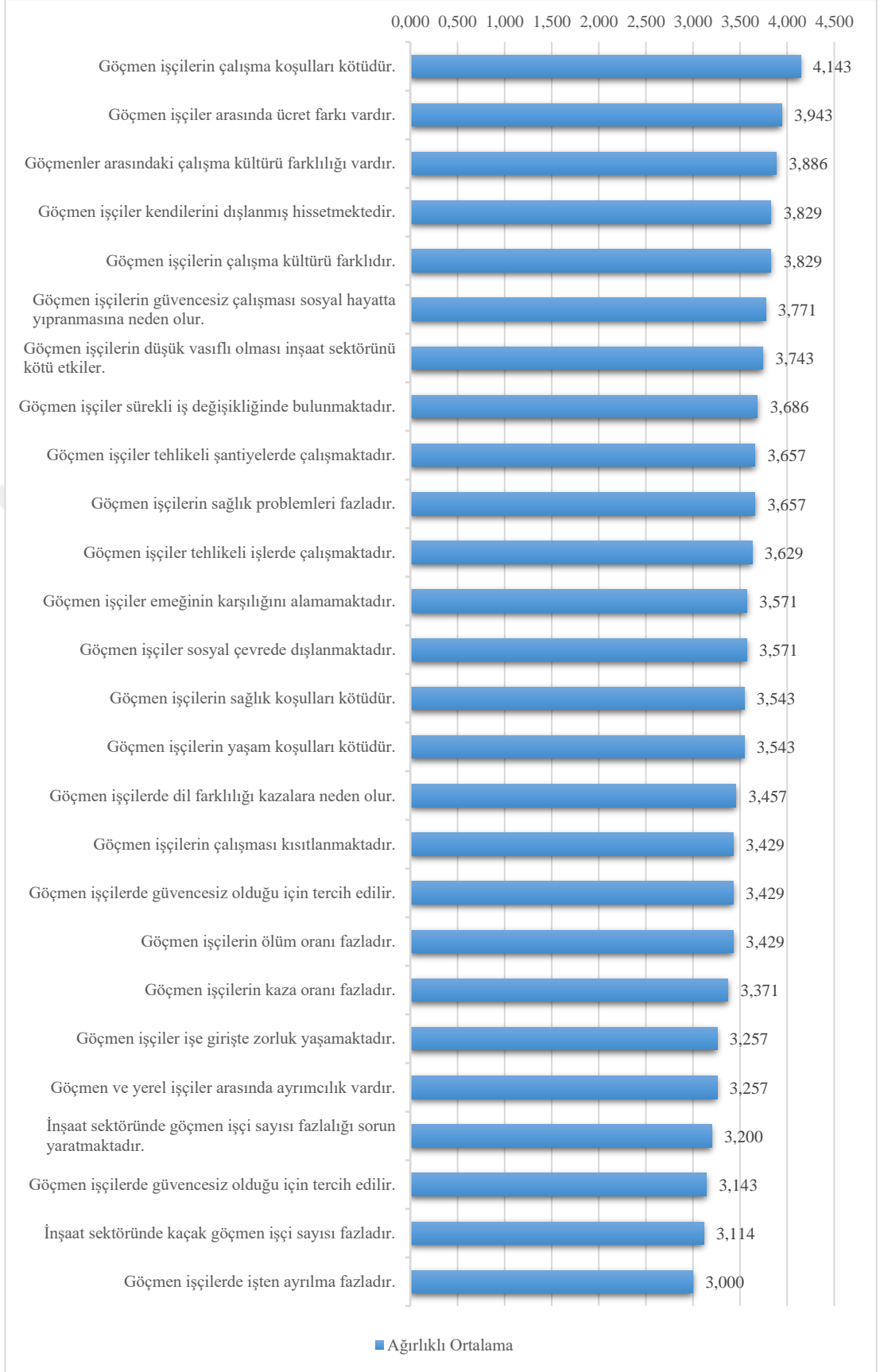
GÖÇMEN İŞÇİ SORUNLARI	GÖÇMEN İŞÇİLERİN DEĞERLENDİRMESİ						
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama	Normalize Edilmiş Öncelikler
Göçmen işçilerin çalışma koşulları kötüdür.	13	16	4	2	0	4,143*	0,045**
Göçmen işçilerde güvencesiz olduğu için tercih edilir.	4	13	6	8	4	3,143	0,034
İnşaat sektöründe kaçak göçmen işçi sayısı fazladır.	6	9	8	7	5	3,114	0,034
Göçmen işçiler işe girişte zorluk yaşamaktadır.	8	11	2	10	4	3,257	0,035
Göçmenler arasındaki çalışma kültürü farklılığı vardır.	6	20	8	1	0	3,886	0,042
Göçmen işçilerde işten ayrılma fazladır.	6	8	9	4	8	3,000	0,033
Göçmen işçiler sürekli iş değişikliğinde bulunmaktadır.	3	21	9	1	1	3,686	0,040

Göçmen işçilerin çalışması kısıtlanmaktadır.	6	14	5	9	1	3,429	0,037
Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	4	16	8	3	4	3,371	0,037
Göçmen işçiler tehlikeli şantiyelerde çalışmaktadır.	13	7	7	6	2	3,657	0,040
Göçmen işçiler tehlikeli işlerde çalışmaktadır.	10	10	8	6	1	3,629	0,039
Göçmen işçilerin ölüm oranı fazladır.	3	17	8	6	1	3,429	0,037
Göçmen ve yerel işçiler arasında ayrımcılık vardır.	7	10	3	15	0	3,257	0,035
İnşaat sektöründe göçmen işçi sayısı fazlalığı sorun yaratmaktadır.	5	9	9	12	0	3,200	0,035
Göçmen işçilerde güvencesiz olduğu için tercih edilir.	6	13	6	10	0	3,429	0,037
Göçmen işçilerin güvencesiz çalışması sosyal hayatta yıpranmasına neden olur.	9	13	9	4	0	3,771	0,041
Göçmen işçilerde dil farklılığı kazalara neden olur.	8	11	10	1	5	3,457	0,038
Göçmen işçilerin düşük vasıflı olması inşaat sektörünü kötü etkiler.	7	16	9	2	1	3,743	0,041
Göçmen işçilerin çalışma kültürü farklıdır.	9	16	5	5	0	3,829	0,042
Göçmen işçiler arasında ücret farkı vardır.	14	9	8	4	0	3,943	0,043
Göçmen işçiler emeğinin karşılığını alamamaktadır.	4	13	17	1	0	3,571	0,039
Göçmen işçilerin sağlık koşulları kötüdür.	5	15	9	6	0	3,543	0,038
Göçmen işçilerin sağlık problemleri fazladır.	10	11	6	8	0	3,657	0,040

Göçmen işçilerin yaşam koşulları kötüdür.	11	8	5	11	0	3,543	0,038
Göçmen işçiler sosyal çevrede dışlanmaktadır.	7	14	6	8	0	3,571	0,039
Göçmen işçiler kendilerini dışlanmış hissetmektedir.	8	15	10	2	0	3,829	0,042

$$* [(1 \times 0) + (2 \times 2) + (3 \times 4) + (4 \times 16) + (5 \times 13)] / 35 = 4,143$$

$$** 4,143 / (4,143 + 3,143 + 3,114 + 3,257 + 3,886 + 3,00 + 3,686 + 3,429 + 3,371 + 3,657 + 3,629 + 3,429 + 3,257 + 3,200 + 3,429 + 3,771 + 3,457 + 3,743 + 3,829 + 3,943 + 3,571 + 3,543 + 3,657 + 3,543 + 3,571 + 3,829) = 0,045$$

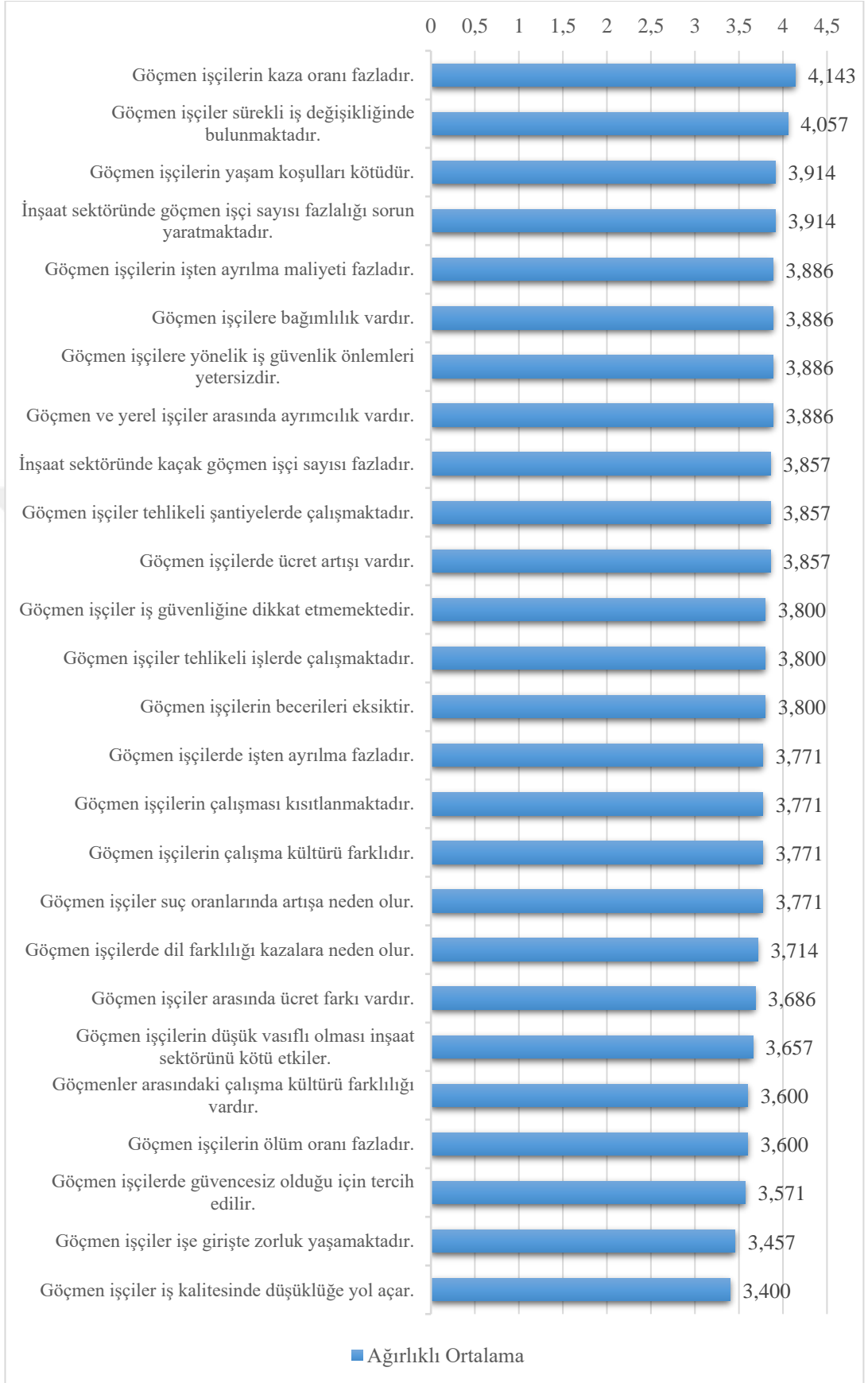

Şekil 3.8 Göçmen işçi sorunlarını göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)

Tablo 3.6 Göçmen işçi sorunlarının işverenler tarafından değerlendirilmesi

GÖÇMEN İŞÇİ SORUNLARI	İŞVEREN DEĞERLENDİRMESİ						
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama	Normalize Edilmiş Öncelikler
İnşaat sektöründe kaçak göçmen işçi sayısı fazladır.	9	15	8	3	0	3,857	0,039
Göçmen işçiler işe girişte zorluk yaşamaktadır.	4	16	7	8	0	3,457	0,035
Göçmenler arasındaki çalışma kültürü farklılığı vardır.	6	16	8	3	2	3,600	0,037
Göçmen işçilerde işten ayrılma fazladır.	11	10	10	3	1	3,771	0,038
Göçmen işçilerin yaşam koşulları kötüdür.	11	14	6	4	0	3,914	0,040
Göçmen işçilerin çalışması kısıtlanmaktadır.	11	11	9	2	2	3,771	0,038
Göçmen işçiler iş güvenliğine dikkat etmemektedir.	11	11	9	3	1	3,800	0,039
Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	15	13	4	3	0	4,143	0,042
Göçmen işçilere yönelik iş güvenlik önlemleri yetersizdir.	12	11	8	4	0	3,886	0,040
Göçmen işçiler tehlikeli işlerde çalışmaktadır.	10	12	9	4	0	3,800	0,039
Göçmen işçilerin ölüm oranı fazladır.	12	7	8	6	2	3,600	0,037
Göçmen işçiler tehlikeli şantiyelerde çalışmaktadır.	12	11	8	3	1	3,857	0,039
Göçmen ve yerel işçiler arasında ayrımcılık vardır.	11	13	7	4	0	3,886	0,040

İnşaat sektöründe göçmen işçi sayısı fazlalığı sorun yaratmaktadır.	12	13	6	3	1	3,914	0,040
Göçmen işçilerde güvencesiz olduğu için tercih edilir.	4	17	9	5	0	3,571	0,036
Göçmen işçilerde dil farklılığı kazalara neden olur.	7	17	6	4	1	3,714	0,038
Göçmen işçilerin becerileri eksiktir.	9	18	3	2	3	3,800	0,039
Göçmen işçiler iş kalitesinde düşüklüğe yol açar.	13	4	12	4	2	3,400	0,035
Göçmen işçilerin düşük vasıflı olması inşaat sektörünü kötü etkiler.	6	14	12	3	0	3,657	0,037
Göçmen işçilerin çalışma kültürü farklıdır.	9	13	10	2	1	3,771	0,038
Göçmen işçiler arasında ücret farkı vardır.	11	8	10	6	0	3,686	0,037
Göçmen işçilerin işten ayrılma maliyeti fazladır.	14	8	9	3	1	3,886	0,040
Göçmen işçilerde ücret artışı vardır.	10	14	7	4	0	3,857	0,039
Göçmen işçilere bağımlılık vardır.	7	20	5	3	0	3,886	0,040
Göçmen işçiler sürekli iş değişikliğinde bulunmaktadır.	16	8	9	1	1	4,057	0,041
Göçmen işçiler suç oranlarında artışa neden olur.	6	17	10	2	0	3,771	0,038

Şekil 3.9 Göçmen işçi sorunlarının işverenler tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)

Tablo 3.7’de 35 göçmen işçi ve Tablo 3.8’de 35 işverenin “çalışma koşulları” sorunu kategorisinde değerlendirilen sorunlara 1 ile 5 arasındaki verdikleri puanlar görülmektedir. Şekil 3.10’da “çalışma koşulları” sorunu kategorisi ile ilgili sorulara göçmen işçi ve işverenlerin verdikleri puanların ağırlıklı ortalamaları karşılaştırmalı olarak görülmektedir.

Tablo 3.7 Çalışma koşulları sorunu kategorilerinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

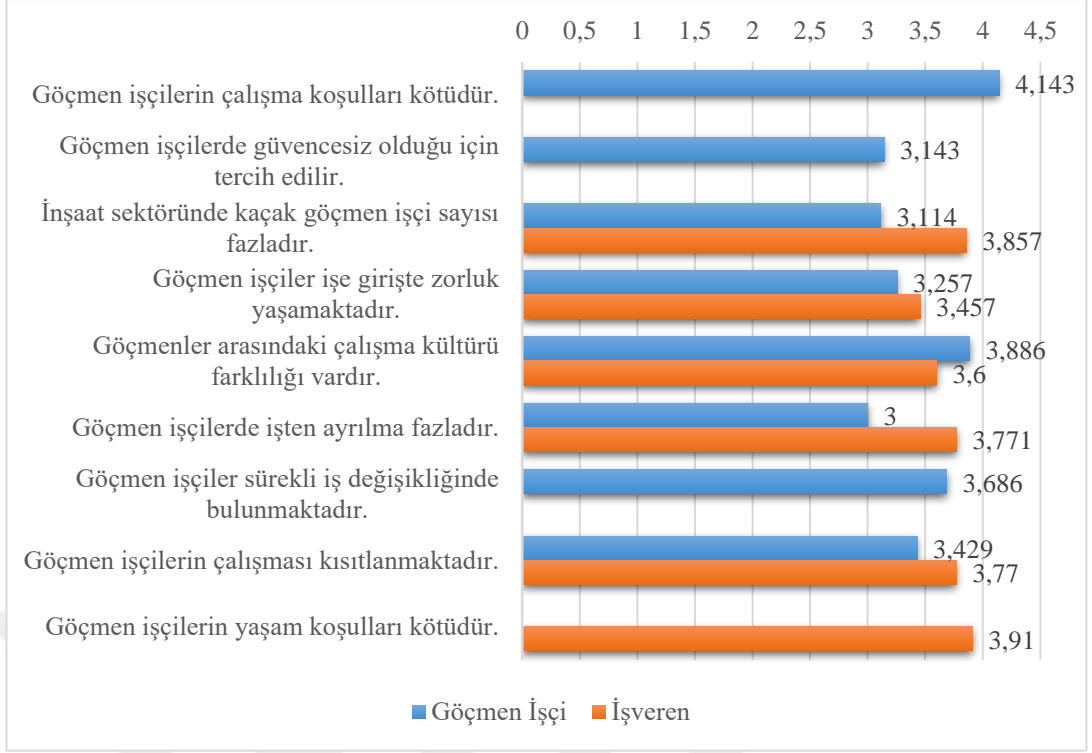
ÇALIŞMA KOŞULLARI KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	GÖÇMEN İŞÇİLERİN DEĞERLENDİRMESİ						
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama	Normalize Edilmiş Öncelikler
Göçmen işçilerin çalışma koşulları kötüdür.	13	16	4	2	0	4,143	0,150
Göçmen işçilerde güvencesiz olduğu için tercih edilir.	4	13	6	8	4	3,143	0,114
İnşaat sektöründe kaçak göçmen işçi sayısı fazladır.	6	9	8	7	5	3,114	0,113
Göçmen işçiler işe girişte zorluk yaşamaktadır.	8	11	2	10	4	3,257	0,118
Göçmenler arasındaki çalışma kültürü farklılığı vardır.	6	20	8	1	0	3,886	0,140
Göçmen işçilerde işten ayrılma fazladır.	6	8	9	4	8	3,000	0,108
Göçmen işçiler sürekli iş değişikliğinde bulunmaktadır.	3	21	9	1	1	3,686	0,133
Göçmen işçilerin çalışması kısıtlanmaktadır.	6	14	5	9	1	3,429	0,124

Şekil 3.10’da görüldüğü üzere, göçmen işçiler açısından “göçmen işçilerin çalışma koşulları kötüdür.” 4,143 puan ortalaması ile en önemli sorun olmuştur. “Göçmenler

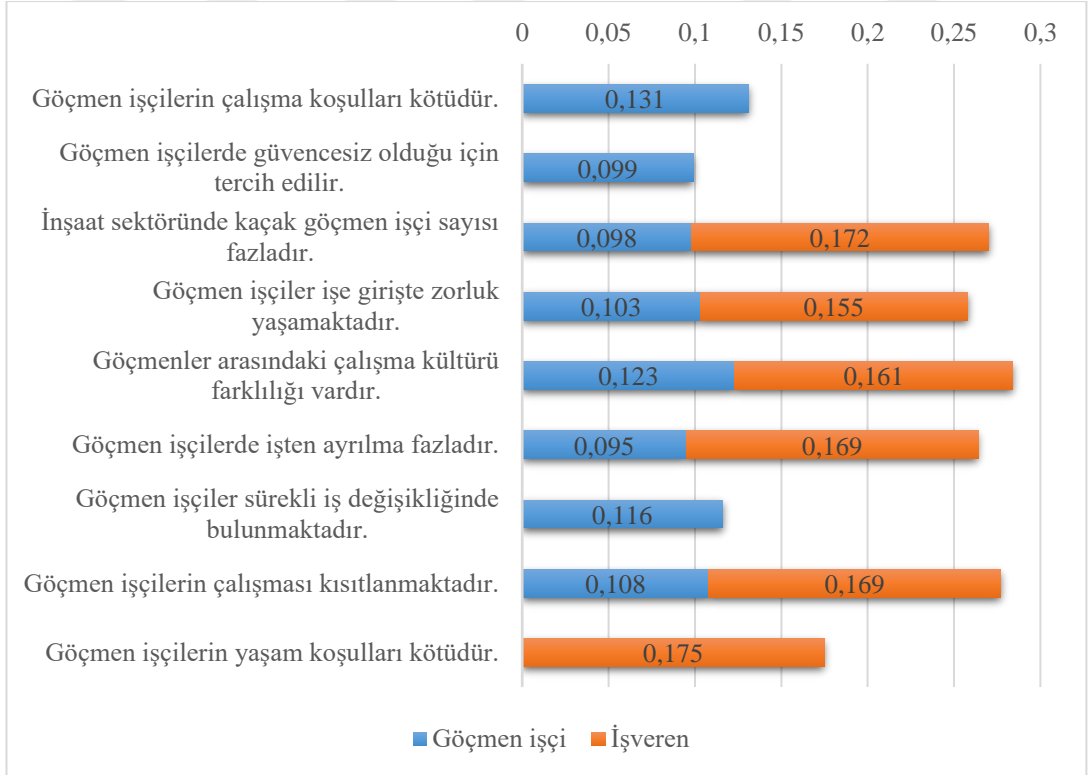
arasındaki çalışma kültürü farklılığı” sorunu 3,886 puan ortalaması ile ikinci sırada yer alırken, “göçmen işçiler sürekli iş değişikliğinde bulunmaktadır” sorunu 3,686 puan ortalaması ile üçüncü sırada yer almaktadır. “Göçmen işçilerin çalışması kısıtlanmaktadır.” sorunu ortalama 3,429 puan ile dördüncü sırada, “Göçmen işçiler işe girişte zorluk yaşamaktadır.” sorunu ortalama 3,257 puanla beşinci sırada yer almaktadır. “Göçmen işçilerde güvencesiz olduğu için tercih edilir” sorunu ortalama 3,143 puan ile altıncı, “inşaat sektöründe kaçak göçmen işçi sayısı fazladır” sorunu ortalama 3,114 puan ile yedinci ve “göçmen işçilerde işten ayrılma fazladır” sorunu ortalama 3,000 puan ile son sırada yer almaktadır.

Tablo 3.8 Çalışma koşulları sorunu kategorisine işverenler tarafından değerlendirilmesi

ÇALIŞMA KOŞULLARI KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	İŞVERENLERİN DEĞERLENDİRMESİ						
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama	Normalize Edilmiş Öncelikler
İnşaat sektöründe kaçak göçmen işçi sayısı fazladır.	9	15	8	3	0	3,857	0,172
Göçmen işçiler işe girişte zorluk yaşamaktadır.	4	16	7	8	0	3,457	0,155
Göçmenler arasındaki çalışma kültürü farklılığı vardır.	6	16	8	3	2	3,600	0,161
Göçmen işçilerde işten ayrılma fazladır.	11	10	10	3	1	3,771	0,169
Göçmen işçilerin yaşam koşulları kötüdür.	11	14	6	4	0	3,914	0,175
Göçmen işçilerin çalışması kısıtlanmaktadır.	11	11	9	2	2	3,771	0,169

Şekil 3.10 Çalışma koşulları sorunu kategorilerinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)

Şekil 3.11 Çalışma koşulları sorunu kategorilerinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Normalize edilmiş öncelik değerleri)

İş güvenliği sorunu göçmen işçiler tarafından 4 soru çerçevesinde değerlendirilirken, işverenler tarafından 6 soru çerçevesinde değerlendirilmiştir. Tablo 3.9’da 35 göçmen işçi ve Tablo 3.10’da 35 işverenin iş güvenliği sorun kategorisindeki sorunları 1 ile 5 arasındaki puanlarla değerlendirmesi görülmektedir. Şekil 3.12’de iş güvenliği kategorisinde yer alan sorunlara göçmen işçi ve işverenlerin verdikleri puanların ağırlıklı ortalamaları karşılaştırmalı olarak görülmektedir.

Şekil 3.12’de görüldüğü üzere, iş güvenliği sorun kategorisinde, göçmen işçiler açısından “Göçmen işçiler tehlikeli şantiyelerde çalışmaktadır” sorunu 3,657 puan ortalaması ile en önemli sorun olmuştur. Tespit edilen bu soruna 35 göçmen işçiden 13’ü 5, 7’si 4 ve 3, 6’sı 2 ve 1’i 1 puan vermiştir (Tablo 3.12).

Göçmen işçi değerlendirmesinde; iş güvenliği sorun kategorisinde 3,629 puan ortalaması ile “Göçmen işçiler tehlikeli işlerde çalışmaktadır.” sorunu ikinci sırada yer almaktadır. “Göçmen işçilerin ölüm oranı fazladır.” sorunu 3,429 puan alarak üçüncü sırada, “Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.” sorunu 3,371 puanla dördüncü sırada yer almaktadır.

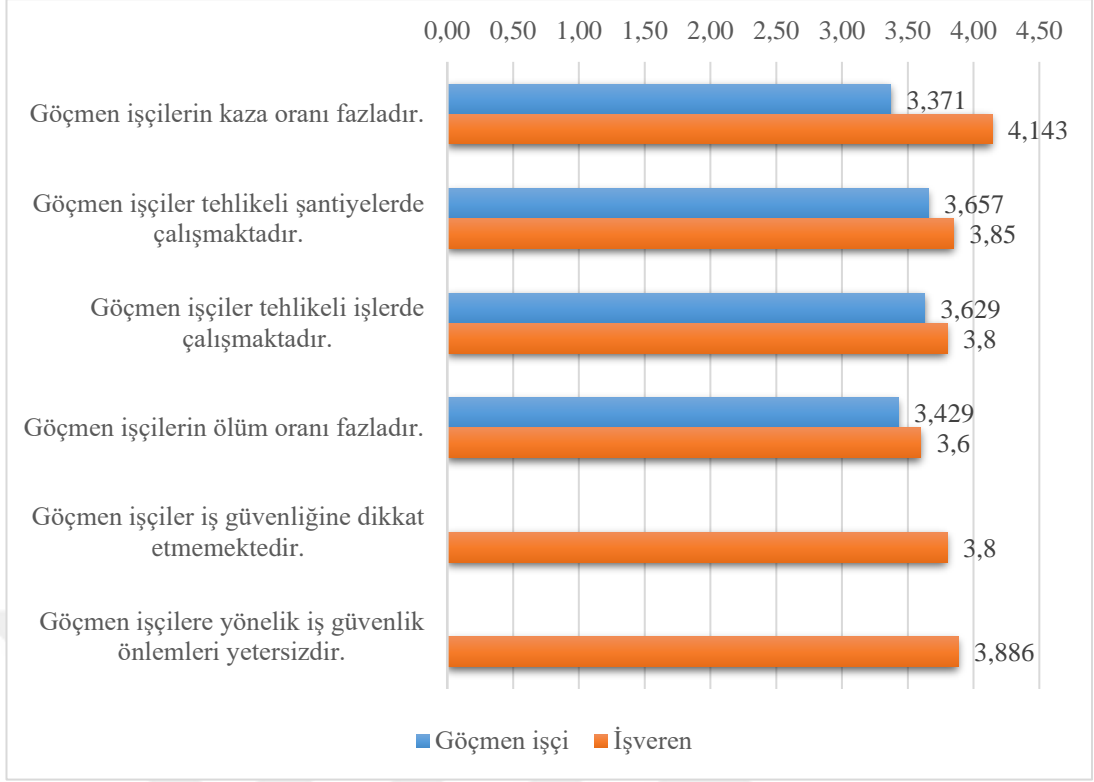
Tablo 3.9 İş güvenliği sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

İŞ GÜVENLİĞİ KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	GÖÇMEN İŞÇİLERİN DEĞERLENDİRMESİ						
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama	Normalize Edilmiş Öncelikler
Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	4	16	8	3	4	3,371	0,239
Göçmen işçiler tehlikeli şantiyelerde çalışmaktadır.	13	7	7	6	2	3,657	0,260
Göçmen işçiler tehlikeli işlerde çalışmaktadır.	10	10	8	6	1	3,629	0,258
Göçmen işçilerin ölüm oranı fazladır.	3	17	8	6	1	3,429	0,243

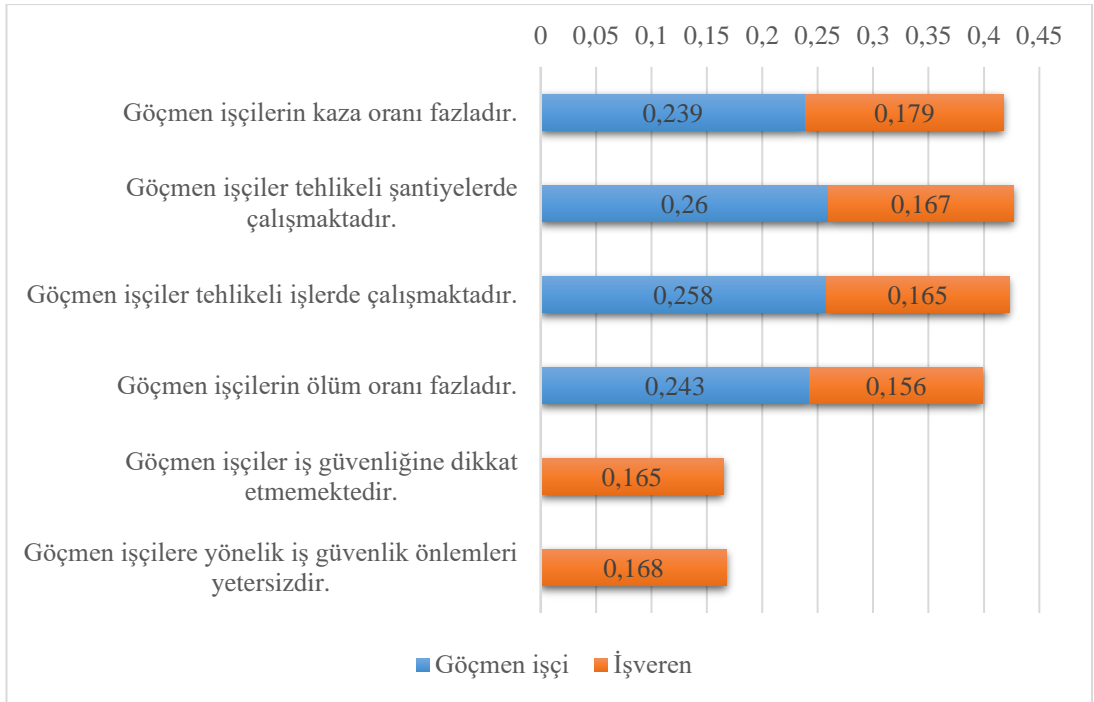
Tablo 3.10 İş güvenliği sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi

İŞ GÜVENLİĞİ KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	İŞVERENLERİN DEĞERLENDİRMESİ						
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama	Normalize Edilmiş Öncelikler
Göçmen işçiler iş güvenliğine dikkat etmemektedir.	11	11	9	3	1	3,800	0,165
Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.	15	13	4	3	0	4,143	0,179
Göçmen işçilere yönelik iş güvenlik önlemleri yetersizdir.	12	11	8	4	0	3,886	0,168
Göçmen işçiler tehlikeli işlerde çalışmaktadır.	10	12	9	4	0	3,800	0,165
Göçmen işçilerin ölüm oranı fazladır.	12	7	8	6	2	3,600	0,156
Göçmen işçiler tehlikeli şantiyelerde çalışmaktadır.	12	11	8	3	1	3,857	0,167

Şekil 3.12’de görüldüğü üzere, işverenler açısından “Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.” 4,143 puan ortalaması ile en önemli sorun olmuştur. Tespit edilen bu sorun kategorisine 35 işverenden 15 kişi 5, 13 kişi 4, 4 kişi 3 ve 3 kişi 2 puan vermiştir (Tablo 3.10). İşverenler açısından iş güvenliği sorunu kategorisinde 3,886 puan ortalaması ile “Göçmen işçilere yönelik iş güvenlik önlemleri yetersizdir.” sorunu ikinci sırada yer almaktadır. “Göçmen işçiler tehlikeli şantiyelerde çalışmaktadır.” sorunu 3,857 puan alarak üçüncü sırada yer alırken, “Göçmen işçiler iş güvenliğine dikkat etmemektedir.” ve “Göçmen işçiler tehlikeli işlerde çalışmaktadır.” sorunları 3,800 puan alarak dördüncü sırada yer almaktadır. “Göçmen işçilerin ölüm oranı fazladır.” sorunu 3,600 puanla beşinci sırada yer almaktadır.

Şekil 3.12 İş güvenliği sorunu kategorisinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)

Şekil 3.13 İş güvenliği sorunu kategorisinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Normalize edilmiş öncelik değerleri)

Ağırlıklı ortalama değerlerinin normalize edildiği Şekil 3.13’de de görüldüğü üzere, göçmen işçiler açısından sorunların içinde %26’lık oran ile en yüksek orana sahip olan “Göçmen işçiler tehlikeli şantiyelerde çalışmaktadır.”, işverenler açısından %16,7’lik oran ile üçüncü öneme sahip sorun olmuştur (Şekil 3.13). İşverenler açısından en önemli sorun, tüm sorunlar içindeki %16,9’luk oranı ile “Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.” olmuştur. Göçmen işçiler için 4 sorun içinden %25,8’lik oran ile ikinci sırada öneme sahip olan “Göçmen işçiler tehlikeli işlerde çalışmaktadır.” sorunu, işveren açısından %16,5’lik oran ile dördüncü sırada yer almaktadır.

Göçmen işçiler ve işverenler “Ayrımcılık Sorunu” kategorisinde, “Göçmen ve yerel işçiler arası ayrımcılık vardır” sorununu değerlendirmişlerdir. Tablo 3.11 ve Tablo 3.12’de görüldüğü üzere, anket sonuçlarının değerlendirilmesi sonucunda işverenler 3,880 puan ortalaması ile sorunu göçmen işçilerden daha önemli görmektedirler.

Tablo 3.11 Ayrımcılık sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

AYRIMCILIK KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	GÖÇMEN İŞÇİ DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen ve yerel işçiler arasında ayrımcılık vardır.	7	10	3	15	0	3,257

Tablo 3.12 Ayrımcılık sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi

AYRIMCILIK KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	İŞVEREN DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen ve yerel işçiler arasında ayrımcılık vardır.	11	13	7	4	0	3,880

Göçmen sayısındaki artış sorunu kategorisinde göçmen işçi ve işverenler, “İnşaat sektöründe göçmen işçi sayısı fazlalığı sorun yaratmaktadır.” sorununu değerlendirmişlerdir. Göçmen işçiler ortalama 3,200 puan ile değerlendirilirken, işverenler tarafından ortalama 3,914 puan ile değerlendirilmiştir (Tablo 3.13 ve Tablo 3.14). İşverenler sorunu daha önemli görmektedirler.

Tablo 3.13 Göçmen sayısındaki artış sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

GÖÇMEN SAYISINDAKİ ARTIŞ KATEGORISİNDEKİ SORUNLAR	GÖÇMEN İŞÇİ DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
İnşaat sektöründe göçmen işçi sayısı fazlalığı sorun yaratmaktadır.	5	9	9	12	0	3,20

Tablo 3.14 Göçmen sayısındaki artış sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi

GÖÇMEN SAYISINDAKİ ARTIŞ KATEGORISİNDEKİ SORUNLAR	İŞVEREN DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
İnşaat sektöründe göçmen işçi sayısı fazlalığı sorun yaratmaktadır.	12	13	6	3	1	3,914

Güvencesiz çalışma sorununun kategorisinde yer olan “Göçmen işçilerin güvencesiz çalışması sosyal hayatta yıpranmasına neden olur.” sorunu göçmen işçiler tarafından ortalama 3,8 puan ile en yüksek puanı almıştır (Tablo 3.15). Göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilen “Göçmen işçilerde güvencesiz olduğu için tercih edilir.” sorunu işverenler tarafından ortalama 3,571 puan ile değerlendirilirken, göçmen işçiler tarafından 3,429 puan ile değerlendirilmiştir (Tablo 3.15 ve Tablo 3.16). Göçmen işçiler “Göçmen işçilerin güvencesiz çalışması sosyal hayatta yıpranmasına neden olur.” sorununun daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 3.15 Güvencesiz çalışma sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

GÜVENCESİZ ÇALIŞMA KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	GÖÇMEN İŞÇİ DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçilerde güvencesiz olduğu için tercih edilir.	6	13	6	10	0	3,429
Göçmen işçilerin güvencesiz çalışması sosyal hayatta yıpranmasına neden olur.	9	13	9	4	0	3,771

Tablo 3.16 Güvencesiz çalışma sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi

GÜVENCESİZ ÇALIŞMA KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	İŞVEREN DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçilerde güvencesiz olduğu için tercih edilir.	4	17	9	5	0	3,571

İletişim sorunu kategorisi altındaki “Göçmen işçilerde dil farklılığı kazalara neden olur.” sorununu 8 göçmen işçi 5, 11 göçmen işçi 4, 10 göçmen işçi 3, 1 göçmen işçi 2, 5 göçmen işçi 1 puanla değerlendirmiştir (Tablo 3.17). İşverenler tarafından değerlendirilen ankette 7 işveren 5, 17 işveren 4, 6 işveren 3, 4 kişi 2 ve 1 kişi 1 puan vermiştir (Tablo 3.18). Anket katılımcılarının verdiği puanların ağırlıklı ortalaması alındığında, “göçmen işçilerde dil farklılığı kazalara neden olması” sorununu işverenler ortalama 3,710 puan ile değerlendirirken, göçmen işçiler 3,457 puan ile değerlendirmişlerdir (Tablo 3.17 ve Tablo 3.18). Buradan anlaşılacağı gibi, işverenler iletişim sorunu göçmen işçilerden daha önemli bulunmaktadır.

Tablo 3.17 İletişim sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

İLETİŞİM SORUNU KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	GÖÇMEN İŞÇİ DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçilerde dil farklılığı kazalara neden olur.	8	11	10	1	5	3,457

Tablo 3.18 İletişim sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi

İLETİŞİM SORUNU KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	İŞVEREN DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçilerde dil farklılığı kazalara neden olur.	7	17	6	4	1	3,710

Tablo 3.19 ve Tablo 3.20’de “iş becerisi sorunu” kategorisinin göçmen işçi ve işverenleri tarafından yapılan değerlendirmesi görülmektedir. Göçmen işçiler “Göçmen işçilerin düşük vasıflı olması inşaat sektörünü kötü etkiler.” sorununu ortalama 3,743 puanla değerlendirmiştir. İşverenler aynı sorunu 3,657 puanla değerlendirirken, “Göçmen işçilerin becerileri eksiktir.” sorununu 3,800 puan ile değerlendirerek bu kategoride en önemli sorun olarak görmüşlerdir. İşverenler, “Göçmen işçiler iş kalitesinde düşüklüğe yol açar.” sorununu ise 3,629 puan ile değerlendirmiştir.

Tablo 3.19 İş becerisi sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

İŞ BECERİSİ KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	GÖÇMEN İŞÇİ DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçilerin düşük vasıflı olması inşaat sektörünü kötü etkiler.	7	16	9	2	1	3,743

Tablo 3.20 İş becerisi sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi

İŞ BECERİSİ KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	İŞVEREN DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçilerin becerileri eksiktir.	9	18	3	2	3	3,800
Göçmen işçiler iş kalitesinde düşüklüğe yol açar.	13	4	12	4	2	3,629
Göçmen işçilerin düşük vasıflı olması inşaat sektörünü kötü etkiler.	6	14	12	3	0	3,657

Tablo 3.21 ve Tablo 3.22’de “kültürel farklılık” sorunu kategorisinin göçmen işçi ve işverenleri tarafından yapılan değerlendirmesi görülmektedir. “Kültürel farklılık” sorunu kategorisi altındaki “Göçmen işçilerin çalışma kültürü farklıdır.” sorununu göçmen işçiler ortalama 3,829 puanla değerlendirirken, işverenleri ortalama 3,771 puanla değerlendirmiştir. Yapılan anket değerlendirmesi sonucunda, sorunun göçmen işçiler tarafından daha önemli görüldüğü belirlenmiştir.

Tablo 3.21 Kültürel farklılık sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

KÜLTÜREL FARKLILIK KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	GÖÇMEN İŞÇİ DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçilerin çalışma kültürü farklıdır.	9	16	5	5	0	3,829

Tablo 3.22 Kültürel farklılık sorunu kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi

KÜLTÜREL FARKLILIK KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	İŞVEREN DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçilerin çalışma kültürü farklıdır.	9	13	10	2	1	3,771

Tablo 3.23 ve Tablo 3.24’de göçmen işçi ve işverenlerinin “ödeme kaynaklı sorun” kategorisini değerlendirme sonuçları görülmektedir. “Göçmen işçiler arasında ücret farkı vardır.” sorununu göçmen işçiler ortalama 3,943 puanla değerlendirirken, işverenleri ortalama 3,686 puanla değerlendirmiştir. İşverenler “Göçmen işçilerin işten ayrılma maliyeti fazladır.” sorununu ortalama 3,886 puanla ve “Göçmen işçilerde ücret artışı vardır.” sorununu ortalama 3,857 puanla “ödeme kaynaklı sorun” kategorisinde daha önemli görmüşlerdir.

Tablo 3.23 Ödeme kaynaklı sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

ÖDEME KAYNAKLI SORUN KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	GÖÇMEN İŞÇİ DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçiler arasında ücret farkı vardır.	14	9	8	4	0	3,943

Tablo 3.24 Ödeme kaynaklı soru kategorisinin işverenler tarafından değerlendirilmesi

ÖDEME KAYNAKLI SORUN KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	İŞVEREN DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçiler arasında ücret farkı vardır.	11	8	10	6	0	3,686
Göçmen işçilerin işten ayrılma maliyeti fazladır.	14	8	9	3	1	3,886
Göçmen işçilerde ücret artışı vardır.	10	14	7	4	0	3,857

“Emek sorunu” kategorisini sadece göçmen işçilerin değerlendirmesi istenmiştir. “Emek sorunu” kategorisi altındaki “Göçmen işçiler emeğinin karşılığını alamamaktadır.” sorununu göçmen işçiler ortalama 3,570 puanla değerlendirmiştir. Bu soruna 4 göçmen işçi 5 puan, 13 göçmen işçi 4 puan, 17 göçmen işçi 3 puan ve 1 göçmen işçi 2 puan ile değerlendirmiştir (Tablo 3.25).

Tablo 3.25 Emek sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

EMEK SORUNU KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	GÖÇMEN İŞÇİ DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçiler emeğinin karşılığını alamamaktadır.	4	13	17	1	0	3,570

Tablo 3.26’da “sağlık sorunu” kategorisinin göçmen işçiler tarafından yapılan değerlendirmesi görülmektedir. Göçmen işçiler “Göçmen işçilerin sağlık problemleri fazladır.” sorununu ortalama 3,657 puanla değerlendirerek, “Göçmen işçilerin sağlık koşulları kötüdür.” sorunundan daha önemli görmüşlerdir.

Tablo 3.26 Sağlık sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

SAĞLIK SORUNU KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	GÖÇMEN İŞÇİ DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçilerin sağlık koşulları kötüdür.	5	15	9	6	0	3,543
Göçmen işçilerin sağlık problemleri fazladır.	10	11	6	8	0	3,657

Tablo 3.27’de “yaşam koşulları sorunu” kategorisinin göçmen işçiler tarafından yapılan değerlendirmesi görülmektedir. Yaşam koşulları kategorisi altındaki “Göçmen işçiler kendilerini dışlanmış hissetmektedir.” sorunu göçmen işçiler tarafından ortalama 3,829 puan ile değerlendirilerek en önemli sorun olmuştur. “Göçmen işçiler sosyal çevrede dışlanmaktadır.” sorunu ortalama 3,571 puanla değerlendirilerek ikinci önemli sorun olarak yer alırken, “Göçmen işçilerin yaşam koşulları kötüdür.” sorunu ortalama 3,543 puanla üçüncü sırada değerlendirilmiştir.

Tablo 3.27 Yaşam koşulları sorunu kategorisinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

YAŞAM KOŞULLARI KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	GÖÇMEN İŞÇİ DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçilerin yaşam koşulları kötüdür.	11	8	5	11	0	3,543
Göçmen işçiler sosyal çevrede dışlanmaktadır.	7	14	6	8	0	3,571
Göçmen işçiler kendilerini dışlanmış hissetmektedir.	8	15	10	2	0	3,829

Tablo 3.28’de göçmen işçilerin işverenlerinin “Bağıllık sorunu” kategorisindeki “Göçmen işçilere bağımlılık vardır.” sorunu değerlendirme sonuçları görülmektedir. 7 işveren 5 puan, 20 işveren 4 puan, 5 işveren 3 puan ve 3 işveren 2 puan ile değerlendirmiştir. Göçmen işçi işverenleri “Göçmen işçilere bağımlılık vardır.” sorununu ortalama 3,880 puanla değerlendirmiştir.

Tablo 3.28 Bağıllık sorunu kategorisinin işveren tarafından değerlendirilmesi

BAĞLILIK SORUNU KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	İŞVEREN DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçilere bağımlılık vardır.	7	20	5	3	0	3,880

Tablo 3.29’da, “Geçici çalışma sorunu” kategorisindeki “Göçmen işçiler sürekli iş değişikliğinde bulunmaktadır.” sorununun göçmen işçilerin işverenleri tarafından yapılan değerlendirmesi görülmektedir. Göçmen işçi işverenleri “Göçmen işçiler sürekli iş değişikliğinde bulunmaktadır.” sorununu ortalama 4,057 puanla değerlendirerek oldukça önemli gördüklerini ortaya koymuşlardır.

Tablo 3.29 Geçici çalışma sorunu kategorisinin işveren tarafından değerlendirilmesi

GEÇİCİ ÇALIŞMA SORUNU KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	İŞVEREN DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçiler sürekli iş değişikliğinde bulunmaktadır.	16	8	9	1	1	4,057

Tablo 3.30’da, “Sosyal sorun” kategorisindeki “Göçmen işçiler suç oranlarında artışa neden olur.” sorununun göçmen işçilerin işverenleri tarafından yapılan değerlendirmesi görülmektedir. Göçmen işçi işverenleri “Göçmen işçiler suç oranlarında artışa neden olur.” sorununu ortalama 3,771 puanla değerlendirmiştir.

Tablo 3.30 Sosyal sorun kategorisinin işveren tarafından değerlendirilmesi

SOSYAL SORUN KATEGORİSİNDEKİ SORUNLAR	İŞVEREN DEĞERLENDİRMESİ					
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama
Göçmen işçiler suç oranlarında artışa neden olur.	6	17	10	2	0	3,771

3.7. Göçmen İşçi Sorunlarının Çözüm Önerilerinin Değerlendirilmesi

Çalışma kapsamında, Türkiye’de yapılan anket çalışmasında göçmen işçi ve işverenlerinin göçmen işçi sorunlarının çözüm önerilerini değerlendirmesi sonucu verdikleri puanlar ve her sorun için ağırlıklı ortalama puanı Tablo 3.31 ve Tablo 3.32’de görülmektedir. Tablolarda, göçmen işçi sorunlarının çözüm önerilerine ait ağırlıklı ortalama değerleri normalize edilerek, zorlukların öncelikleri yüzdelik olarak da belirlenmiştir. Şekil 3.14’de, göçmen işçilerin çözüm önerilerini değerlendirme puanlarının ağırlıklı ortalamaları karşılaştırmalı olarak görülmektedir. Şekil 3.15’de

göçmen işçi işverenlerinin çözüm önerilerini değerlendirme puanlarının ağırlıklı ortalamaları karşılaştırılmalı olarak görülmektedir.

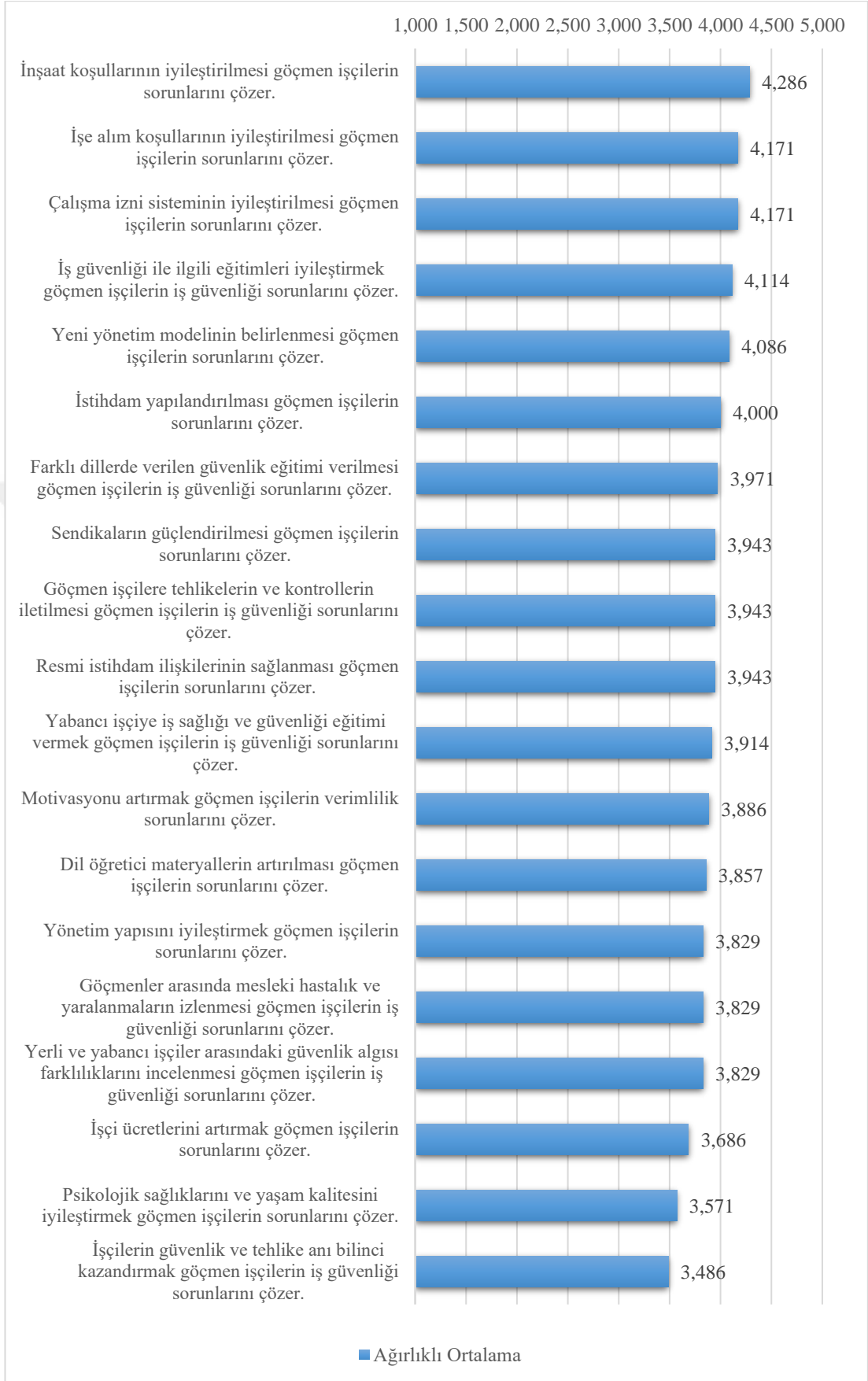
Tablo 3.31 ve Şekil 3.14'te görüldüğü üzere, göçmen işçiler “inşaat koşullarının iyileştirilmesi”ni 4,286 puan ortalaması ile en etkin çözüm önerisi olarak görmektedir. “İşe alım koşullarının iyileştirilmesi” ve “çalışma izni sisteminin iyileştirilmesi”ni 4,171 puan ortalamaları ile ikinci önemli çözüm önerileri olarak değerlendirmişlerdir. “İş güvenliği ile ilgili eğitimleri iyileştirmek” 4,114 puan ortalaması ile göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözmeye üçüncü sıradaki önemli çözüm önerisi olarak görülmektedir. “İşçilerde güvenlik ve tehlike anı bilinci kazandırmak” 3,486 puan ortalaması ile, göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözmeye en düşük önem sırasındaki çözüm önerisi olarak belirlenmiştir.

Tablo 3.32 ve Şekil 3.15'te görüldüğü üzere, işverenler “yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıklarının incelenmesi”ni 4,086 puan ortalaması ile göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözmeye en etkili çözüm önerisi olarak görmektedir. “Yönetim yapısını iyileştirmek” 3,971 puan ortalaması ile işverenler tarafından göçmen işçi sorunlarının çözümünde ikinci önemli çözüm önerisi olarak değerlendirilmiştir. “Çalışma koşullarının iyileştirilmesi”, “motivasyonun artırılması” ve “yeni yönetim modelinin belirlenmesi” 3,886 puan ortalamaları ile üçüncü sıradaki önemli çözümler olarak belirlenmiştir. Üç çözüm önerisi işverenler tarafından eşit derecede etkili çözümler olarak görülmüştür. “Ücret iyileştirilmesi”, “istihdam ilişkisinin düzenlenmesi”, “istihdam yapılandırılması”, “dil öğretici materyallerin artırılması”, “işçilere eğitim vermek”, “psikolojik sağlık ve yaşam kalitesini iyileştirmek” işverenler tarafından 3,857 puan ortalaması ile değerlendirilerek, birbirine eşdeğer görülmüş dördüncü sıradaki önemli çözüm önerileridir. “Farklı dillerde güvenlik eğitimi verilmesi” işverenler tarafından 3,600 puan ortalaması ile değerlendirilerek, göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözmeye en düşük önemdeki çözüm önerisi olarak görülmüştür.

Tablo 3.31 Göçmen işçi sorunlarının çözüm önerilerinin işçiler tarafından değerlendirilmesi

GÖÇMEN İŞÇİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	GÖÇMEN İŞÇİLERİN DEĞERLENDİRMESİ						
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama	Normalize Edilmiş Öncelikler
Yönetim yapısını iyileştirmek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	5	21	7	2	0	3,829	0,051
İnşaat koşullarının iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	15	16	3	1	0	4,286	0,058
İşe alım koşullarının iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	17	9	7	2	0	4,171	0,056
Çalışma izni sisteminin iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	12	18	4	1	0	4,171	0,056
Sendikaların güçlendirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	7	20	7	1	0	3,943	0,053
İstihdam yapılandırılması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	11	13	11	0	0	4,000	0,054
Dil öğretici materyallerin artırılması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	10	15	5	5	0	3,857	0,052
İşçi ücretlerini artırmak göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	7	11	16	1	0	3,686	0,049
Yabancı işçiye iş sağlığı ve güvenliği eğitimi vermek göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	10	12	13	0	0	3,914	0,053
Göçmenler arasında mesleki hastalık ve yaralanmaların izlenmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	6	17	12	0	0	3,829	0,051
Göçmen işçilere tehlikelerin ve kontrollerin iletilmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	7	19	9	0	0	3,943	0,053
İşçilerin güvenlik ve tehlike anı bilinci kazandırmak göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	5	13	11	6	0	3,486	0,047

Yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıklarını incelenmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	8	14	12	1	0	3,829	0,051
İş güvenliği ile ilgili eğitimleri iyileştirmek göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	14	12	8	1	0	4,114	0,055
Farklı dillerde verilen güvenlik eğitimi verilmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	8	20	5	2	0	3,971	0,053
Resmi istihdam ilişkilerinin sağlanması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	7	19	9	0	0	3,943	0,053
Psikolojik sağlıklarını ve yaşam kalitesini iyileştirmek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	1	19	14	1	0	3,571	0,048
Motivasyonu artırmak göçmen işçilerin verimlilik sorunlarını çözer.	7	17	11	0	0	3,886	0,052
Yeni yönetim modelinin belirlenmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	13	13	8	1	0	4,086	0,055

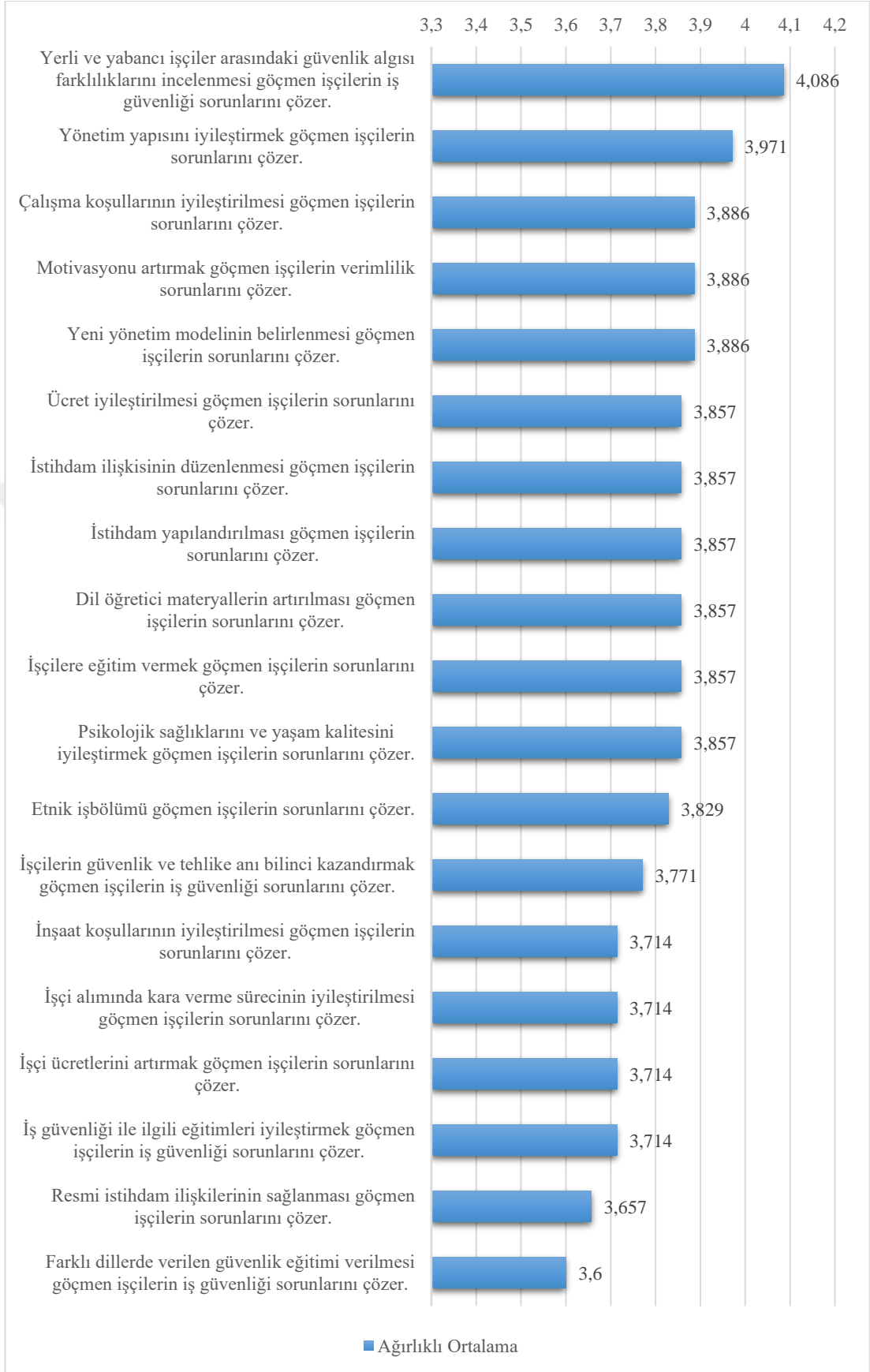

Şekil 3.14 Göçmen işçi sorunlarının çözüm önerilerinin işçiler tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)

Tablo 3.32 Göçmen işçi sorunlarının çözüm önerilerinin işverenler tarafından değerlendirilmesi

GÖÇMEN İŞÇİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	İŞVERENLERİN DEĞERLENDİRMESİ						
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama	Normalize Edilmiş Öncelikler
Yönetim yapısını iyileştirmek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	14	9	9	3	0	3,971	0,055
İnşaat koşullarının iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	4	19	10	2	0	3,714	0,051
İşçi alımında kara verme sürecinin iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	6	16	10	3	0	3,714	0,051
Ücret iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	6	21	5	3	0	3,857	0,053
Çalışma koşullarının iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	14	5	14	2	0	3,886	0,054
Etnik iş bölümü göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	12	10	8	5	0	3,829	0,053
İstihdam ilişkisinin düzenlenmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	12	11	7	5	0	3,857	0,053
İstihdam yapılandırılması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	11	12	8	4	0	3,857	0,053
Dil öğretici materyallerin artırılması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	12	8	13	2	0	3,857	0,053
İşçilere eğitim vermek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	5	20	10	0	0	3,857	0,053
İşçi ücretlerini artırmak göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	5	17	11	2	0	3,714	0,051
İşçilerin güvenlik ve tehlike anı bilinci kazandırmak göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	12	8	10	5	0	3,771	0,052
Yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıklarını incelenmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	15	10	8	2	0	4,086	0,056

İş güvenliği ile ilgili eğitimleri iyileştirmek göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	7	13	13	2	0	3,714	0,051
Farklı dillerde verilen güvenlik eğitimi verilmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	6	11	16	2	0	3,600	0,050
Resmi istihdam ilişkilerinin sağlanması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	7	16	6	5	1	3,657	0,050
Psikolojik sağlıklarını ve yaşam kalitesini iyileştirmek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	8	15	11	1	0	3,857	0,053
Motivasyonu artırmak göçmen işçilerin verimlilik sorunlarını çözer.	7	18	9	1	0	3,886	0,054
Yeni yönetim modelinin belirlenmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	11	12	9	3	0	3,886	0,054

Şekil 3.15 Göçmen işçi sorunlarının çözüm önerilerinin işverenler tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)

Göçmen işçilerin sorunlarına ait çözüm önerisi kategorilerinin her biri kendi içinde de değerlendirilmiştir. “İş güvenliği” sorunu göçmen işçiler tarafından 6 çözüm önerisi, işverenleri tarafından 4 çözüm önerisi çerçevesinde değerlendirilmiştir. Tablo 3.33’de göçmen işçi ve Tablo 3.34’de işverenin “iş güvenliği” sorununun çözüm önerilerini değerlendirme sonuçları görülmektedir.

Tablo 3.33 Göçmen işçi sorunlarının iş güvenliği sorununa çözüm önerilerinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

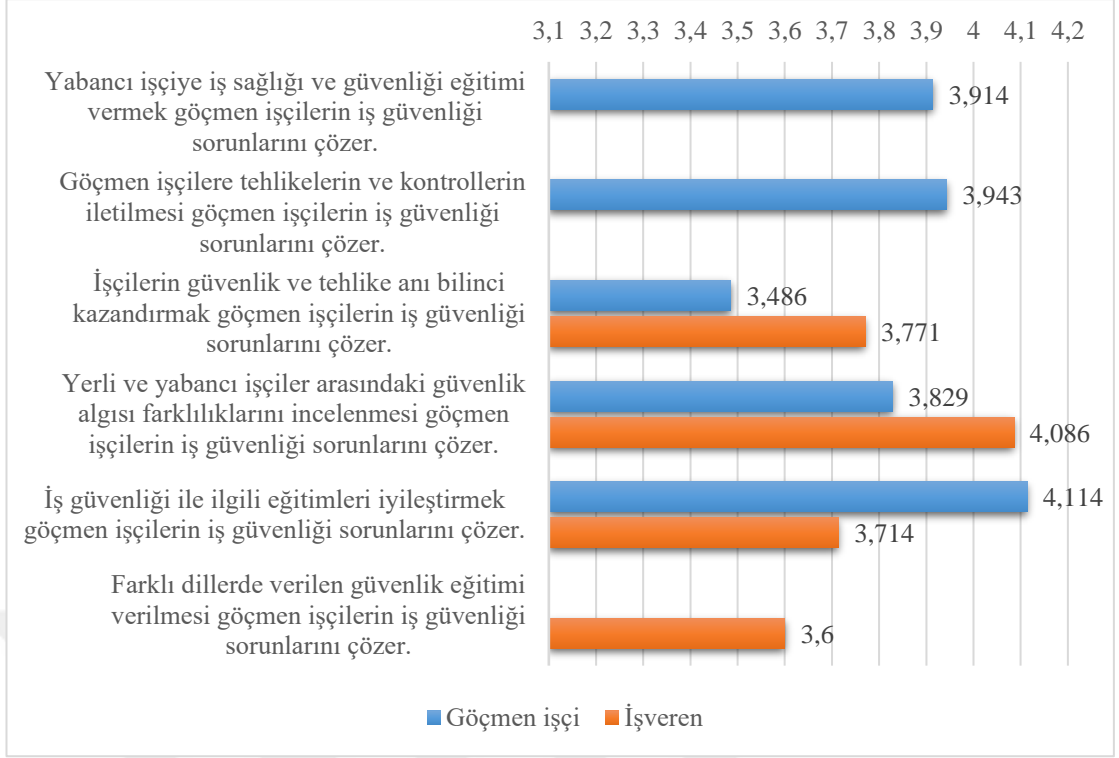
İŞ GÜVENLİĞİ SORUNU KATEGORİSİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	GÖÇMEN İŞÇİLERİN DEĞERLENDİRMESİ						
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama	Normalize Edilmiş Öncelikler
Yabancı işçiye iş sağlığı ve güvenliği eğitimi vermek göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	10	12	13	0	0	3,914	0,170
Göçmen işçilere tehlikelerin ve kontrollerin iletilmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	7	19	9	0	0	3,943	0,172
İşçilerin güvenlik ve tehlike anı bilinci kazandırmak göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	5	13	11	6	0	3,486	0,152
Yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıklarını incelenmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	8	14	12	1	0	3,829	0,167
İş güvenliği ile ilgili eğitimleri iyileştirmek göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	14	12	8	1	0	4,114	0,179

Şekil 3.16’da “iş güvenliği” sorunu kategorisinde yer alan çözüm önerilerine göçmen işçi ve işverenlerin verdikleri puanların ağırlıklı ortalamaları karşılaştırmalı olarak görülmektedir. Şekil 3.16’da görüldüğü üzere, göçmen işçiler “iş güvenliği ile ilgili

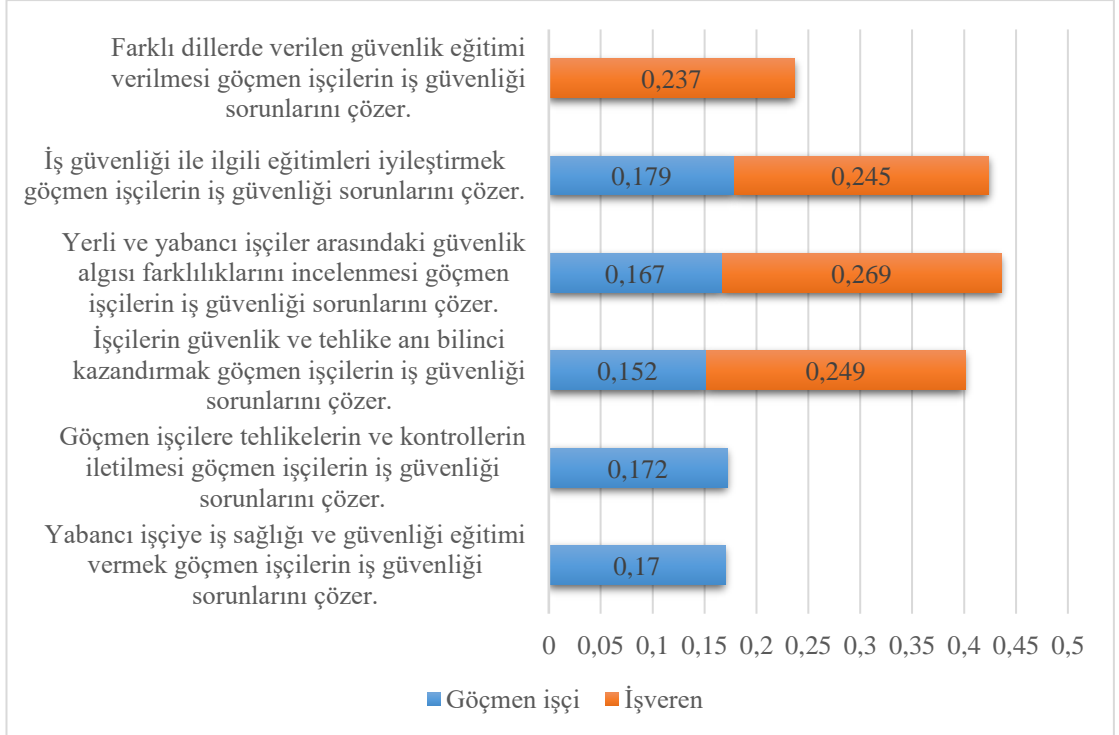
eğitimleri iyileştirme”yi ortalama 4,114 puan ile en etkin çözüm önerisi olarak görmekteyler. İşverenler ise, “yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıklarını incelenmesi”ni ortalama 4,086 puan ile en etkin çözüm önerisi olarak değerlendirmişlerdir. Şekil 3.17’de “iş güvenliği sorunu” kategorisinde yer alan çözüm önerilerine göçmen işçi ve işverenlerin verdikleri öncelikleri belirleyebilmek amacıyla hesaplanan normalize edilmiş öncelik değerleri karşılaştırmalı olarak görülmektedir.

Tablo 3.34 Göçmen işçi sorunlarının iş güvenliği sorununa çözüm önerilerinin işverenler tarafından değerlendirilmesi

İŞ GÜVENLİĞİ SORUNU KATEGORİSİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	İŞVEREN DEĞERLENDİRMESİ						
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama	Normalize Edilmiş Öncelikler
İşçilerin güvenlik ve tehlike anı bilinci kazandırmak göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	12	8	10	5	0	3,771	0,249
Yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıklarını incelenmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	15	10	8	2	0	4,086	0,269
İş güvenliği ile ilgili eğitimleri iyileştirmek göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	7	13	13	2	0	3,714	0,245
Farklı dillerde verilen güvenlik eğitimi verilmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	6	11	16	2	0	3,600	0,237

Şekil 3.16 İş güvenliği sorunu çözüm önerilerinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)

Şekil 3.17 Çözüm önerilerinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Normalize edilmiş öncelik değerleri)

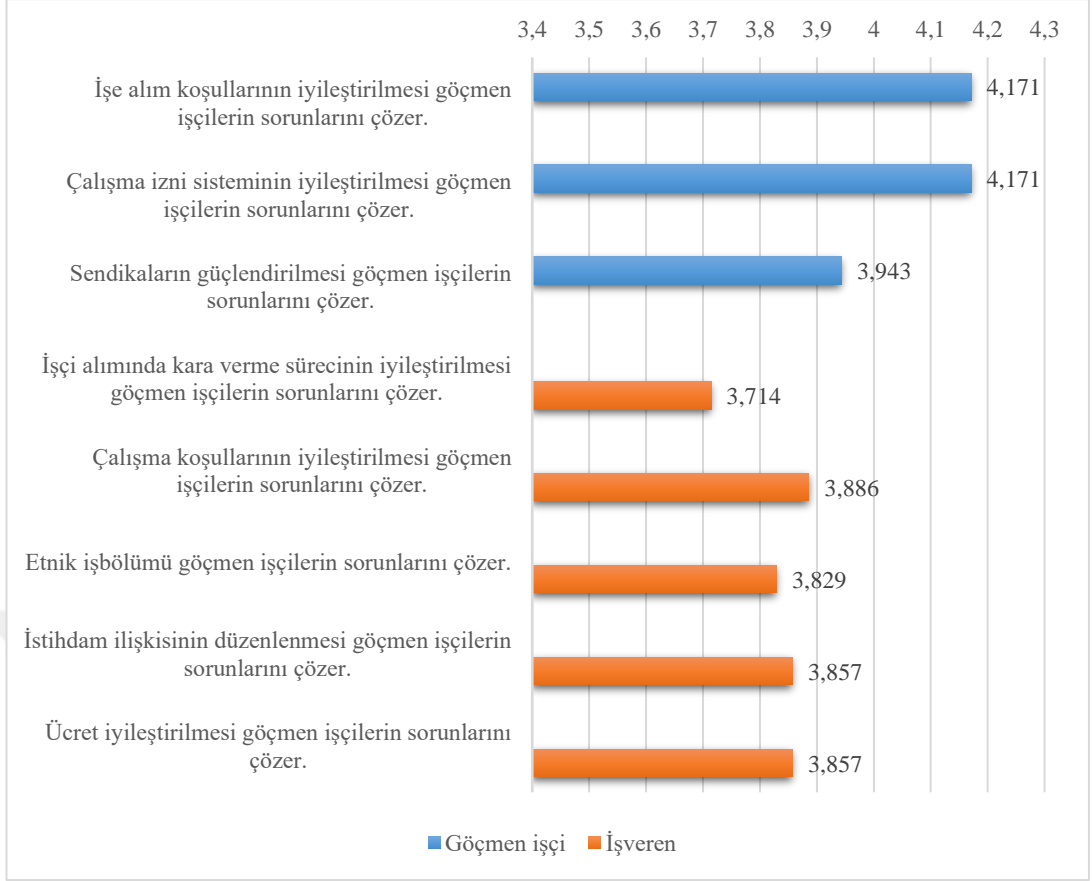
“Çalışma koşulları” sorunu göçmen işçiler tarafından 6 çözüm önerisi, işverenleri tarafından 4 çözüm önerisi çerçevesinde değerlendirilmiştir. Tablo 3.35’de göçmen işçi ve Tablo 3.36’de işverenin “çalışma koşulları” sorununun çözüm önerilerini değerlendirme sonuçları görülmektedir. Şekil 3.18’de “çalışma koşulları” sorun kategorisinde yer alan çözüm önerilerine göçmen işçi ve işverenlerin verdikleri puanların ağırlıklı ortalamaları karşılaştırmalı olarak görülmektedir. Şekil 3.18’de görüldüğü üzere, göçmen işçiler “işe alım koşullarının iyileştirilmesi” ve “çalışma izni sisteminin iyileştirilmesi”ni ortalama 4,171 puan ile en etkin çözüm önerileri olarak görmektedirler. İşverenler ise, “çalışma koşullarının iyileştirilmesi”ni ortalama 3,886 puan ile en etkin çözüm önerisi olarak değerlendirmişlerdir. Şekil 3.19’da “çalışma koşulları” sorun kategorisinde yer alan çözüm önerilerine göçmen işçi ve işverenlerin verdikleri öncelikleri belirleyebilmek amacıyla hesaplanan normalize edilmiş öncelik değerleri karşılaştırmalı olarak görülmektedir.

Tablo 3.35 Göçmen işçi sorunlarının çalışma koşulları sorunu kategorisindeki çözüm önerilerinin göçmen işçiler tarafından değerlendirilmesi

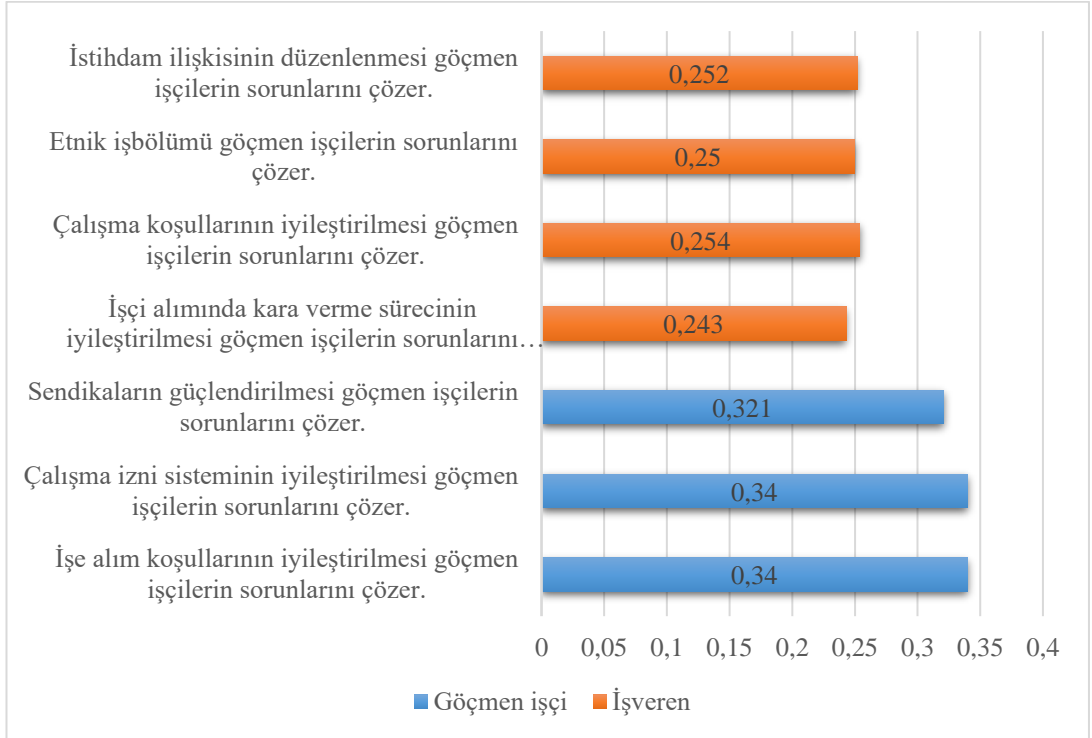
ÇALIŞMA KOŞULLARI SORUNU KATEGORİSİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	GÖÇMEN İŞÇİLERİN DEĞERLENDİRMESİ						
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama	Normalize Edilmiş Öncelikler
İşe alım koşullarının iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	17	9	7	2	0	4,171	0,340
Çalışma izni sisteminin iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	12	18	4	1	0	4,171	0,340
Sendikaların güçlendirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	7	20	7	1	0	3,943	0,321

Tablo 3.36 Göçmen işçi sorunlarının çalışma koşulları sorunu kategorisindeki çözüm önerilerinin işverenler tarafından değerlendirilmesi

ÇALIŞMA KOŞULLARI SORUNU KATEGORİSİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	İŞVEREN DEĞERLENDİRMESİ						
	5	4	3	2	1	Ağırlıklı Ortalama	Normalize Edilmiş Öncelikler
İşçi alımında kara verme sürecinin iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	6	16	10	3	0	3,714	0,243
Ücret iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	6	21	5	3	0	3,857	0,053
Çalışma koşullarının iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	14	5	14	2	0	3,886	0,254
Etnik iş bölümü göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	12	10	8	5	0	3,829	0,250
İstihdam ilişkisinin düzenlenmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	12	11	7	5	0	3,857	0,252

Şekil 3.18 Çalışma koşulları sorunu çözüm önerilerinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Ağırlıklı ortalama değerleri)

Şekil 3.19 Çalışma koşulları sorunu çözüm önerilerinin göçmen işçi ve işveren tarafından değerlendirilmesi (Normalize edilmiş öncelik değerleri)

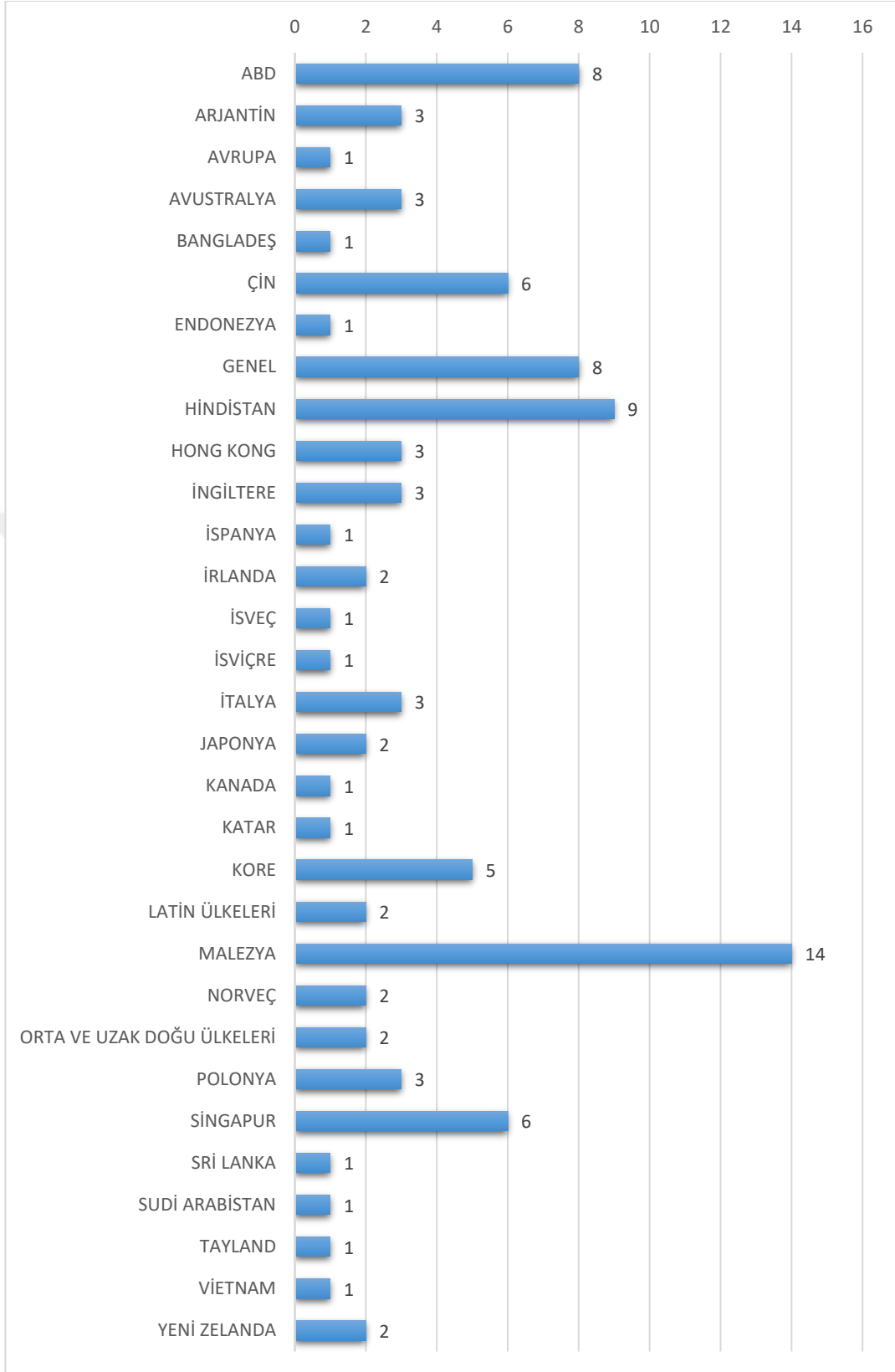
4. DÜNYADAKİ GÖÇMEN İŞÇİ SORUN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİN TÜRKİYE İLE KARŞILAŞTIRILMASI

Dünya’da göç ve göçmen işçi konusu son yıllarda önemli bir araştırma konusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Literatür araştırması sonucunda, yurtdışında konu ile ilgili çok sayıda çalışmaya rastlanmasına rağmen; Türkiye’de inşaat sektöründe istihdam edilen göçmen işçilere ilişkin çok az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu bölümde, anket çalışması sonucu belirlenen Türkiye’de inşaat sektöründe çalışan göçmen işçilerin sorunları ve çözüm önerileri, literatürden elde edilen diğer ülkelerde belirlenen sorunlar ve çözüm önerileri ile karşılaştırılacaktır.

4.1. Dünyadaki Göçmen İşçi Sorunlarının ve Çözüm Önerilerinin Ülkeler

Bazında Değerlendirilmesi

İnşaat sektöründeki göçmen işçi sorunları konusunda 81 belgeye erişilmiştir. Şekil 4.1’de inşaat sektöründe göçmen işçi sorunlarına yönelik olarak yapılan çalışmaların ülkelere göre dağılımı görülmektedir. Yapılan çalışmaların büyük bir kısmı Malezya’da gerçekleştirilmiştir. Malezya’da konu ile ilgili 14 çalışma yapıldığı görülmektedir. Malezya’nın ardından en fazla çalışmanın 9 çalışmayla Hindistan ve 8 çalışmayla ABD’de gerçekleştirildiği görülmektedir. Ülke belirtilmeden göçmen işçi sorunlarının genel olarak ele alındığı 8 çalışmaya rastlanmıştır. Ayrıca Çin ve Singapur’da 6, Kore’de 5 çalışma yapılırken; Arjantin, Avustralya, Hong Kong, İngiltere, İtalya ve Polonya’da 3’er çalışma yapılmıştır. (Web of Science, 2022).

Şekil 4.1. Ülkelere göre inşaat sektöründeki göçmen işçi sorunlarını ele alan çalışma sayısı (Kaynak: web of science)

4.2. Ülkeler Bazında Göçmen İşçi Sorunlarının Belirlenmesi

İnşaat sektöründe istihdam edilen göçmen işçilere yönelik sorunlar ve çözüm önerileri, literatürden içerik analizi yöntemi ile taranarak Tablo 4.1’de ülkeler bazında belirlenmiştir. İlgili yayınlarda sorunların ülkeler bazında tekrarlanma sıklıkları ise Şekil 4.2’de görülmektedir.

Tablo 4.1. Literatürden ülkeler bazında belirlenen inşaat sektöründeki göçmen işçi sorunları ve çözüm önerileri

Ülke	Kategori	Sorun	Çözüm Önerileri	Kaynak
MALEZYA	Ayrımcılık Sorunu	* İşçiler arasındaki ayrımcılık	-	Abdul-Aziz v.d. (2001)
ABD		* İşçiler arasındaki ayrımcılık	-	Santoso (2010)
MALEZYA	Bağımlılık Sorunu	* Yabancı işçilere aşırı bağımlılık	* Yönetim yapısını iyileştirmek	Abdul-Rahman v.d. (2012)
MALEZYA		* Yabancı işçilere aşırı bağımlılık	* Şantiye koşullarını iyileştirmek	Porsuk (2005)
MALEZYA	Çalışma koşulları sorunu	* Kaçak işçilerin varlığı	* Yasadışı göçü ortadan kaldırmak	Abdul-rahman v.d. (2012)
ORTA VE UZAK DOĞU		* Kötü çalışma koşulları	* Ücret iyileştirilmesi	Wells (1996)
ABD		* İşçilerin işe alma koşullarına olan güvensizlikleri	* Sendikalara güveni artırmak	Gross (2011)
POLONYA		* Göçmenler arasındaki çalışma kültürü farklılığı	* Etnik iş bölümü yapılması	Friberg (2011)
JAPONYA		* Yabancı işçilerin sıklıkla iş değiştirmesi	* Farklı milliyet ve kültürdeki işçileri kabul etmek	Mccornac v.d. (2017)
İNGİLTERE		* Esnek işgücünün kontrol edilememesi	-	Meardi v.d. (2012)
ORTA VE UZAK DOĞU		* Göçmen inşaat işçilerinin ücretlerinin ve çalışma koşullarının düşük olması	-	Wells (1996)
AVRUPA		* İşe alım davranışlarının kötü olması	* İşe alım koşullarının iyileştirilmesi	Fellini v.d. (2007)
İRLANDA		* İstihdam koşullarının kötü olması	* İstihdam ilişkisinin düzenlenmesi	Krings v.d. (2011)
İTALYA		* İşçiler arası ücret ve çalışma farkı bulunması	* Göçmen işçilerin işgücünü analiz etmek	Venturini v.d. (2008)
İSVEÇ		* Düzensiz işgücü oluşumu	* Farklı milliyet ve kültürdeki işçilerin sorunlarını çözmek	Ahmad v.d. (2008)

MALEZYA		* Yerel işgücünün isteksizliği	* İşçi alımında kara verme sürecinin iyileştirilmesi	Salleh v.d. (2014)
ÇİN		* Göçmen inşaat işçilerinin çevresel riskleri	-	Jiang v.d. (2020)
ARJANTİN		* İstikrarsız istihdam koşulları	-	Susseret v.d. (2018)
GENEL		* İşe alımda karşılaşılan zorluklar	* Çalışma izni sisteminin iyileştirilmesi	Cho (2019)
ABD		* Güvencesiz istihdam yönetimi	* Sosyal, ekonomik ve beden maliyetini artırmak	Torres v.d. (2013)
İTALYA		* İnşaat sektöründeki göçmen çalışanların kötü istihdam koşulları	* Sendikaların güçlendirilmesi	Frangi v.d. (2020)
HİNDİSTAN		* İşe devamsızlığın ve işçilerin işten ayrılma hızının artan işgücü maliyetlerine etkisi ve üretkenliğin azalması	-	Loganathan v.d. (2016)
KORE		* Yabancı işçilerin istihdam kısıtlanması	-	Son v.d. (2016)
MALEZYA	Emek sorunu	* Emek göçünün devlet karşısında direnmesi	-	Tran v.d. (2018)
ARJANTİN		* Göçmen emeğinin sömürülmesi	-	Del aguila (2017)
MALEZYA		* Göçmen emeğinin sömürülmesi	-	Lopez (2014)
MALEZYA		* İnşaat sektörünün işgücü arzı sorunu	-	Mustapa (2014)
İRLANDA	Geçici çalışma sorunu	* Kısa vadeli çalışanların ekonomik göçü	-	Bobek v.d. (2018)
YENİ ZELANDA	Göçmen sayısındaki artış sorunu	* Afet sonrası artan göçmen işçi sayısı	* Afet sonrası oluşan iş potansiyelini değerlendirmek	How v.d. (2018)
MALEZYA		* Yabancı işçi sayısının fazlalığı	-	Mydin v.d.(2014)
ÇİN	Güvencesiz çalışma sorunu	* Güvencesiz kayıt dışı çalışmada bulunan çeşitlilik	* İstihdam yapılandırılması	Swider v.d. (2015)
SİNGAPUR		* Güvencesiz istihdamın sosyal yıpratıcılığı	-	Baey v.d. (2018)
SİNGAPUR		* Göç ve inşaatın temelini oluşturan güvencesizlik	-	Baey v.d. (2015)
ABD		* Güvencesiz istihdam yönetimi	* Sosyal, ekonomik ve beden maliyetini artırmak	Torres v.d. (2013)
ABD	İletişim sorunu	* Göçmen işçilerde zayıf iletişim ve dil becerilerinin eksikliğinden kaynaklanan iş kazaları	-	Golden v.d. (2010)
AVUSTRALYA		* Dil farklılığının kapsamını ve bunun iş sağlığı ve güvenliği riskleri üzerindeki etkileri	* Dil öğretici materyallerin artırılması	Trajkovski v.d. (2006)

HİNDİSTAN		* Göçmen inşaat işçileri arasındaki sosyal ağlar	* İşgücü piyasasının farklı aşamalarını gösteren sosyal ağlar	Fernandes v.d. (2011)
HONG KONG	İş becerisi sorunu	* Göçmen işçilerin işgücü ve beceri eksikliği	* İşçi ücretlerini artırmak	Ho (2016)
SİNGAPUR		* Yabancı işçilerin düşük iş kalitesine neden olması	-	Ofori v.d. (2008)
MALEZYA		* Yabancı işçilerin düşük iş kalitesine neden olması	-	Hamid v.d. (2011)
ABD		* Göçmen becerisinin işyeri uygulamalarını değiştirmesi	-	Iskander v.d. (2013)
KORE		* Göçmen işçilerin vasıflı ve vasıfsız olması	-	Oh v.d. (2010)
BANGLADEŞ		* Göçmen inşaat işçilerinin düşük vasıflı olması	-	Abrar v.d. (2017)
KATAR		* Göçmen işçilerin yüksek kaza oranı	* İşçilerin güvenlik ve tehlike anı bilinci kazandırmak	Hussain v.d. (2018)
JAPONYA	* İş güvenliği önlemlerinin yetersizliği	-	Hino v.d. (2011)	
KORE	* Yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıkları	* Yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıklarını incelenmesi	Korkmaz v.d. (2018)	
GENEL	* Göçmen işçilerin kaza riski	-	Kim v.d. (2020)	
MALEZYA	* İnşaat sektöründeki yüksek kaza ve ölüm oranları	-	Zerguine v.d. (2018)	
KORE	* Yabancı işçilerin karıştığı endüstriyel kazalar	* İş güvenliği ile ilgili eğitimleri iyileştirmek	Shin v.d. (2013)	
GENEL	* Şantiye yöneticileri ile yabancı işçiler arasındaki inşaat güvenliği eğitimi farkındalığındaki farklılık	* Güvenlik eğitimi farkındalığı oluşturmak	Won v.d. (2013)	
GENEL	* Göçmen işçiler için yüksek kaza, yaralanma ve ölüm riski	-	Peiro v.d. (2020)	
ABD	* Yüksek oranlardaki mesleki ölüm ve yaralanmalar	-	Arcury v.d. (2012)	
GENEL	* Mesleki güvenlik açıklıkları	* Yabancı işçiye iş sağlığı ve güvenliği eğitimi vermek	Cunningham v.d. (2018)	
ARJANTİN	* Göçmen işçilerin tehlikeli durumları	* Resmi istihdam ilişkilerinin sağlanması	Susseret v.d. (2019)	
SİNGAPUR	* İnşaat işçilerinin maruz kaldığı işyeri ölümleri ve yaralanmalar	-	Dutta (2017)	
ORTA DOĞU	* Şantiye kazaları	-	Hassan v.d. (2014)	
ABD	* Göçmenler arasında mesleki ve mesleki olmayan ölümler	* Göçmenler arasında mesleki hastalık ve	Welton v.d. (2018)	

			yaralanmaların izlenmesi	
ABD		* Göçmen işçilerin tehlikeli şantiyelerde çalışması	* Sağlık ve güvenlik tehlikelerini tanıma ve bunlara müdahale etmek	Ochsner v.d. (2012)
ABD		* Mesleki yaralanmaların altında yatan iş organizasyonu faktörleri	* Mesleki yaralanmanın altında yatan iş organizasyonu faktörlerini anlamak	Grzywacz v.d. (2012)
İNGİLTERE		* Şantiyelerdeki göçmen işçilerin maruz kaldığı tehlikeler	* Göçmen işçilere tehlikelerin ve kontrollerin iletilmesi	Hare v.d. (2013)
ABD		* Göçmen işçilerde zayıf iletişim ve dil becerilerinin eksikliğinden kaynaklanan iş kazaları	-	Golden v.d. (2010)
GENEL		* Güvenlik sorunları	-	Chan v.d. (2016)
AVUSTRALYA		* Dil farklılığının iş sağlığı ve güvenliği riskleri üzerindeki etkileri	* Dil öğretici materyalleri artırmak	Trajkovski v.d. (2006)
KORE	Kültürel farklılık sorunu	* Yabancı işçilerin yönetiminde kültürel farklılıklar	* Yabancı işçiler arasındaki kültürel farklılıklara dayalı bir yönetim planı geliştirilmek	Kim v.d. (2015)
POLONYA		* Göçmenler arasındaki çalışma kültürü farklılığı	-	Friberg (2011)
ORTA VE UZAKDOĞU		* Göçmen inşaat işçilerinin ücretlerinin düşürülmesi	-	Wells (1996)
İTALYA		* İşçiler arası ücret ve çalışma farkı	* Göçmen işçilerin işgücünü analiz etmek	Venturini (2008)
ABD	Ödeme kaynaklı sorun	* Göçmen işçilerin mesleki ücret yapısı	-	Sisk v.d. (2014)
NORVEÇ		* İşçi ücretlerindeki orantısız artış	-	Wasilkiewicz v.d. (2016)
HİNDİSTAN		* İşe devamsızlığın ve işçilerin işten ayrılma hızının artan işgücü maliyetlerini ve üretkenliği azaltması	-	Loganathan v.d. (2016)
ARJANTİN		* Göçmen işçilerin psikosoyal çalışma koşulları	* Resmi istihdam ilişkilerinin sağlanması	Susseret v.d. (2019)
ORTA VE UZAKDOĞU	Sağlık sorunu	* Genel sağlık algısı	* İşe alım koşullarının iyileştirilmesi	Hassan v.d. (2014)
ÇİN		* Göçmen işçilerin psikolojik sağlığı	* Psikolojik sağlıklarını ve yaşam kalitesini incelemek	Dong (2018)
GENEL		* Sağlık iyileştirmelerinin etkisi	-	Chan v.d. (2016)
HİNDİSTAN		* İşçiler arasında oluşan sağlık problemleri	-	Kuruvila v.d. (2006)

AVUSTRALYA		* Dil farklılığının kapsamını ve bunun iş sağlığı ve güvenliği riskleri üzerindeki etkileri	* Dil öğretici materyalleri artırmak	Trajkovski v.d. (2006)
MALEZYA	Sosyal sorun	* Suç faaliyetlerinde ve sosyal sorunlarda artış	* Yönetim yapısını iyileştirme	Abdul-rahman v.d. (2012)
MALEZYA	Verimlilik sorunu	* Göçmen işgücünün verimlilik üzerindeki kötü etkisi	* Proje yöneticilerinin etkisi	Abdul kadir v.d. (2014)
ÇİN		* Göçmen işçilerin inşaat sektöründe verimlilik üzerindeki etkisi	* Toplam faktör verimliliğini kullanmak	Ye v.d. (2019)
VIETNAM		* Şantiyedeki düşük işgücü verimliliği	-	Tam v.d. (2018)
HİNDİSTAN		* İşe devamsızlığın ve işçilerin işten ayrılma hızının artan işgücü maliyetlerini ve üretkenliği azaltması	-	Loganathan v.d. (2016)
MALEZYA	Yaşam koşulları sorunu	* Göçmen işçilerin sosyal olarak dışlanması	-	Hamid v.d. (2019)
ABD		* Göçmen işçilerin değiştirdiği demografik yapı	-	Sisk v.d. (2014)
ÇİN		* Göçmen işçiler için kötü barınma koşulları ve düşük kalitede yaşam alanları	* Yeni yönetim modelinin belirlemek	Wang v.d. (2016)
POLONYA		* Göçmen işçiler için kötü barınma ve düşük yaşam alanlarını	-	Li v.d. (2019)

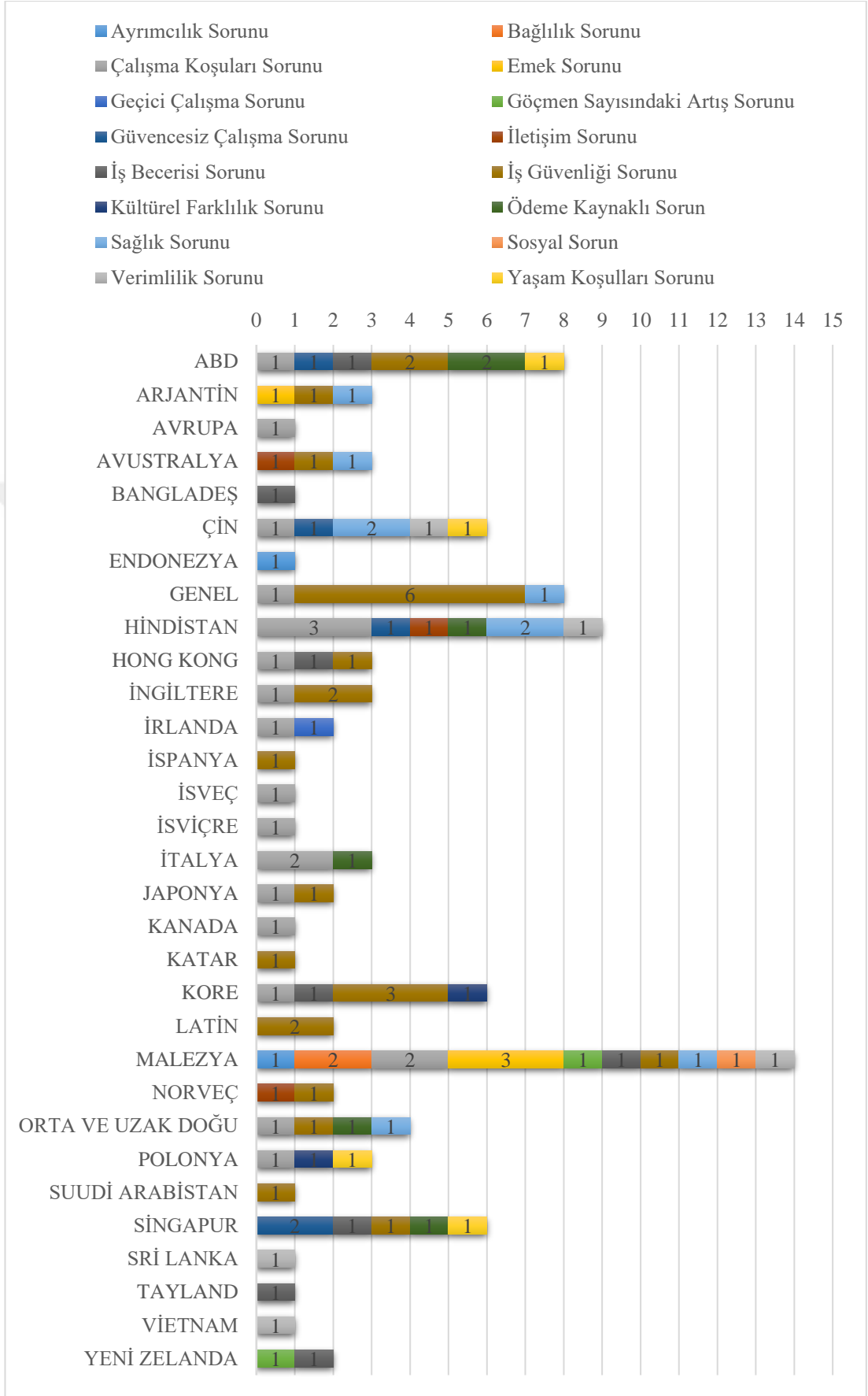
Literatürde yer alan 81 çalışmada “iş güvenliği” sorunu 26 kez ve “Çalışma Koşulları” sorunu 21 kez tekrarlanmıştır (Tablo 4.1). “İş güvenliği” sorunu her ülkede yapılan yayınlarda ele alınmıştır. Ülke belirtilmeden genel olarak göçmen işçi sorunlarına yönelik olarak yapılan 8 yayından 6’sı “iş güvenliği” sorununu ele almıştır. Kore’de yapılan 6 yayının 3’ü, ABD’de 8 yayının 2’si ve İngiltere’de 3 yayının 2’si “iş güvenliği” sorunu üzerinedir. Arjantin, Avustralya, Hong Kong, İspanya, Japonya, Katar, Malezya, Norveç, Orta ve Uzak Doğu, Suudi Arabistan ve Singapur’da “iş güvenliği” sorununu ele alan birer yayın bulunmaktadır.

Yayınlarda en fazla ele alınan ikinci sorun “çalışma koşulları” sorunudur. Sorunun ele alındığı Hindistan’da 3 yayın; İtalya ve Malezya 2 yayın; ABD, Avrupa, Çin, Genel, Hong Kong, İngiltere, İrlanda, İsveç, İsviçre, Japonya, Kore, Orta ve Uzak Doğu, Polonya’da birer yayın bulunmaktadır.

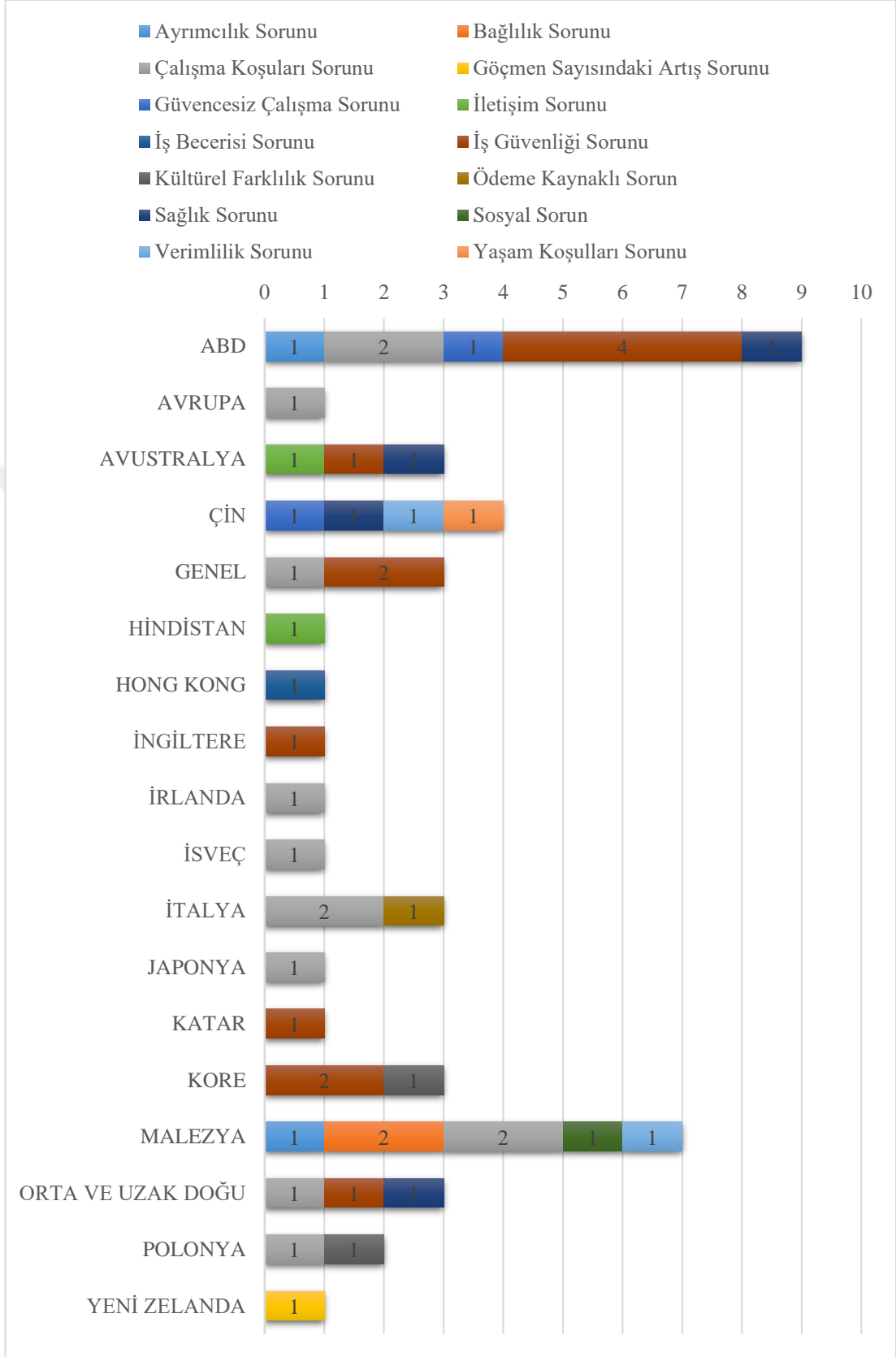
Şekil 4.2’de görüldüğü üzere, göçmen işçi sorunları ile ilgili en çok çalışma yapılan ülke, 14 çalışma ile Malezya’dır. Malezya’daki yayınlarda “ayrımcılık sorunu” 1 kez, “bağlılık sorunu” 2 kez, “çalışma koşulları sorunu” 2 kez, “emek sorunu” 3 kez, “göçmen sayısındaki artış sorunu”, “güvencesiz çalışma sorunu”, “iletişim sorunu”, “iş becerisi sorunu”, “iş güvenliği sorunu”, “sağlık sorunu” ve “sosyal sorun” 1’er kez ele alınmıştır. “Geçici çalışma sorunu”, “kültürel farklılık sorunu”, “ödeme kaynaklı sorun”, “verimlilik sorunu”, “yaşam koşulları sorunu” konularında çalışma yapılmamıştır.

Şekil 4.3’te yer alan göçmen işçi sorunlarına çözüm önerisi sunulan yayınların ülkelere göre dağılımı görülmektedir. Literatürdeki yayınlardan 13’ünde “çalışma koşulları” sorununa çözüm önerileri geliştirilmiştir. İlgili yayınların 2’ser tanesi ABD, İtalya ve Malezya’da; birer tanesi Avrupa, İrlanda, İsveç, Japonya, Orta ve Uzak Doğu ve Polonya’da yapılmıştır. 1 tanesi de ülke koşulları göz önüne alınmadan, “çalışma koşulları” sorununa çözüm öneren çalışmadır. Yayınlardan 12’sinde “iş güvenliği” sorununa çözüm önerileri geliştirilmiştir. Yayınlardan 4’ü ABD’de yapılmıştır.

Şekil 4.3’te görüldüğü üzere, göçmen işçi sorunlarının çözüm önerilerine yönelik en fazla yayın yapılan ülke ABD olmuştur. ABD’de göçmen işçi sorunlarının çözüm önerilerine yönelik yayınlarda; “ayrımcılık sorunu” 1 kez, “çalışma koşulları sorunu” 2 kez, “güvencesiz çalışma sorunu” 1 kez, “iş güvenliği sorunu” 4 kez ve “sağlık sorunu” 1 kez ele alınmıştır. ABD’de “Bağlılık sorunu”, “göçmen sayısındaki artış sorunu”, iletişim sorunu, “iş becerisi sorunu”, “kültürel farklılık sorunu”, “ödeme kaynaklı sorun”, “sosyal sorun”, “verimlilik sorunu” ve “yaşam koşulları sorun”larına çözüm önerisi sunan yayın bulunmamaktadır.

Şekil 4.2 Göçmen işgücünün sorunlarına yönelik yayınların ülkelere göre dağılımı

Şekil 4.3 Göçmen işgücünün sorunlarının çözüm önerilerine yönelik yayınların ülkelere göre dağılımı

Yapılan içerik analizi sonucunda; literatürde yer alan 81 yayın içinde en fazla yayın yapılan ülkenin “Malezya” olduğu ortaya çıkmıştır. Malezya’da yapılan yayınlarda “emek sorunu” en fazla çalışma yapılan konudur. İş güvenliği sorunu içinde göçmen işçilerin kaza riski, inşaat sektöründeki yüksek kaza ve ölüm oranları, yabancı işçilerin karıştığı endüstriyel kazalar, göçmen işçiler için yüksek kaza, yaralanma ve ölüm riski, yüksek oranlardaki mesleki ölüm ve yaralanma, mesleki güvenlik açıkları ve göçmen işçilerin tehlikeli durumu gibi başlıca sorunlar barındırmaktadır. İş güvenliği sorununun çok sık tekrarlanması şantiyelerdeki yüksek kaza ve ölüm oranlarının da bir göstergesidir. Şantiyelerde iş güvenlik önlemlerinin yetersizliği, güvenlik açıklıkları ve iyileştirme yapılmak istenmesi yapılan çalışmaları bu sorun üzerine yönlendirmiştir. İş güvenliği sorunu içinde işçiler ve yöneticiler arasındaki güvenlik algısının farklılığından kaynaklanan sorunlar da önem kazanmaktadır. İş güvenliği sorunu şantiyelerde uygulanacak olan eğitimle önüne geçilebilir bir sorun haline gelebilir. Düzenli olarak ve gerekli iletişim yolları kullanılarak, şantiyelerde oluşabilecek yaralanma ve ölüm oranları en aza indirgenebilir.

“İş güvenliği” sorun kategorisinden sonra en fazla yayın yapılan sorun kategorisi, “çalışma koşulları sorunu”dur. Çalışma koşullarına dikkat çekmek, işçilerin işe alma koşullarına olan güvensizlikleri, yabancı işçilerin işten ayrılma oranlarını azaltmak, esnek işgücünün kontrol edilememesi, işe alım davranışları, kötüleşen istihdam koşulları ve düzensiz işgücü oluşumu sorunları, “çalışma koşulları” sorunu kategorisi altında yer almaktadır.

4.3. Farklı Ülkelerdeki Göçmen İşçi Sorun ve Çözüm Önerilerinin Türkiye İle

Karşılaştırılması

Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde Dünya’da yer alan ülkelerin gelişmişlik düzeyi ve ekonomik durumuna göre göçmen işçi sorun ve çözüm önerisi farklılık göstermektedir. Farklı ülkelerde yapılan çalışmalar incelendiğinde karşımıza göçmen işçi sorunu olarak ilk sırada iş güvenliği çıkmaktadır. Ülkeler bazında incelendiğinde ikinci en büyük sorun 21 kez tekrarlanan çalışma koşulları sorunu yer almaktadır. İş

güvenliği sorunu genel sorun olarak tekrarlanma sıklığı daha fazla olmuştur. Ancak çalışma koşulları sorunu incelendiğinde en fazla çalışma yapan ülke ilk sırada Malezya ve ikinci sırada Hindistan yer almaktadır. Bu ülkeler gibi ekonomik durumu belirli bir seviyenin altında olan ve gelişmemiş ülkelerde göçmen işçilerin çalışma koşullarında sorun tespit edildiği ortaya çıkmaktadır. Ükelere göre incelenen sorunlardan üçüncü sırada en çok bahsedilen 9 çalışma ile sağlık sorunudur. Sağlık sorunun'dan en fazla çalışma yapan ülke Çin ve Hindistan olmuştur. Hindistan ve Çin 2'şer çalışma yaparken; Avrupa, Avustralya, Genel, Malezya, Orta ve Uzak Doğu 1'er çalışma yapılmıştır.

İncelenen verilerden 8 çalışma yapılan iş becerisi sorununda; ABD, Bangladeş, Hong Kong, Kore, Malezya, Singapur, Taylant ve Yeni Zelanda 1'er çalışma yapmışlardır.

Yapılan çalışmada gerçekleştirilen anket çalışması ile Türkiyede göçmen işgücünün en önemli sorun kategorisinin göçmen işçilere göre çalışma koşulları olduğu, işverenlere göre iş güvenliği sorunu olduğu görülmektedir. Farklı ülkelerde de olduğu gibi göçmen işçi sorunların ilk iki sırası çalışma koşulları sorunu ve iş güvenlik sorunu olarak ortaya çıkmıştır.

Farklı ülkelerde yapılmış göçmen işçi sorunları ve çözüm önerilerinin incelersek çözüm önerisi sunulan en fazla sorunun çalışma koşulları sorunu olduğu görülmektedir. Çalışma koşulları sorununa ait yapılan çalışmaların fazla olması bu konuda çözüm sunulmak istendiğini göstermektedir. Türkiye'de gerçekleştirdiğimiz çalışmamızın anketinde ortaya çıkan çalışma koşulları sorununa verilmiş olan çözüm önerileri Tablo 3.31'de göçmen işçiler tarafından en yüksek değer ile ilk sırada iken işverenler tarafından ikinci sırada yer aldığı görülmektedir (Tablo 3.32). Göçmen işçiler için çözüm önerilerinde çalışma koşulları sorunu ikinci, bağıllık sorunu üçüncü, güvencesiz çalışma sorunu dördüncü ve iletişim sorunu beşinci sırada yer almaktadır. İşverenler tarafından değerlendirilen çözüm önerilerinde önem derecesi ilk sırada olan çalışma koşulları sorunu olmuştur. İşverenler tarafından iş güvenliği sorunu ikinci, iletişim sorunu üçüncü, bağıllık sorunu dördüncü ve ödeme kaynaklı sorun beşinci sırada yer almaktadır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışma kapsamında yapılan alan çalışması sonucunda göçmen işçilere göre en önemli sorun “çalışma koşulları” olurken, işveren için “iş güvenliği” olmuştur. Göçmen işçiler, “çalışma koşulları” sorun kategorisi içinde çalışma koşullarının kötü olmasını en önemli sorun olarak görmektedir. Göçmen işçiler, “çalışma koşulları” sorununa, işe alım koşullarının iyileştirilmesi ve çalışma izni sisteminin iyileştirilmesini çözüm önerisi olarak görmektedirler. İşverenler ise “çalışma koşulları” sorun kategorisinde göçmen işçilerin yaşam koşullarının kötü olmasını en önemli sorun olarak görmektedir. İşverenler, göçmen işçilerin çalışma koşullarının iyileştirilmesinin bu sorunun en etkili çözümü olduğunu öne sürmüştür.

Göçmen işçiler tarafından değerlendirilen en önemli ikinci sorun ise “iş güvenliği” sorunudur. Göçmen işçiler, “iş güvenliği” kategorisindeki en önemli sorunu göçmen işçilerin tehlikeli şantiyelerde çalışması olarak görmektedir. İşverenler, “iş güvenliği” sorununu en önemli sorun olarak görmektedir. İşverenler tarafından değerlendirilen en önemli sorun göçmen işçilerin kaza oranının fazla olmasıdır. Bu soruna göçmen işçi ve işverenler, yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıklarının incelenmesini çözüm olarak görmektedirler.

Göçmen işçi ve işverenler tarafından değerlendirilen bir diğer sorun ayrımcılıktır. Yapılan anket sonucunda, “ayrımcılık” sorun kategorisi içinde göçmen ve yerel işçiler arasında ayrımcılığın olması göçmen işçiler tarafından en önemli sorun olarak görülmektedir. İşveren tarafından değerlendirilen “göçmen sayısındaki artışın fazla olması”, “ayrımcılık” sorun kategorisi içinde en önemli sorun olmuştur.

Göçmen işçi ve işverenler, göçmen işçilerin tercih edilme nedenini güvencesiz olmalarına bağlamaktadırlar. İstihdam yapılandırılması ve resmi istihdam ilişkilerinin sağlanmasının bu sorunu çözeceğini düşünmektedirler.

Göçmen işçi ve işverenler “iletişim” sorun kategorisi altında, göçmen işçilerin dil farklılığının kazalara neden olmasını sorun olarak görmektedirler. İşverenler farklı dillerde verilecek güvenlik eğitiminin bu sorunu çözeceğini düşünmektedir.

Göçmen işçi ve işverenler, “iş becerisi” kategorisi altındaki göçmen işçilerin düşük vasıflı olmasının inşaat sektörünü kötü etkilemesini önemli bir sorun olarak görmektedir. İşverenler göçmen işçilerin becerisinin eksik olduğunu düşünmektedir.

“Kültürel farklılık” sorunu göçmen işçiler tarafından işverenlerine göre daha önemli bulunulmuştur. Bu soruna göçmen işçilerin çalışma kültüründeki farklılığın neden olduğu öne sürülmüştür.

“Ödeme kaynaklı sorun” kategorisi altında, göçmen işçiler arasındaki ücret farklılığı göçmen işçiler tarafından en önemli sorun olarak belirlenmiştir. İşveren tarafından, göçmen işçilerin işten ayrılma maliyetinin fazla olması en önemli sorun olarak görülmüştür. Göçmen işçiler ödeme kaynaklı sorunları; işçi ücretlerinin artışının çözebileceğini öne sürülmüştür. İşveren ise, ücret iyileştirilmesi yapılmasının çözüm olduğunu düşünmektedir.

Göçmen işçiler “emek” sorunu kategorisi altında, göçmen işçilerin emeğinin karşılığını alamamasını en önemli sorun olarak değerlendirilmiştir. Göçmen işçiler “sağlık sorunu” kategorisi altında, göçmen işçilerin sağlık koşullarının kötü ve problemlerinin fazla olmasını en önemli sorun olarak değerlendirmişler. Göçmen işçiler, mesleki hastalık ve yaralanmaların izlenmesinin göçmen işçilerin sağlık sorunlarını çözebileceğini öne sürmüştür.

Göçmen işçilerin değerlendirmiş olduğu bir diğer sorun kategorisi ise, “yaşam koşulları”dur. Göçmen işçiler, “yaşam koşulları” kategorisinde, göçmenlerin kendilerini dışlanmış hissetme durumunu önemli bir sorun olarak görmektedirler. Göçmen işçiler, yönetim yapısındaki değişikliğin bu soruna çözüm olabileceğini düşünmektedir.

“Bağlılık sorunu” kategorisi altında, göçmen işçilere aşırı bağlılık sadece işverenler tarafından önemli bir sorun olarak görülmüştür. Göçmen işçiler tarafından inşaat koşullarında iyileştirme yapılmasının çözüm olabileceği düşünülmektedir. İşverenler ise, yönetim yapısında yapılacak iyileştirmelerin göçmen işçilerin sorununa çözüm olabileceğini öne sürmüştür.

İşverenler, “sosyal sorun” kategorisi altında göçmen işçilerin suç oranlarında artışa neden olmasını önemli bir sorun olarak görmektedirler. Bu sorununa, göçmen işçilerin psikolojik sağlıklarını ve yaşam kalitesini iyileştirmenin çözüm olabileceği öngörülmüştür.

Türkiye’de yapılan anket çalışmasının sonuçları ile dünyada göçmen işçi sorunlarına yönelik çalışmalar değerlendirildiğinde, göçmen işçilerin “iş güvenliği” ve “çalışma koşulları” sorunlarının büyük önem taşıdığı görülmektedir. Dünyada “iş güvenliği” sorunu üzerine birçok çalışma olmasına karşın, ülkemizde yapılan alan çalışmasında göçmen işçiler için “çalışma koşulları” sorununun daha fazla önem taşıdığı ortaya çıkmıştır. Mevcut literatürde, en fazla yayın “iş güvenliği” sorun kategorisinde yapılmıştır. Yapılan alan çalışmasında işverenler, “iş güvenliği” sorununu en önemli göçmen işçi sorunu olarak değerlendirmiştir.

Yapılan alan çalışması sonucunda, işçilerin çalışma koşullarındaki zorluğun göçmen işçilerin en önemli problemi olduğu ortaya konmuştur. İnşaat sektörü göçmen işçilere daha çok beden işlerinde ihtiyaç duymaktadır. Göçmen işçiler, kendilerinin güvencesiz

çalışma nedeniyle tercih edilerek işverene avantaj sağladığını düşünmektedirler. Bu durum işveren açısından avantaj gibi görünse de, birçok açıdan dezavantaj olduğu tespit edilmiştir. Göçmen işçinin kayıt dışı çalışması, işçinin daha yüksek ücret teklifi ile kolayca iş değiştirmesine imkan vermektedir. Bu durum işveren için işçi kaybı nedeniyle risk oluşturmaktadır.

Göçmen işçilerle yapılan yüz yüze görüşmelerde, son dönemde ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik durumun işçileri Avrupa'da iş arama yoluna yönlendirdiği görülmüştür. Bu durum genellikle tek başına çalışmak için göç eden işçilerde görülmektedir. Göçmen işçilerin birçoğu ailesi yanında olmadan sadece çalışma amaçlı olarak göç etmiştir. Ailesi ile birlikte göç edenler için çalışma koşullarında güvence önemli iken, yalnız yaşayan göçmen işçiler için sadece aldıkları ücret önemli olmaktadır. Yalnız göç eden işçinin düşük ücretle karşı karşıya kaldığında ülke değiştirmeyi düşündüğü görülmektedir. Ancak ailesi ile ikamet eden işçinin yer değiştirme gibi bir düşüncesinin olmadığı görülmektedir.

6. KAYNAKLAR

Akyıldız, C. “Uluslararası çalışma örgütüne göre inşaat sektöründe davranış kurallarının incelenmesi,” Yüksek Lisans Tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı, T.C. Üsküdar Üniversitesi, İstanbul, 2015.

Abdul-Rahman, H., C. Wanga, L.C. Wood, F.S. Low. “Negative impact induced by foreign workers: Evidence in Malaysian construction sector.” *Habitat International*, 36(4), (2012):433-443.

Abdul, A., A. Rashid. “Foreign workers and labour segmentation in Malaysia's construction industry.” *Construction Management and Economics*, 19, (2001):789-798.

Abdul Kadir, M.R., W.P. Lee, M.S. Jaafar, S.M. Sapuan, and A.A.A. Ali. “Factors affecting construction labour productivity for Malaysian residential projects.” *Structural Survey*, 23(1), (2005):42-54.

Ahmad, R.K., B. Hansson. “Employing Foreign Workers In Sweden Construction Sector.” *Contemporary Ergonomics*, (2018):215-220.

Arcury, T.A., T.H. Mills, A.J. Marín, P. Summers, S.A. Quandt, J. Rushing, W. Lang, J.G. Grzywacz. “Work safety climate and safety practices among immigrant Latino residential construction workers.” *American Journal of Industrial Medicine*, 55(8), (2012):736-45.

Abrar, C., P. Deshingkar, M. Taslima, S. Reza. “Emic perspectives on brokering international migration for construction from Bangladesh to Qatar.” *Department for International Development*, 49, March 2017.

Abdul- Aziz, A.R. *Foreign workers and labour segmentation in Malaysia's construction industry*, 2001.

Baey, G., B.S.A. Yeoh. “The lottery of my life”: Migration trajectories and the production of precarity among Bangladeshi migrant workers in Singapore's construction industry.” *Asian and Pacific Migration Journal*, 27(3),(2018):249-272.
Baey, G., B.S.A. Yeoh. “Migration and Precarious Work: Negotiating Debt, Employment, and Livelihood Strategies Amongst Bangladeshi Migrant Men Working in Singapore's Construction Industry.” *Paper on Migration and Precarious Work*, 26, 2015.

Bobek, A., J. Wickham, E. Moriarty, J. Salamońska. "Is money always the most important thing? Polish construction workers in Ireland." *Irish Journal of Sociology*, 26(2), (2018):162-182.

Bilgin, N. (1988). İçerik Analizi: İletişim Psikolojisi Yardımcı Ders Notları. Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.

Brewer, M., & Crano, W. *Principle of Research in Social Psychology*. (New York: McGraw-Hill, 1973.

Cole, F.L. "Content Analysis: Process and Application", *Clinical Nurse Specialist*, 2(1), (1988):53-57.

Cavanagh, S. "Content Analysis: Concepts, Methods and Applications." *Nurse Researcher*, 4, (1997):5-16.

Cunningham, T.R., B. Keller, R.J. Guerin, M.A. Flynn, C. Salgado, D. Hudson. "Differences in safety training among smaller and larger construction firms with non-native workers: Evidence of overlapping vulnerabilities." *Safety Science*, 103, (2018):62-69.

Cho, J. "A Study on the Institutional Improvement for the Employment Stability of Foreign Workers in the Construction Industry." *Journal of the Society of Disaster Information*, 15(4), (2019):514-523.

Chan, P.C.A., A.A. Javed, S. Lyu, C.H.K. Hon, F.K.W Wong. "Strategies for Improving Safety and Health of Ethnic Minority Construction Workers." *Journal of Construction Engineering and Management*, 142(9), March 2016.

Chagel, Meha. (2019) "Göç ve mekân etkileşimi: İstanbul'da Suriyeli göçmenlerin konut alanları üzerine bir inceleme" Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

Çınar, Sidar. (2014) "Taşeron Çalışma İlişkilerinde İnşaat İşçileri" *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 17(2), (2014):36-70.

Del Aguila, A. "Living on the Construction Site: Paraguayan Construction Workers in Buenos Aires." *Latin American Perspectives*, 45(1), (2017):77-90.

Dutta, M.J. "Migration and Health in the Construction Industry: Culturally Centering Voices of Bangladeshi Workers in Singapore." *Int. Journal of Environ. Res. and Public Health*, 14(2), (2017):132.

Dong, R.R. "Study on mental health status and life quality of migrant workers in construction industry." *Journal of Environmental Protection and Ecology*, 19(4), (2018):1864-1872.

Frost, S. "Building Hong Kong: Nepalese labour in the construction sector." *Journal of Contemporary Asia*, 34(3), May 2007.

Friberg, J.H. "Culture at work: Polish migrants in the ethnic division of labour on Norwegian construction sites." *Journal Ethnic and Racial Studies*, 35(11), (2011):1914-1933.

- Fellini, I., A. Ferro, G. Tamin. "Recruitment processes and labour mobility: The construction industry in Europe." *Sage Journals Work, Employment and Society*, 21(2), June 2007.
- Fernandes, D., G.D. Bino Paul. "Social Networks of Migrant Construction Workers in Goa." *Indian Journal of Industrial Relations*, 47(1), (2011):65-77.
- Frangi, L., T. Zhang, R. Banerjee. "Constructing Inequalities: Tenure Trajectories of Immigrant Workers and Union Strategies in the Milan Construction Sector." *British Journal of Industrial Relations*, Aug. 2020.
- Graneheim, U.H., B. Lindgren, B. Lundman. "Methodological Challenges in Qualitative Content Analysis: A Discussion Paper." *Nurse Education Today*, 56, (2017):29-34.
- Gross, D.M. "Who Feels Economically Threatened by Temporary Foreign Workers? Evidence from the Construction Industry." *Economic Papers*, 30(4), (2011):530–545.
- Grzywacz, J.G., S.A. Quandt, A. Marín, P. Summers, W. Lang, T. Mills, C. Evia, J. Rushing, K. Donadio, T.A. Arcury. "Occupational injury and work organization among immigrant Latino residential construction workers." *American journal of industrial medicine*, 55(8), (2012):698-706.
- Golden, S.K., M.J. Skibniewski. "Immigration and Construction: An Analysis of the Impact of Immigration on Construction Project Costs." *Journal of Management in Engineering*, 26(4), Oct. 2010.
- Gülbahar, Y., & Alper, A. "A Content Analysis of the Studies in Instructional Technologies Area." *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 42 (2009): 93-111.
- Ho, P.H.K. "Labour and skills shortages in Hong Kong's construction industry." *Engineering, Construction and Architectural Management*, 23(4), (2016):533-550.
- Hussain, R., A. Pedro, D.Y. Lee, H.C. Pham, C.S. Park. "Impact of safety training and interventions on training-transfer: targeting migrant construction workers." *International Journal of Occupational Safety and Ergonomics*, 26(2), (2018):272-28.
- Hino, Y., K. Ohdo, S. Takanashi, H. Takahashi. "International Survey on Prevention System of Labor Accidents at Construction Site." *Procedia Engineering*, 14, (2011):1205-1211.
- Hamid, A.R.A., B. Singh, A.M. Yusof, N.A.M. Abdullah. "The Employment of Foreign Workers at Construction Sites." *Construction And Project Management*, 15, (2011):126-130.
- Hamid, W., D. Tutt. "Thrown away like a banana leaf" precarity of labour and precarity of place for Tamil migrant construction workers in Singapore." *Journal Construction Management and Economics*, 37(9), (2019):513-536.
- Hassan, H.A., J. Houdmont, "Health and safety implications of recruitment payments in migrant construction workers." *Occupational Medicine*, 64(5), (2014):331-336.

How, S.M., G.N. Kerr. "Earthquake Impacts on Immigrant Participation in the Greater Christchurch Construction Labor Market." *Population Research and Policy Review*, 38(2), (2018):241–269.

Hare, B., I. Cameron, K.J. Real, W.F. Maloney. "Exploratory Case Study of Pictorial Aids for Communicating Health and Safety for Migrant Construction Workers." *Journal of Construction Engineering and Management*, 139(7), (2013): 818-825.

Iskander, N., N. Lowen. "Building Job Quality From The Inside-Out: Mexican Immigrants, Skills, And Jobs In The Construction Industry." Sage Publications, vol. 66(4), (2013):785-807.

Jonge, D., M.J. Scherer, S. Rodger. "Assistive Technology in the Workplace-Chapter 3-Costumer-Centered Process for Technology Acquisition and Use, Elsevier, Inc. All, ISBN-978-0-323-04130-0.

Jiang, Y., H. Luo, F. Yang. "Influences of migrant construction workers' environmental risk perception on their physical and mental health: Evidence from China." *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(20), (2020):1-17.

Kim, S., J.D. Kim, Y.S. Gwang. "Cultural differences in motivation factors influencing the management of foreign laborers in the Korean construction industry." *International Journal of Project Management*, 33(7), (2015):1534-1547.

Krings, T., A. Bobek, E. Moriarty, J. Salamońska, J. Wickham. "Migrant labour and employers in the Irish construction sector." *Sage Journals Economic and Industrial Democracy*, 32(3), 2011.

Korkmaz, S., D.J. Park. "Comparison of Safety Perception between Foreign and Local Workers in the Construction Industry in Republic of Korea." *Safety And Health At Work*, 9(1), (2018):53-58.

Kim, J.M., K. Oğlu, S.G. Yum, S. Ahn. "Analyzing the Risk of Safety Accidents: The Relative Risks of Migrant Workers in Construction Industry." *Sustainability*, 12(3), July 2020.

Kuruvila, M., P. Gahalaut. "Pattern of skin diseases among migrant construction workers in Mangalore." *Indian Journal of Dermatology Venereology and Leprology*, 72(2), (2006):129-132.

Kurt, Selen. (2018) "Yüksek-vasıflı göçmenlerin katılımcı kentsel iç mekan tasarımı üzerinden adaptasyon süreci" Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kaplan, A. "Content Analysis and the Theory of Signs." *Philosophy of Science*, 10 (1943): 230-247.

Li, Y., G. Li, T. Wang, Y. Zhu, X. Li. "Semicustomized Design Framework of Container Accommodation for Migrant Construction Workers." *Journal of Construction Engineering and Management*, 145(4), Jan. 2019.

Loganathan, S., S.N. Kalidindi. "Absenteeism and Turnover of Migrant Construction Workers in Indian Projects A Survey-Based Study." Construction Research Congress, May 2016.

Lopez, E. "Migrant construction workers and global union federations: the Malaysian context," Master dissertation, Dept. Political Science, University of Victoria, 2014.

McCornac, D.C., R. Zhang. "Assimilating into the Japanese Labour Market, Challenges Faced by Chinese Migrant Construction Industry Workers." *Electronic Journal of Contemporary Japanese Studies (ejcjs)*, 17(2), Aug. 2017.

Meardi, G., A. Martín, M.L. Riera. "Constructing Uncertainty: Unions and Migrant Labour in Construction in Spain and the UK." *Journal of Industrial Relations*, 54(1), March 2012.

Mydin, M.A.O., N.R. Buyung, N.Md. Sani, N.F. Abas. "Trends and Reliance on Foreign Labourers in Malaysia: Conventional Construction versus Industrialized Building System Construction." *SHS Web of Conferences*, 11(8), Sept. 2014.

Mustapa, F.D. "Managing immigrant construction workers in peninsular Malaysia: the economic perspective," Ph.D. dissertation, Dept. Philosophy, Loughborough University, 2014.

Ofori, G., Y.A. Debrah. "Flexible management of workers: Review of employment practices in the construction industry in Singapore." *Construction Management and Economics*, 16(4), (2008):397-408.

Ochsner, M., E.G. Marshall, C. Martino, M.C. Pabelón, L. Kimmel, D. Rostran. "Beyond the classroom: a case study of immigrant safety liaisons in residential construction." *New solutions: A Journal of Environmental and Occupational Health Policy*, 22(3), (2012):365-386.

Oh, C.D., C.S. Park. "An Improvement Plan and Analysis on Employment Realities of Foreign Construction Workers under the Employment Permit System." *Korean Journal of Construction Engineering and Management*, 11(2), (2010):83-93.

Okumuş, Gamze. (2017) "Göçmen belleğinin mekânı kurgulama ve yeniden üretme biçimleri: Kolaj, montaj ve çeviri " Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Öğülmüş, Selahattin. (1991) "İçerik Çözümlemesi" *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 24(1), (1991):213-228.

Porsuk, S.N., W. Lai. "Labour in the Construction Sector in Malaysia." *International Migration The Causes and Consequences of Immigrant*, 43(5), (2005):31-57.

Peiro, J.M., K. Nielsen, F. Latorre, R. Shepherd, M. Vignoli. "Safety Training for Migrant Workers in the Construction Industry: A Systematic Review and Future Research Agenda." *Journal of Occupational Health Psychology*, 25(4), (2020):275-295.

- Santoso, D.S. "The construction site as a multicultural workplace: a perspective of minority migrant workers in Brunei." *Journal Construction Management and Economics*, 27(6), (2010):529-537.
- Salleh, N.M., S. Mamter, N.S. Lop, I. F. M. Kamar, N.A.M. Hamdan. "The Escalating of Numbers of Foreign Workers in Construction Site." *MATEC Web of Conferences*, 15, (2014):6.
- Silva, N. D., R. Darmicka, E. Fernando. "Impact of foreign workforce on productivity in foreign-funded infrastructure projects." *Journal of Financial Management of Property and Construction*, 19(2), (2014):168-183.
- Swider, S. "Building China: Precarious employment among migrant construction workers." *Work, Employment & Society*, 29(1), (2015):41-59.
- Shin, Y.S., S.H. Nam, T.Y. Kim, G.H. Kim. "An Analysis of the Safety Education for Foreign Laborer in Construction Site." *Advanced Materials Research*, 671-674, (2013):3083-3086.
- Susseret, N.M., L. Kurtz, M.F. Bauleo, K. Radon. "Training for Social Responsibility Control of Workers in Construction Sites." *The 2nd Innovative and Creative Education and Teaching International Conference*, 2(21), (2018):1355.
- Susseret, N.M., L. Briceno-Ayala, K. Radon. "Prevalence of low back pain in migrant construction workers in Mar del Plata, Argentina." *American Journal of Industrial Medicine*, 62(9), (2019):777-782.
- Sisk, B., C.L. Bankston. "Hurricane Katrina, a Construction Boom, and a New Labor Force: Latino Immigrants and the New Orleans Construction Industry, 2000 and 2006-2010." *Population Research and Policy Review*, 33(3), (2014):309-334.
- Son, C.B., H.S. Jang, C.D. Oh. "An Analysis on the Employment Restriction of Foreign Workers and the Utilization of Skilled Workers in the Plant Construction Projects." *Journal of the Architectural Institute of Korea Structure and Construction*, 32(6), (2016):51-60.
- Stacey, M. *Methods of Social Research*. (Oxford: Pergamon Press Ltd., 1970.)
- Şimşek, H., & Yıldırım, A. *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2006.)
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). "Uluslararası Göç İstatistikleri, 2019", www.tuik.gov.tr
- Tran, A.N., V. Crinis. "Migrant Labor and State Power: Vietnamese Workers in Malaysia and Vietnam." *Journal of Vietnamese Studies*, 13(2), (2018):27-73.
- Torres, R., R. Heyman, S. Munoz, L. Apgar, E. Timm, C. Tzintzun, C.R. Hale, J. Mckiernan-Gonzalez, S. Speed, "Building Austin, building justice: Immigrant construction workers, precarious labor regimes and social citizenship." *Geoforum*, 45, (2013):145-155.

Tam, N.V., N.L. Huong, N.B. Ngoc. "Factors affecting labour productivity of construction worker on construction site: A case of Hanoi." *Journal of Science and Technology in Civil Engineering*, 12(5), (2018):127-138.

Trajkovski, S., M. Loosemore. "Safety implications of low-English proficiency among migrant construction site operatives." *International Journal of Project Management*, 24(5), (2006):446-452.

Tavşancıl, E., Tavşan, A. E. İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri. (İstanbul : Epsilon, 2001.)

Ulusal Tez Merkezi, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>

Venturini, A., C. Villosio, "Labour-market assimilation of foreign workers in Italy." *Oxford Review of Economic Policy*, 24(3), (2008): 517–541.

Web of Science, www.webofknowledge.com

Wells, J. "Labour migration and international construction." *Habitat International*, 20(2), (1996):295-306.

Won, D.H., K.T. Kwon, K.H. Jung, G.H. Kim, Y.S. Shin. "A Comparative Analysis of the Safety Education Awareness between Site Managers and Foreign Laborers in Construction Site." *Advanced Materials Research*, 671-674, (2013):3069-3072.

Welton, M., Y. Shen, M. Ebell, D. DeJoy, S.W. Robb. "Construction employment mortality among Mexican immigrants in the South Eastern United States, 2003-2013." *International Journal of Migration, Health and Social Care*, 1747-9894, Sep. 2018.

Wasilkiewicz, K., E. Albrechtsen, S. Antonsen. "Occupational safety in a globalized construction industry: A study on Polish workers in Norway." *Policy and Practice in Health and Safety*, 14(2), (2016):1-16.

Wang, T., Y. Li, L. Zhang, G. Li. "Case Study of Integrated Prefab Accommodations System for Migrant On-Site Construction Workers in China." *Journal of Professional Issues in Engineering Education and Practice*, 142(4), April 2016.

Wurm, Dilara Yıldırım. (2019) "Gemütlicher Raum': Spatial readings of the immigrant Queer interior" Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ye, G., Y. Wang, Y. Zhang, L. Wang, H. Xie, Y. Fu, J. Zuo. "Impact of Migrant Workers on Total Factor Productivity in Chinese Construction Industry", *Sustainability*, 11(3), (2019):1-18.

Yıldırım, Fatma Nur. (2019) "Göç olgusu ve göçmen konutları " Yüksek Lisans Tezi, KTO Karatay Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Yücel, Naciye Çıracı. (2015) " Türk-Alman göçmenlerin mekânı kişiselleştirilmesi üzerine bir inceleme" Yüksek Lisans Tezi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Zerguine, H., S.B.M. Tamrin, J. Jalaludin. "Prevalence, source and severity of work-related injuries among "foreign" construction workers in a large Malaysian organisation: a cross-sectiona study." *Industrial Health*, 56(3), (2018):264-273.

EKLER:

EK 1. GÖÇMEN İŞÇİLER İÇİN ANKET FORMU

TÜRK İNŞAAT SEKTÖRÜNDE GÖÇMEN İŞÇİ SORUN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Bu araştırmada Türkiye'deki göçmen işçilerin sorunlarını işçi ve işveren bakış açılarından değerlendirerek; sektördeki işgücü verimliliğinin artırılmasına yönelik öneriler sunmak amaçlanmıştır.

* Gerekli

1. Anketi cevaplayan kişinin çalıştığı yaş grubu *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- 18-29 arası
 30-39 arası
 40-49 arası
 50 yaş üstü

2. Anketi cevaplayan kişinin sektördeki deneyimi *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- 2 yıldan az
 2-5 yıl arası
 6-10 yıl arası
 10-14 yıl arası
 15'ten fazla

3. Anketi cevaplayan kişinin çalıştığı iş grubu *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Kaba yapı
 İnce yapı
 Dekorasyon işleri
 Tesisat işleri
 Diğer: _____

4. İŞÇİLERE SORULACAK SORULAR *

Her satırda yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
Göçmen ve yerel işçiler arasında ayrımcılık vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçilerin çalışma koşulları kötüdür	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçilerde güvencesiz olduğu için tercih edilir.	☐	☐	☐	☐	☐
İnşaat sektöründe kaçak göçmen işçi sayısı fazladır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçiler işe girişte zorluk yaşamaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmenler arasındaki çalışma kültürü farklılığı vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçilerde işten ayrılma fazladır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçiler sürekli iş değişikliğinde bulunmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçilerin çalışması kısıtlanmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçiler emeğinin karşılığını alamamaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
İnşaat sektöründe göçmen işçi	☐	☐	☐	☐	☐

sayısı fazlalığı
sorun
yaratmaktadır.

Göçmen işçilerde
güvencesiz
olduğu için tercih
edilir.

Göçmen işçilerin
güvencesiz
çalışması sosyal
hayatta
yıpranmasına
neden olur

Göçmen işçilerde
dil farklılığı
kazalara neden
olur.

Göçmen işçilerin
düşük vasıflı
olması inşaat
sektörünü kötü
etkiler.

Göçmen işçilerin
kaza oranı
fazladır.

Göçmen işçiler
tehlikeli
şantiyelerde
çalışmaktadır.

Göçmen işçiler
tehlikeli işlerde
çalışmaktadır.

Göçmen işçilerin
ölüm oranı
fazladır.

Göçmen işçilerin
çalışma kültürü
farklıdır.

Göçmen işçiler
arasında ücret
farkı vardır.

Göçmen işçilerin
çalışma koşulları
kötüdür.

Göçmen işçilerin sağlık koşulları kötüdür.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçilerin sağlık problemleri fazladır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçilerin yaşam koşulları kötüdür.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçiler sosyal çevrede dışlanmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçiler kendilerini dışlanmış hissetmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐

5. Yukarıdaki sorunlar dışında eklemek istediğiniz sorunları aşağıya ekleyiniz ve değerlendiriniz.

Her satırda yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐

6. İŞÇİ ÇÖZÜMLERİN SORUSU *

Her satırda yalnızca bir şıkki işaretleyin.

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
Yönetim yapısını iyileştirmek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
İnşaat koşullarının iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
İşe alım koşullarının iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
Çalışma izni sisteminin iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
Sendikaların güçlendirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
İstihdam yapılandırılması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
Dil öğretici materyallerin artırılması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
İşçi ücretlerini artırmak göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
Yabancı işçiyeye iş sağlığı ve güvenliği eğitimi vermek göçmen	☐	☐	☐	☐	☐

işçilerin iş
güvenliği
sorunlarını çözer.

Göçmenler
arasında mesleki
hastalık ve
yaralanmaların
izlenmesi
göçmen işçilerin
iş güvenliği
sorunlarını çözer.

Göçmen işçilere
tehlikelerin ve
kontrollerin
iletilmesi göçmen
işçilerin iş
güvenliği
sorunlarını çözer.

İşçilerin güvenlik
ve tehlike anı
bilinci
kazandırmak
göçmen işçilerin
iş güvenliği
sorunlarını çözer.

Yerli ve yabancı
işçiler arasındaki
güvenlik algısı
farklılıklarını
incelenmesi
göçmen işçilerin
iş güvenliği
sorunlarını çözer.

İş güvenliği ile
ilgili eğitimleri
iyileştirmek
göçmen işçilerin
iş güvenliği
sorunlarını çözer.

Farklı dillerde
verilen güvenlik
eğitimi verilmesi
göçmen işçilerin
iş güvenliği
sorunlarını çözer.

Resmi istihdam
ilişkilerinin
sağlanması

göçmen işçilerin sorunlarını çözer.

Psikolojik sağlıklarını ve yaşam kalitesini iyileştirmek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.

Motivasyonu artırmak

Yeni yönetim modelinin belirlenmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.

7. Yukarıdaki çözümler dışında eklemek istediğiniz çözümleri aşağıya ekleyiniz ve değerlendiriniz.

Her satırda yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐

Bu içerik Google tarafından oluşturulmamış veya onaylanmamıştır.

Google Formlar

EK 2. İŞVERENLER İÇİN ANKET FORMU

TÜRK İNŞAAT SEKTÖRÜNDE GÖÇMEN İŞÇİ SORUN VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Bu araştırmada Türkiye'deki göçmen işçilerin sorunlarını işçi ve işveren bakış açılarından değerlendirerek; sektördeki işgücü verimliliğinin artırılmasına yönelik öneriler sunmak amaçlanmıştır.

* Gerekli

1. Anketi cevaplayan kişinin çalıştığı yaş grubu *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- 18-29 arası
 30-39 arası
 40-49 arası
 50 yaş üstü

2. Anketi cevaplayan kişinin sektördeki deneyimi *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- 2 yıldan az
 2-5 yıl arası
 6-10 yıl arası
 10-14 yıl arası
 15'ten fazla

3. Anketi cevaplayan kişinin firmadaki pozisyonu *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Saha Mühendisi / Mimarı /Teknikeri
 Teknik Ofis Mühendisi
 Şantiye Şefi
 Proje Müdürü
 Firma Sahibi
 Diğer: _____

4. İŞVERENLERE SORULACAK SORULAR *

Her satırda yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
Göçmen ve yerel işçiler arasında ayrımcılık vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçilere bağımlılık vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
İnşaat sektöründe kaçak göçmen işçi sayısı fazladır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçiler işe girişte zorluk yaşamaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmenler arasındaki çalışma kültürü farklılığı vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçilerde işten ayrılma fazladır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçilerin yaşam koşulları kötüdür.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçiler sürekli iş değişikliğinde bulunmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçilerin çalışması kısıtlanmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
İnşaat sektöründe göçmen işçi sayısı fazlalığı sorun yaratmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçilerde güvencesiz	☐	☐	☐	☐	☐

olduğu için tercih edilir.

Göçmen işçilerde dil farklılığı kazalara neden olur.

Göçmen işçilerin becerileri eksiktir.

Göçmen işçiler iş kalitesinde düşüklüğe yol açar.

Göçmen işçilerin düşük vasıflı olması inşaat sektörünü kötü etkiler.

Göçmen işçiler iş güvenliğine dikkat etmemektedir.

Göçmen işçilerin kaza oranı fazladır.

Göçmen işçilere yönelik iş güvenlik önlemleri yetersizdir.

Göçmen işçiler tehlikeli işlerde çalışmaktadır.

Göçmen işçilerin ölüm oranı fazladır.

Göçmen işçiler tehlikeli şantiyelerde çalışmaktadır.

Göçmen işçilerde dil farklılığı kazalara neden olur.

Göçmen işçilerin çalışma kültürü farklıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçiler arasında ücret farkı vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçilerin işten ayrılma maliyeti fazladır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçilerde ücret artışı vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
Göçmen işçiler suç oranlarında artışa neden olur.	☐	☐	☐	☐	☐

5. Yukarıdaki sorunlar dışında eklemek istediğiniz sorunları aşağıya ekleyiniz ve değerlendiriniz.

Her satırda yalnızca bir şıkki işaretleyin.

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐

6. İŞVEREN ÇÖZÜMLERİN SORUSU *

Her satırda yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
Yönetim yapısını iyileştirmek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
İnşaat koşullarının iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
İşçi alımında kara verme sürecinin iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
Ücret iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
Çalışma koşullarının iyileştirilmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
Etnik işbölümü göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
İstihdam ilişkisinin düzenlenmesi göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
İstihdam yapılandırılması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
Dil öğretici materyallerin artırılması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐

İşçilere eğitim vermek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
İşçi ücretlerini artırmak göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
İşçilerin güvenlik ve tehlike anı bilinci kazandırmak göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
Yerli ve yabancı işçiler arasındaki güvenlik algısı farklılıklarını incelenmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
İş güvenliği ile ilgili eğitimleri iyileştirmek göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
Farklı dillerde verilen güvenlik eğitimi verilmesi göçmen işçilerin iş güvenliği sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
Resmi istihdam ilişkilerinin sağlanması göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
Psikolojik sağlıklarını ve yaşam kalitesini iyileştirmek göçmen işçilerin sorunlarını çözer.	☐	☐	☐	☐	☐
Motivasyonu	☐	☐	☐	☐	☐

artırmak göçmen
işçilerin verimlilik
sorunlarını çözer.

Yeni yönetim
modelinin
belirlenmesi
göçmen işçilerin
sorunlarını çözer.

7. Yukarıdaki çözümler dışında eklemek istediğiniz çözümleri aşağıya ekleyiniz ve değerlendiriniz.

Her satırda yalnızca bir şıkki işaretleyin.

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐

Bu içerik Google tarafından oluşturulmamış veya onaylanmamıştır.

Google Formlar